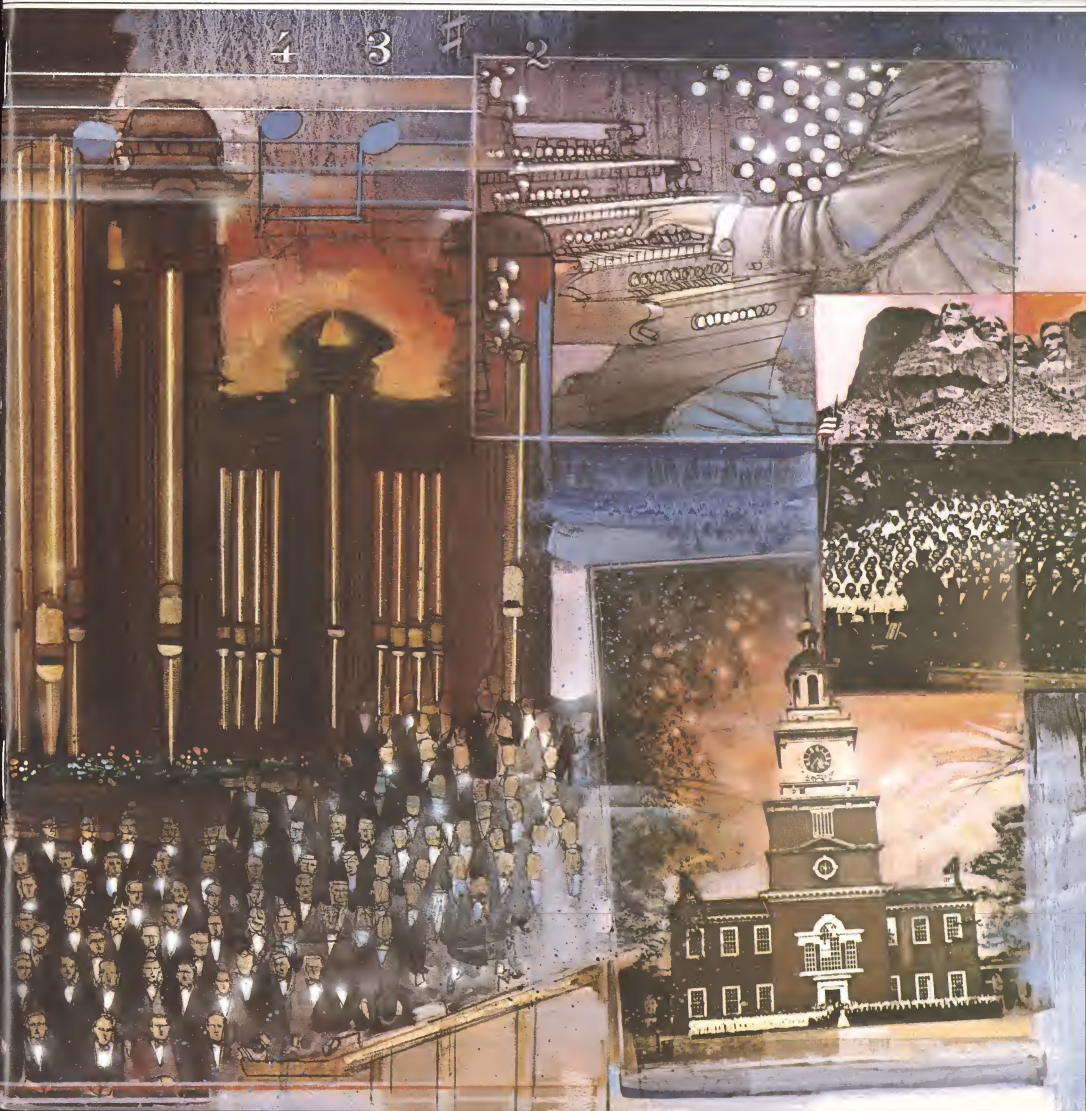

De Ster

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Augustus 1986
86ste jaargang
Nummer 5

De Ster

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
De in deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften „Ensign“, „New Era“ en „Friend“.

„Een uitnodiging tot verhoging“ (blz.2)

Inhoudsopgave

- 1 De profeten spreken: John Taylor over openbaring
- 2 Een uitnodiging tot verhoging, *President Thomas S. Monson*
- 10 Bekering: onze geestelijke gewaden ontvleken, *Phillip A. Snyder*
- 14 Het Ezra Taft Benson Instituut: De kwaliteit van het leven verhogen, *Jan Underwood Pinborough*
- 19 Vierhonderd namen later, *Jon B. Fish*
- 20 De laatste halve kilometer, *Melvin Leavitt*
- 22 Banyan Dadson: Het evangelie vinden in Ghana, *Laurie Williams Sowby*
- 24 Ik had geen goed excuus bij de hand, *Walter Swan*
- 26 Mahonri Young: beeldhouwer van zijn erfgood, *Thomas Toone*
- 32 Geloofoogst in Chicago-Zuid, *Linda Hoffman Kimball*
- 36 Een lichtje in het donker, *Jack Weyland*
- 43 Driehonderd getuigenissen in harmonie: Het Tabernakelkoor, *Janet Peterson*
- 48 Vertrouwen op de Heer, *Ouderling Gene R. Cook*
- 53 Troost van de andere kant van de sluier, *Owen C. Bennion*
- 54 Het huwelijk en de wet van de oogst, *Lawrence M. Barry*

Kinderster

- 1 Georg Friedrich Händel, *Mary L. Derr*
- 3 Een zending wil ik vandaag al zijn, *Grietje Rowley*
- 4 De oude mandoline, *Wendy F. Kanno*
- 6 Mormon en zijn boek, *Ouderling Mark E. Petersen*
- 8 Voor de grap: zoek de gouden platen, *Jason Smallcanyon*

Augustus 1986
86ste jaargang
Nummer 5

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Marion G. Romney, Howard W. Hunter,
Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell,
Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard

Adviseurs: Carlos E. Asay, Rex D. Pinegar,
George P. Lee, James M. Paramore

Redacteur: Carlos E. Asay

Director of Church Magazines:
Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Larry A. Hiller
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Kinderster: Diane Brinkman
Vormgeving: Sharri Cook

De Ster

Vertaling en nieuwsredactie:

Henri J. A. Tenthof van Noorden,
Kerkelijk Vertaalbureau
Raadsteed 19, Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen
der Letzten Tage, Industriestraße 21,
Postfach 1568
D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 0 61 72/71 03 34

© 1986 by the Corporation of the President
of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

Alle rechten voorbehouden

Jaarabonnement:

Fl. 23,10 storten op Citibank Amsterdam,
rekeningnummer 266041434, t. n. v.
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen
der Laatste Dagen.
Bfr. 420 storten op Kredietbank N. V. Melsele,
rekeningnummer 404601855144, t. n. v.
Corporation of the Presiding Bishop –
De Kerk van Jezus Christus van de HLD.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00

Verschijnt acht maal per jaar

Printed by Friedrichsdorf Printing Centre
Federal Republic of Germany

PB MA 0482 DU

DE PROFETEN SPREKEN

John Taylor over openbaring

Wij geloven dat het noodzakelijk is voor de mens om in verbinding te worden gesteld met God; dat hij openbaring van Hem moet ontvangen en dat, tenzij hij onder de invloed wordt gebracht van de inspiratie van de Heilige Geest, hij niet in staat is iets te weten over de dingen van God.

Het doet er niet toe hoe kundig of hoe bereisd iemand is. Het doet er niet toe hoe begaafd hij is, hoe groot zijn intellect of aanleg is, aan welke universiteit hij gestudeerd heeft, hoe allesomvattend zijn denkbeelden of inzichten over andere zaken mogen zijn, er zijn nu eenmaal bepaalde zaken die hij niet kan begrijpen zonder de Geest van God, hetgeen onherroepelijk tot het beginsel van de noodzaak voor openbaring voert. Niet openbaring in dagen van weleer, maar hedendaagse en onmiddellijke openbaring, die hen die haar genieten zal voeren tot alle paden des levens in dit bestaan en tot het eeuwige leven in het hiernamaals.

Velen, ook belijvende christenen, zullen het denkbeeld van hedendaagse openbaring met hoogelach begroeten. Maar wie heeft er ooit gehoord van ware godsdienst zonder communicatie met God? Mij komt dat als het meest absurde idee voor dat een mensenbrein kan verzinnen. Het verbaast mij niet dat, wanneer de mensen over 't algemeen het beginsel van hedendaagse openbaring van de hand wijzen, scepticisme en ontrouw in zo'n onrustbarende mate heersen. Het verbaast mij niet dat zoveel mensen het onderwerp godsdienst met minachting afdoen als iets dat de aandacht van intelligente wezens niet waard is, want zonder openbaring is godsdienst een schijnvertoning en een paskwil. Als ik niet een godsdienst kan hebben die mij tot God voert, mij met Hem in rapport brengt en de beginselen van onsterfelijkheid en eeuwig leven aan mijn geest ontvouwt, dan wil ik er niets mee te maken hebben.

Het beginsel van hedendaagse openbaring is het fundament van onze gods-

dienst. De christelijke wereld wijst die van de hand en beweert dat de Bijbel ten enenmale voldoende is. Ik weet nog hoe ik de inhoud van dat boek in mijn jonge jaren aan een zeer nauwkeurig onderzoek onderwierp. Het is een heerlijk werk om te bestuderen en ik beveel het met klem aan bij onze broeders en zusters, jong en oud. „Onderzoek de Schriften,” was Jezus' gebod, „want gij meent daarin eeuwig leven te hebben, en deze zijn het, welke van Mij getuigen.” (Johannes 5:39.)

Ik zou niet alleen de Schriften die wij nu hebben onderzoeken, maar iedere openbaring die door God is gegeven, die Hij nu geeft of nog zal geven om zijn volk te leiden en te besturen; en vervolgens zou ik de Gever vereren, alsmede degenen die Hij als zijn geëerde instrumenten benut om deze beginselen bekend te maken; en ik zou ernaar streven mij door de beginselen die in dat heilige woord zijn vervat te laten leiden. □

Journal of Discourses, deel 16, blz. 373,
1 februari 1874.

Boodschap van het Eerste Presidium

Een uitnodiging tot verhoging

President Thomas S. Monson
Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Alom hebben mensen haast. Straalvliegtuigen vervoeren hun kostbare lading mensen over brede werelddelen en uitgestrekte oceanen. Afspraken moeten nagekomen worden, toeristische attracties lokken, en vrienden en familieleden wachten op de aankomst van een bepaalde vlucht. Op moderne verkeerswegen met meerdere banen rijden miljoenen auto's met miljoenen mensen in een schijnbaar eindeloze stroom van vroeg tot laat, van oost naar west, van noord naar zuid.

Komt deze hectische mensenstroom ooit tot stilstand? Houdt dit verbijsterende levenstempo ooit op voor een moment van meditatie – of om na te denken over tijdloze waarheden?

Wanneer zij met eeuwige waarheden

*Houdt deze hectische
mensenstroom ooit op voor
momenten van meditatie –
of om na te denken over
tijdloze waarheden?*

vergeleken worden, zijn de vragen van het dagelijks bestaan tamelijk triviaal. Wat zullen we straks eten? Draait er soms een leuke film? Heb je het televisieprogramma voor vanavond gezien? Waar zullen we zaterdag eens heengaan? Deze vragen blijken onbeduidend te zijn wanneer er zich een crisis voordoet, wanneer geliefden iets oplopen, wanneer pijn haar in-

trede doet in een gezond gezin, of wanneer het leven zelf, misschien voortijdig, tot een eind schijnt te komen. Dan worden de waarheid en de onbeduidende details van het leven spoedig van elkaar gescheiden. De ziel van de mens reikt hemelwaarts, op zoek naar een goddelijk antwoord op de belangrijkste vragen van het leven: *Waar komen we vandaan? Waarom zijn we hier? Waar gaan we heen wanneer we dit leven verlaten?* De antwoorden op deze vragen zijn niet te vinden tussen de kaften van schoolboeken, noch kan men erachter komen door een bepaald nummer te bellen, kruis of munt te gooien, of door op goed geluk af een aantal meerkeuzevragen te beantwoorden. Deze vragen gaan de sterfelijkheid te boven. Zij omvatten de eeuwigheid.

„Eer Ik u vormde . . .”

Waar komen we vandaan? Deze vraag komt onvermijdelijk, al dan niet feitelijk uitgesproken, bij iedere ouder of grootouder op bij het horen van de eerste levenskreet van een pasgeboren kind. We verbazen ons over het volmaakt gevormde wezentje: de piepkleine teentjes, de tere vingertjes, het mooie hoofdje, om maar niet te spreken van de verborgen maar wonderbaarlijke systemen van de bloedsomloop, de spijsvertering en het zenuwstelsel. Dit alles getuigt van een goddelijke Schepper.

Het woord des Heren kwam als volgt tot Jeremia: „Eer Ik u vormde . . . heb Ik u gekend, en eer gij voortkwam . . . heb Ik u geheiligd; tot een profeet voor de volkeren heb Ik u gesteld” (Jeremia 1:5). Een dusdanig duidelijke uitspraak tegen één menskind is stellig een voorbeeld van hetgeen tegen ieder van ons gezegd kan worden.

De apostel Paulus vertelde de Atheners op de Areopagus dat wij „van Gods geslacht zijn” (Handelingen 17:29). Daar wij weten dat ons sterfelijk lichaam is voortgekomen uit onze aardse ouders, moeten we de betekenis van Paulus’ uitspraak zorgvuldig nagaan.

De Heer heeft gezegd: „En de geest en het lichaam vormen de ziel van de mens”

(Leer en Verbonden 88:15). Het is de geest die uit God is voortgekomen. De schrijver van het boek Hebreëen spreekt over Hem als „de Vader der geesten” (Hebreëen 12:9). God zelf is een ziel, bestaande uit een geest en een lichaam van vlees en beenderen, dat even tastbaar is als dat van de mens. Hij is een opgestaan, verheerlijkt, verhoogd, alwetend, almachtig Iemand, die in geest en macht en invloed alomtegenwoordig is. De geesten van alle mensen zijn letterlijk zijn „gewonnen zonen en dochteren” (Leer en Verbonden 76:24).

Met het aanhalen van de woorden van de Zaligmaker, vermeldt de apostel Johannes een belangrijke gedachte met betrekking tot het voorsterfelijk leven: „Wat dan, indien gij de Zoon des mensen daaraan zaagt opvaren, waar Hij tevoren was?” (Johannes 6:62.) En ook: „En niemand is opgevaren naar de hemel, dan die uit de hemel nedergedaald is.” (Johannes 3:13.)

Wat zijn uiterlijk betreft leek Jezus op ieder van ons. Herhaaldelijk werd er gevraagd: „Is dit niet de zoon van de timmerman?” (Matteüs 13:55.) Zelfs aan het eind van zijn sterfelijke bediening moest Jezus door de verrader, Judas, worden aangeduid, daar zij die het kwade met Hem voor hadden niet in staat waren de Meester te onderscheiden van de rest van

de groep. Daar wij in het evenbeeld van God geschapen zijn, is het dan zo moeilijk ons voorsterfelijk leven te begrijpen wanneer dat van Jezus zo duidelijk onderwezen wordt?

Ons van de Schriften afwendend, zien we dat geïnspireerde dichters ontroerende boodschappen en verheven gedachten hebben opgetekend om ons ertoe aan te zetten over dit onderwerp na te denken.

De Engelse dichter, William Wordsworth gaf de waarheid weer toen hij schreef:

*Geboort' is slechts vergeten en een slapen;
De ziel, verrijzend met ons, des levens ster,
Werd elders in 't verleên geschapen,
Afkomstig van heel ver.
Niet geheel als onbekenden,
Evenmin gans zonder iets –
Wij komen uit die heerlijkheid, zo schoon,
Van God en Vaders woon.*

Een andere schrijver heeft het pasgeboren kind beschreven als „een lieflijk, nieuw bloesempje van de mensheid, zojuist gevallen uit Gods eigen woon, om hier op aard’ tot bloei te komen.”

Ouders die verwonderd hun blik op een baby laten rusten of een opgroeiend kind bij de hand nemen, beseffen hun verantwoordelijkheid om te onderrichten, te inspireren en om leiding en voorbeeld te

Geïllustreerd door Robert Barrett

Een pasgeboren kind is een voorbeeld van volkomen afhankelijkheid. Het heeft voeding voor het lichaam en liefde voor de ziel nodig. Moeder verschaft beide.

geven. Terwijl ouders bepeinen, stellen kinderen, en vooral de oudere jeugd, de doordringende vraag: „Waarom zijn we hier?“ Doorgaans wordt de ziel deze vraag stilzwijgend gesteld als „Waarom ben ik hier?“

„In het huis mijns Vaders . . .”

Hoe dankbaar behoren wij niet te zijn dat een wijze Schepper een aarde schiep en ons erop plaatste met een sluier van vergeetelheid over ons vorig bestaan heen, opdat wij een proeftijd mochten meemaken, een gelegenheid om onszelf te bewijzen en te kwalificeren voor alles wat God voor ons heeft bereid.

Het is duidelijk dat de hoofddoelen van ons bestaan op aarde het verkrijgen van een lichaam van vlees en beenderen zijn en het opdoen van ervaring die we slechts konden krijgen door van onze hemelse Ouders gescheiden te worden. Op duizenden manieren hebben wij het voorrecht voor onszelf te kiezen. Hier leren wij door middel van ervaring. Wij onder-

scheiden goed en kwaad. Wij leren het verschil te onderkennen tussen zoet en bitter. Wij leren dat onze beslissingen onze bestemming bepalen.

Terwijl Paulus de Filippenzen leerde dat de mens „(zijn) behoudenis (moet) bewerken met vreze en beven” (Filippenzen 2:12), verschaft de Meester een leidraad die wij kennen als de gulden regel: „Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook aldus.” (Matteüs 7:12.)

Door het onderhouden van Gods geboden kunnen we in aanmerking komen voor het „huis” waar Jezus over sprak toen Hij zei: „In het huis mijns Vaders zijn vele woningen . . . Ik ga heen om u een plaats te bereiden . . . opdat ook gij zijn moogt, waar Ik ben.” (Johannes 14:2-3.)

Ons bezinnend op zulke verstrekende aangelegenheden, overwegen wij de hulpeloosheid van een pasgeboren kind. Er is geen beter voorbeeld te vinden van volkomen afhankelijkheid. Nodig zijn voeding voor het lichaam en liefde voor de ziel. De moeder verschaft beide. Zij die, met haar hand in die van God, in het „dal van diepe duisternis” (Psalm 23:4) afdaalde, opdat u en ik op aarde mochten komen, wordt bij haar moederlijke zending niet door God aan haar lot overgelaten. Waardevolle kinderen worden door verlangende gezinnen met open armen ontvangen.

„Levend in Christus”

Lang geleden ontving Moroni de volgende opdracht van zijn vader, de profeet Mormon: „Zie, ik zeg tot u, dat gij dit zult onderwijzen: Bekering en doop voor hen, die verantwoordelijk zijn en in staat om zonde te bedrijven; ja, leer de ouders, dat zij zich moeten bekeren en gedoopt worden, en zich als hun kleine kinderen moeten vernederen, en zij zullen alle zalig worden met hun kleine kinderen.

„En hun kleine kinderen hebben geen bekering of doop nodig. Zie, de doop is tot bekering ter vervulling der geboden, en tot vergeving van zonden.

„Maar kleine kinderen zijn . . . levend in Christus.” (Moroni 8:10–12.)

De Heer heeft voorzien in een bevoorrechte periode tussen de geboorte en het achtste levensjaar, waarop het kind toerekenbaar wordt geacht en de doop wordt vereist.

Dr. Glenn Doman, een Amerikaans schrijver van naam, heeft eens geschreven: „Het pasgeboren kind is zo goed als het evenbeeld van een lege computer, hoewel veel beter dan een dergelijk apparaat op welhaast elk vlak . . . Wat er ook in de eerste acht jaar in het brein van het kind wordt gestopt, blijft er waarschijnlijk voor altijd.” (*How to Teach Your Baby to Read*, Philadelphia: The Better Baby Press, 1979, blz. 43, 45.)

De vormingsjaren van een kind moeten worden benut om een leven te ontwikkelen dat stevig gefundeerd is op het evangelie. Ontwikkel die fundering voor de eeuwigheid en zij zal de stormen en strubelingen van de sterfelijkheid weerstaan.

Terecht kunnen ouders zich afvragen: „Welke lessen moeten wij onderwijzen?” „Welke waarheden zijn van het grootste belang?” Geloof is het eerste beginsel dat onze dierbare kinderen moet worden geleerd – een bestendig geloof in God onze Eeuwige Vader en in zijn Zoon, Jezus Christus. Paulus schreef de Hebreeën: „Want ook ons is het evangelie verkondigd evenals hun, maar het woord der prediking was hun niet van nut, omdat het niet met geloof gepaard ging bij hen, die het hoorden” (Hebreeën 4:2).

Enige jaren geleden verscheen er in de kranten van Salt Lake City een overlijdensbericht van een goede vriendin van mij – een moeder en echtgenote, die in de kracht van haar leven door de dood was weggerukt. Ik begaf mij naar de rouwkamer, waar velen bijeen waren om de diepbedroefde echtgenoot en de moederloze kinderen te condoleren. Plotseling werd ik door Kelly, de jongste van het stel, herkend en stopte zij haar handje in de mijne. „Kom eens mee,” zei ze, en ze bracht me bij de kist waarin het lichaam van haar

teerbeminde moeder lag. „Ik huil niet, broeder Monson, en dat moet u ook niet doen. Mamma heeft me zo dikwijls verteld over doodgaan en weer leven bij onze Hemelse Vader. Ik hoor bij mijn mama en mijn papa en we zullen allemaal weer bij elkaar zijn.”

Door de tranen die mij in de ogen waren gesprongen heen herkende ik een heerlijke glimlach die een en al geloof uitstraalde. Voor mijn vriendinnetje, wier kleine handje mijn grote hand vasthield, zou er nooit een dageraad zonder hoop zijn. Geschraagd door haar vaste getuigenis en wetende dat het leven aan gene zijde van het graf wordt voortgezet, kunnen zij, haar vader, haar broers, haar zusjes, en allen die deze kennis van goddelijke waarheid eveneens bezitten, de wereld verkondigen: „Des avonds vernacht het geene, tegen de morgen is er gejuich” (Psalm 30:5).

Naast het onderwijzen van geloof, leggen wij de nadruk op het beginsel bekeering. „Bekeert u en wendt u af van al uw overtredingen, dan zal u dat niet een struikelblok tot ongerechtigheid worden” (Ezechiël 18:30), verkondigde Ezechiël van weleer. Zijn smeekbede gold voor alle mensen overal op aarde en in alle tijden om op te houden met verkeerd doen en rechtvaardig te gaan leven.

Vervolgens luisteren we naar de raad die Nikodemus van de Heer ontving: „Tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan” (Johannes 3:5). Daarbij herkennen wij het voorbeeld van de Heer Jezus Christus, die zich in de Jordaan door Johannes liet dopen. Wij volgen de weg die Hij aangaf.

Wij weten hoe onontbeerlijk het is de handen oplegged te krijgen door hen die de bevoegdheid daartoe bezitten, teneinde de Heilige Geest te ontvangen. Zoals Lucas vermeldde over het zedingswerk van Filippus in Samaria: „Toen nu de apostelen te Jeruzalem hoorden, dat Samaria het woord Gods had aanvaard, zonden zij tot hen Petrus en Johannes, die . . .

hun de handen op(legden) en zij ontvingen de Heilige Geest” (Handelingen 8:14–17).

De organisatie die bij uitstek geschikt is om deze onontbeerlijke beginselen te onderwijzen is het gezin, en de plaats waar zij het meest doeltreffend geleerd kunnen worden is thuis.

Wat is thuis?

*Een dak om regen te weren;
vier muren om wind te keren;
Vloeren om koude te weren.
Zeker, maar thuis is nog meer:
Het gekraai van een kind, een
moeders lied, een vaders kracht,
Warmte van liefhebbende harten,
licht uit gelukkige ogen, vriendelijkheid,
trouw, kameraadschap.
Thuis is voor kinderen de eerste
school en de eerste kerk,
Waar zij leren wat juist, wat goed en
wat vriendelijk is;
Waar zij heengaan voor troost
wanneer ze gekwetst of ziek zijn.
Waar vreugde gedeeld wordt en
verdriet verzacht;
Waar vaders en moeders worden
gerespecteerd en bemind;
Waar kinderen gewenst zijn;
Waar geld niet zo belangrijk is als
zachtzinnigheid.
Dat is thuis. God zegene het.
(Ernestine Schumann-Heink.)*

Het leven gaat verder. De kinderjaren worden gevolgd door de jongelingsjaren, en volwassenheid komt zo geleidelijk dat we het nauwelijks merken. Uit ervaring leren we de behoefte aan hulp uit de hemel terwijl wij het levenspad afleggen.

Wij koesteren de geïnspireerde gedachte:

*God is een vader;
De mens een broer.
Het leven is een zending,
Niet een loopbaan.
(Ouderling Stephen L. Richards.)*

God, onze Vader, en Jezus Christus, onze Heer, hebben de weg naar volmaking aangegeven. Zij wenken ons om eeuwige waarheden te volgen en om volmaakt te worden, evenals Zij volmaakt zijn (Matteüs 5:48; 3 Nephi 12:48). Wij herinneren ons de weetgrage wetgeleerde die aan Jezus vroeg:

„Meester, wat is het grote gebod in de wet?

„Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand.

„Dit is het grote en eerste gebod.

„Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.” (Matteüs 22:36–39.)

De apostel Paulus vergeleek het leven met een wedren met een duidelijk afgebakende eindstreep. De heiligen in Korinte ontvingen de volgende aansporing van hem: „Weet gij niet, dat zij, die in de renbaan lopen, allen wel lopen, doch dat slechts één de prijs kan ontvangen? Loopt dan zo, dat gij die behaalt!” (1 Korintiërs 9:24.)

Tot het einde toe volharden

Laten wij, in onze geestdrift, de wijze raad uit Prediker niet over het hoofd zien: „Niet de snelsten (winnen) de wedloop . . . noch de sterksten de strijd” (Prediker 9:11). In werkelijkheid wordt de prijs gewonnen door hem die tot het einde toe volhardt.

Wanneer ik nadenk over de wedren van het leven, herinner ik mij een andere wedren uit mijn kinderjaren. Toen ik een jaar of tien was, maakten mijn vriendjes en ik met een zakmes kleine speelgoedbootjes van het zachte hout van een wilg. Met een driehoekig zeil in top, liet ieder van ons zijn primitieve vaartuig te water voor een wedstrijd op het tamelijk wilde water van de Provo River. We renden dan langs de oever en keken hoe de piepkleine vaartuigjes soms heftig dansten op de snelle

stroom en dan weer rustig zeilden naarmate het water dieper werd.

Gedurende zo'n wedstrijd zagen we hoe één bootje de andere ver voor was op weg naar de finish. Plotseling, echter, bracht de stroom het te dicht bij een grote draaikolk, waarop het vaartuigje steeds meer slagzij maakte en tenslotte omsloeg. Een tijdlang bleef het gevangen in de draaikolk, niet in staat zijn weg terug te vinden naar de hoofdstroom. Uiteindelijk kwam het onrustig stil te liggen terzijde van de kolk, waar het, samen met nog andere wrakstukken, gevangen werd gehouden door het grijpgrage, groene wier.

De speelgoedbootjes uit de kinderjaren hadden geen kiel voor stabiliteit, geen roer om richting te bepalen en geen krachtbron. Hun bestemming was onherroepelijk stroomafwaarts – de weg van de minste weerstand.

In tegenstelling tot speelgoedbootjes, zijn wij voorzien van goddelijke eigenschappen om onze reis te besturen. Wij betreden de sterfelijkheid niet om ons met de stroom van het leven mee te laten drijven, maar met het vermogen om te denken, te redeneren en te presteren. Wij verliezen onze hemelse woning en kwamen op aarde in de zuiverheid en onschuld van het kind-zijn.

Onze Hemelse Vader heeft ons niet onze eeuwige reis laten beginnen zonder te

zorgen voor de mogelijkheid goddelijke leiding te ontvangen om onze veilige terugkeer te verzekeren. Ja, ik bedoel het gebod. Ik bedoel ook de influisteringen van die stille, zachte stem die ieder van ons binnenin zich gewaar kan worden; en ik ga niet voorbij aan de Schriften, geschreven door zeevaarders die met succes de zeeën hebben bevaren die ook wij over moeten steken.

„Kom hier, volg Mij”

Er zal persoonlijke inspanning van ons worden verlangd. Hoe kunnen we ons voorbereiden? Hoe kunnen we ons van een veilige reis naar de gewenste bestemming verzekeren?

Ten eerste moeten we ons een duidelijke voorstelling maken van ons doel. Wat is ons doel dan wel? De profeet Joseph Smith heeft ons het volgende voorgehouden: „Vreugde is het doel en oogmerk van ons bestaan, en zal uiteindelijk ons deel worden als wij het pad volgen dat erheen leidt. Dit pad is het pad van deugd, oprechtheid, getrouwheid, heiligheid en het onderhouden van al Gods geboden. In deze twee zinnen wordt ons niet alleen een duidelijk omljnd doel verschaft, maar tevens de manier waarop wij het kunnen bereiken.

Toen ik een jongen was, maakten mijn vriendjes en ik bootjes die we lieten racen op de rivier, waar zij, bij gebrek aan hulp, schipbreuk leden.

Ten tweede moeten we ons voortdurend inspannen. Is het u weleens opgevallen dat veel van Gods heerlijkste bemoedeningen met zijn kinderen plaatsvonden op een moment dat zij met de juiste dingen bezig waren? Ik denk aan het bezoek van de Meester aan zijn discipelen, die *op weg* naar Emmaüs waren, aan de barmhartige Samaritaan *op de weg* naar Jericho, en zelfs Nephi *op de terugweg* naar Jeruzalem.

Ten derde moeten we niet van ons voorgenomen reisplan afwijken. Wij zullen op onze reis tweesprongen en bochten tegenkomen. Wij zullen met de onvermijdelijke beproevingen van ons geloof en de verleidingen van onze tijd te maken krijgen. Wij kunnen ons de luxe van een omweg eenvoudig niet veroorloven, want bepaalde omwegen voeren naar de ondergang en de geestelijke dood. Laten wij het zedelijke drijfzand dat ons aan alle kanten bedreigt, de draaikolken van de zonde en de tegenstromingen van ongeïnspireerde filosofieën vermijden.

Ten vierde moeten wij, om de beloning in ontvangst te kunnen nemen, bereid zijn de prijs te betalen. Laten wij bedenken hoe de vervolgert Saulus de bekeerder Paulus werd, hoe de visser Simon de apostel werd die grote geestelijke macht bezat.

Ons voorbeeld bij de wedloop van het leven zou zeer wel onze oudste broer, sa-

melijk de Heer, kunnen zijn. Als kleine jongen voorzag hij ons van een wachtwoord: „Wist gij niet, dat Ik bezig moet zijn met de dingen mijns Vaders?” (Lucas 2:49). Als volwassen man onderwees Hij barmhartigheid, liefde, gehoorzaamheid, opofferingsgezindheid en toewijding door middel van zijn voorbeeld. Zijn oproep aan u en aan mij is nog steeds dezelfde: „Kom hier, volg Mij.”

Is de dood het einde?

Op een bepaald moment tijdens onze zending op aarde doen zich de onzekere schrede, de flauwe glimlach, de pijn van ziekte voor – ja, het afnemen van de zomer, de nadering van de herfst, de kilte van de winter en de ervaring die wij de dood noemen.

Elk nadenkend mens heeft zichzelf de vraag gesteld die destijds het beste door Job werd verwoord: „Als een mens sterft, zou hij herleven?” (Job 14:14.) Hoe we ook ons best doen om die vraag uit onze gedachten te bannen, ze komt altijd weer terug. De dood overkomt de gehele mensheid. Hij overkomt de ouden van dagen terwijl zij met weifelende tred op pad zijn. Zijn oproep wordt gehoord door hen die nauwelijks de helft van het levenspad hebben afgelegd, en vaak brengt hij de

schaterlach van kleine kinderen tot zwijgen.

Maar hoe staat het met een bestaan na de dood? Of is de dood toch het eind van alles? Die vraag werd mij gesteld door een jonge echtgenoot en vader die stervende was. Ik nam het Boek van Mormon en las hem uit het Boek Alma deze woorden voor: „Nu, aangaande de toestand der ziel tussen de dood en de opstanding: Zie, het is mij door een engel bekendgemaakt, dat de geesten van alle mensen, zodra zij uit dit sterfelijke lichaam zijn heengegaan, ja, de geesten van alle mensen, hetzij goede of boze, huiswaarts worden geleid naar die God, Die hun het leven heeft gegeven.

„En dan zal het geschieden, dat de geesten van hen, die rechtvaardig zijn, in een staat van gelukzaligheid worden ontvangen, die paradijs wordt genoemd, een staat van rust, een staat van vrede, waarin zij van al hun moeiten en zorg en smart zullen uitrusten” (Alma 40:11–12).

Uit de Schriften weten wij dat, terwijl Jezus' lichaam in het graf werd gelegd, Hij zelf tot de geesten in de evangenis predikte. Petrus heeft verkondigd: „Want ook Christus is eenmaal om de zonden gestorven als rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij u tot God zou brengen:

„Hij, die gedood is naar het vlees, maar levend gemaakt naar de geest, in welke

Om de stervende jongeman te troosten, las ik hem de passage voor uit het Boek van Mormon waarin het bestaan na de dood beschreven wordt.

Hij ook heengegaan is en gepredikt heeft aan de geesten in de gevangenis" (1 Petrus 3:18–19).

Vlak voor zijn dood zei Jezus tegen zijn apostelen: „Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de ure komt en is nu, dat de doden naar de stem van de Zoon van God zullen horen, en die haar horen, zullen leven" (Johannes 5:25). En wederom uit de zendbrief van Petrus: „Want daartoe is ook aan doden het evangelie gebracht, opdat zij wèl, naar de mens wat het vlees aangaat, zouden geoordeeld worden, doch, naar God, wat de geest betreft, zouden leven" (1 Petrus 4:6).

Nadat het lichaam van Jezus drie dagen lang in het graf had gelegen, nam de geest het wederom in bezit. De steen werd weggerold en de opgestane Verlosser kwam tevoorschijn, bekleed met een onsterfelijk lichaam van vlees en beenderen.

„Hij is opgewekt"

Het antwoord op Jobs vraag, „Als een mens sterft, zou hij herleven?" werd ge-

geven toen Maria en haar metgezellen bij het graf kwamen en er twee mannen in blinkende gewaden zagen, die hen aanspraken. Toen vernomen was dat zij gekomen waren om het lichaam van de Heer te verzorgen, kregen de plichtsgetrouwe vrouwen te horen: „Wat zoekt gij de levenden bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt" (Lucas 24:5–6).

Er zijn vele getuigenissen van de opgestane Heer die ons troost en kennis geven, waaronder deze drie:

Ten eerste van de apostel Paulus: „Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en ten derden dage opgewekt . . . en Hij is verschenen aan Kefas, daarna aan de twaalfen. Vervolgens is Hij verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk . . . Vervolgens is Hij verschenen aan Jakobus, daarna aan al de apostelen; maar het allerlaatst is Hij ook aan mij verschenen, als aan een ontijdig geborene" (1 Korintiërs 15:3–8).

Ten tweede van het gecombineerde getuigenis van tweeduizend vijfhonderd

van zijn andere schapen, zoals vermeld in het Boek van Mormon, een getuige van Jezus Christus: de opgestane Heer „sprak tot hen, en zeide:

„Staat op en nadert tot Mij, opdat gij uw handen in Mijn zijde zult kunnen steken, en opdat gij tevens de tekenen der nagelen in Mijn handen en in Mijn voeten zult kunnen voelen, zodat gij moogt weten, dat Ik de God van Israël ben, en de God der ganse aarde, en voor de zonden der wereld ben gedood.

„En de schare trad toe, en stak de handen in Zijn zijde, en voelde de tekenen van de nagelen in Zijn handen en in Zijn voeten; en dit deden zij, en traden één voor één toe, totdat zij dit allen hadden gedaan, en met hun ogen zagen en met hun handen voelden, en met zekerheid wisten en getuigden, dat Hij het was, van Wie door de profeten was geschreven, dat Hij zou komen.

„En toen zij dit allen hadden gedaan, en er zelf getuigen van waren geweest, riepen zij éénstemmig uit:

„Hosanna! Gezegend zij de naam van de Allerhoogste God! En zij vielen aan de voeten van Jezus neder en aanbaden Hem“ (3 Nephi 11:13–17).

En ten derde van Joseph Smith: „En nu, na de vele getuigenissen, die van Hem zijn gegeven, is dit het getuigenis, het allerlaatste, dat wij van Hem geven: Dat Hij leeft!

„Want wij zagen Hem, namelijk ter rechterhand Gods; en wij hoorden de stem, die getuigenis gaf, dat Hij de Eniggeborene des Vaders is –

„Dat door Hem, en in Hem, en uit Hem de werelden worden en werden geschapen, en dat de bewoners er van Gode gewonnen zonen en dochteren zijn“ (Leer en Verbonden 76:22–24).

Allen zullen opgewekt worden

De apostel Paulus resumeerde: „Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden“ (1 Korintiërs 15:22). Ten gevolge van

Christus' overwinnen over het graf, zullen wij allen opgewekt worden. Dat is de verlossing van de ziel. Paulus schreef: „Er zijn hemelse en aardse lichamen, maar de glans der hemelse is anders dan die der aarde.

„De glans der zon is anders dan die der maan en der sterren, want de ene ster verschilt van de andere in glans.

„Zo is het ook met de opstanding der doden“ (1 Korintiërs 15:40–42).

Het is de hemelse, de celestiale heerlijkheid waar wij naar streven. Ons verlangen is om in de tegenwoordigheid van God te wonen. Wij willen deel uitmaken van een eeuwig gezin. Dergelijke zegeningen moeten worden verdiend. Met een goed rapport van onze sterfelijke proeftijd komen wij in aanmerking om cum laude te slagen.

En voor hen die zonder kennis van de waarheid gestorven zijn is er een weg bereid. De getrouwe levenden kunnen heilige verordeningen verrichten ten behoeve van de wachtende doden. Huizen van de Heer, die tempels worden genoemd, bezaaien het land. Zoals de profeet Elia heeft

getuigd, is het hart van de vaders tot de kinderen gewend, en dat van de kinderen tot de vaders (Leer en Verbonden 110:14–15). Niemand zal iets worden ontzegd. Allen zullen in de gelegenheid worden gesteld eeuwige zegeningen te verkrijgen.

Waar komen we vandaan? Waarom zijn we hier? Waar gaan we na dit leven heen? Deze universele vragen hoeven niet langer onbeantwoord te blijven. Vanuit het diepst van mijn ziel en in alle ootmoed getuig ik van de waarheden die ik u heb voorgelegd. Onze Hemelse Vader verheugt zich over degenen die zijn geboden onderhouden. Hij is bezorgd om het afgedwaalde kind, de trage tiener, de eigenzinnige jongeman, de nalatige ouder. Teder spreekt Hij dezen, ja, en allen toe: „Kom terug. Kom hierheen. Kom binnen. Kom naar huis. Kom bij Mij.“ Ik bid dat alle mensen zijn goddelijke uitnodiging tot verhoging zullen aannemen. □

(Uit een toespraak die per satelliet is uitgezonden tijdens een haardvuuravond voor onderzoekers die op 1 maart 1984 is gehouden.)

Suggesties voor huisonderwijzers

Enkele belangrijke punten die u desgewenst bij uw huisonderwijs kunt gebruiken:

1. De Schriften geven aan waarom wij hier op aarde zijn.

2. President Monson zegt dat „geloof het eerste beginsel is dat onze dierbare kinderen moet worden geleerd.“

3. Bespreek de uitspraak van de profeet Joseph Smith over vreugde. Hoe kunnen wij die kennis in ons eigen leven toepassen?

4. De Schriften spreken over het voorsterfelijke leven en geven een beschrijving van de wereld waarnaar wij streven na dit leven.

Wenken voor de bespreking

1. Bespreek uw eigen gevoelens over de kennis die wij hebben over waar we vandaan komen, waarom we hier zijn en waar we na dit leven heengaan.

2. Hoe worden wij door een begrip van het eeuwige plan geholpen in ons dagelijks leven?

3. Zijn er teksten of aanhalingen in dit artikel die de gezinsleden willen bespreken?

4. Zou deze bespreking beter tot haar recht komen als er van tevoren met het gezinshoofd werd gesproken?

Jaren geleden had ik een bruine katoenen broek waar ik werkelijk verzot op was. Ik had hem eens met kerst van mijn ouders had gekregen. Als het maar even kon, was dat de broek waar ik het eerst naar greep.

Op een middag had ik toevallig die broek aan toen ik in het talenpracticum de klas Engelse les gaf. Gezeten achter het computerbeeldscherm had ik het on-

geluk mijn been tegen de onderkant van de tafel te drukken en te voelen hoe ik in contact kwam met iets heel kleverigs. Toen ik mijn been langzaam weghaalde, zag ik dat mijn favoriete broek met de onderkant van de tafel verbonden was door een draad zeer verse, rose kauwgom.

Verschrikkelijk geërgerd trok ik mijn broek los van het plakkerige goedje en deed mijn best om de rommel eraf te krij-

gen. Tot op zekere hoogte had ik succes, maar toch bleef er een hardnekkige, kleverige, grijs-rose vlek op mijn broek achter.

Ik stuurde mijn leerlingen vlug weg en met mijn tas de vlek afschermend haastte ik me naar mijn auto en reed naar huis om hulp. „Mijn vrouw zal er wel raad op weten,” dacht ik. En dat was ook zo. „Laat je broek maar chemisch reinigen,”

**Een van mijn
lievelings-
kledingstukken
was een bruine
katoenen broek,
die ik met kerst
eens van mijn
ouders had
gekregen.**

Phillip A. Snyder

zei ze, „in de hoop dat zij de kauwgom eruit kunnen krijgen. Maar verwacht er niet al te veel van.”

Ik volgde haar advies op en bracht mijn broek weg. Een week later kreeg ik het kledingstuk in perfecte staat terug. Het was niet te zien dat het ooit met kauwgom in de slag was geweest. Ik was zo blij als een kind: ik had mijn lievelingsbroek weer terug.

Na die ervaring met kauwgom ben ik veel voorzichtiger geworden met mijn broek. Ik heb alles vermeden dat vlekken of schade zou kunnen veroorzaken. Ik heb er ook in 't bijzonder op gelet dat er geen kauwgom was geplakt onder de tafels of lessenaars waaraan ik ging zitten. Ik heb echter gemerkt, dat wat voor voorzorgsmaatregelen ik ook neem, mijn broek toch altijd nog enigszins vuil wordt. Ik heb er dus voor moeten zorgen dat zij regelmatig wordt gereinigd om haar vrij van smetten en mooi te houden.

Onlangs ben ik gaan beseffen dat mensen precies als broeken zijn; ook zij zijn geneigd vuil of bezoedeld te worden, soms met smurrie die nog kleveriger en moeilijker te verwijderen is dan kauwgom.

Niemand is immuun voor zonde of ervan gevrijwaard. De aard van onze wereld en het doel van ons bestaan vergt dat wij leren het goede van het kwade te onderscheiden en zich al doende waardig te bewijzen om terug te keren in de tegen-

middel van het beginsel bekering, dat mogelijk is gemaakt door de verzoening van Jezus Christus – ons opnieuw voor-nemen de geboden te onderhouden. Wij doen dat door ons te verootmoedigen en door de voorgeschreven stappen te volgen om onze bekering te voltooien.

Evensals wij onze Hemelse Vader en onze heilige verbonden kunnen eren door vrij van zonden te blijven, zo ook kunnen wij Hem en onze verbonden eren door ons te bekeren wanneer wij toch gezondigd hebben. Op die manier kunnen wij, na vergeving van onze Hemelse Vader te hebben ontvangen, tot onze vroegere, zondenvrije staat terugkeren, net zoals mijn katoenen broek uiteindelijk weer tot haar vroegere schone staat werd teruggebracht. In Alma 34 leert Amulek ons: „Want, ziet, dit leven is de tijd voor de mens om zich voor te bereiden God te ontmoeten; ja, ziet, de tijd van dit leven is de tijd voor de mensen om hun arbeid te volbrengen” (vers 32). Hij spoort ons aan onze bekering niet uit te stellen, maar om dat leven volledig uit te buiten door ons voordeel te doen met „die grote en laatste offerande” waar hij eerder in het hoofdstuk over spreekt (zie vers 14). Hij waarschuwt ons ook dat als wij dat niet doen, wij „aan de geest van de duivel onderworpen” zullen worden (vers 35), afgesneden van de Geest van de Heer. Verder worden wij door de Heer zelf gewaarschuwd door een machtige

„Want zie, Ik, God, heb deze dingen voor allen geleden, opdat zij niet zouden lijden, indien zij zich wilden bekeren;

„Doch indien zij zich niet wilden bekeren, moeten zij lijden zoals Ik;

„Welk lijdende Mij, God, de Grootste van allen, van pijn deed sidderen en uit iedere porie bloeden, en zowel lichamelijk als geestelijk deed lijden, en Ik wenste, dat Ik de bittere drinkbeker niet behoefde te drinken, en kon terugdeinzen –

„Niettemin, ere zij de Vader, en Ik dronk de beker en voleindigde Mijn voorbereidingen voor de kinderen der mensen” (Leer en Verbonden 19:15–19).

Buiten kijf leren de Schriften ons dus dat wij ons moeten bekeren ofwel vastgeplakt blijven aan onze zonden, zonden waarvoor wij uiteindelijk zelf zullen moeten lijden zonder de goddelijke tussenkomst van de Heiland. De Schriften en hedendaagse openbaring laten ons niet in het ongewisse over het bekeringsproces – zij bieden ons zowel instructie als voorbeelden van de stappen die genomen moeten worden om de verzoening tot een krachtige reiniger in ons leven te maken.

In de Bijbel, bijvoorbeeld, staan ettelijke verhalen over bekering.

In het Oude Testament kunnen we lezen over hele steden die door Gods profeten werden gemaand zich van hun zonden te bekeren. Wij kunnen de tegenstelling zien tussen de bekering van Ni-

BEKERING

Onze geestelijke gewaden ontvlekken

woordigheid van onze Hemelse Vader. Het komt mij voor dat wij onszelf in hoofdzaak op twee manieren bewijzen.

Ten eerste doen we ons best kansen om te zondigen af te wijzen. Ten tweede, wanneer we in momenten van onwetendheid of zwakheid onrein geworden zijn, stellen wij ons zo op dat wij – door

en intens ontroerende toespelings op zijn lijden, die in afdeling 19 van de Leer en Verbonden staat: „Daarom gebied Ik u, dat gij u bekeert – bekeert, opdat Ik u niet met de roede Mijnsmonds sla, en met Mijn toorn en Mijn gramschap, en uw lijden heviger zij – gij weet niet hoe hevig, gij weet niet hoe verschrikkelijk, ja, gij weet niet hoe zwaar te dragen.

neve (Jona) en de verwoesting van Sodom en Gomorra, die het zelfs aan tien rechtvaardigen ontbrak (Genesis 18:20–33; 19:1–26).

Het Nieuwe Testament, met zijn geschiedenis van Christus' bediening en nadien de bediening van de apostelen, wemelt van de voorbeelden van bekering. De gelijkenissen van het verloren

schaaft, de verloren penning en de verloren zoon, bijvoorbeeld, alle uit hoofdstuk 15 van Lucas, onderstrepen de grote vreugde die in bekering te vinden is en in de terugkeer van de boetvaardige zondaar tot een staat van rechtvaardigheid. Daarnaast geeft het verhaal van de wonderbaarlijke bekering van Paulus bij van de geweldige, positieve verandering die in een man of vrouw plaats kan vinden door middel van de invloed van de Heilige Geest (Handelingen 9:1-31; 22:1-16). Het bekeringsverhaal van Alma, de zoon van Alma, en de zoons van Mosiah (zie Mosiah 27 en Alma 36) in het Boek van Mormon lijkt op dat van Paulus, maar bevat veel meer bijzonderheden over zowel het lijden als de vreugde die aan het bekeringsproces te pas komen. Het verhaal van Enos is een voorbeeld van de onontbeerlijkheid van oprecht en machtig gebed bij het verkrijgen van vergeving van zonden (Enos 1-8). De geschiedenis van Christus' bezoek aan Amerika (3 Nephi 10:18-19; 11-28:12) en de tweehonderd jaar van vrede en voorspoed (4 Nephi), gevolgd door een terugkeer tot goddeloosheid, hetgeen uiteindelijk tot de ondergang van het Nephitische volk leidde (zie Mormon 1-8; Moroni 9), illustreert hoe noodzakelijk het is een voortdurende staat van nederigheid en bekering te handhaven. Daarnaast bevatten ook de Leer en Verbonden en de Parel van Grote Waarde hun aandeel bekeringsverhalen, waaronder een belangrijk verslag van de worsteling die de profeet Joseph Smith ervoer bij zijn inspanningen zich te bekeren en zijn zonden te overwinnen. Bovendien zijn we in het bezit van vele hedendaagse mededelingen waarin het beginsel bekering en de grote uitwerking die het op ons leven kan hebben, aan de orde komen: toespraken die op de algemene conferentie zijn gehouden, bijvoorbeeld, en artikelen in De Ster.

Tenslotte hebben we elkaars getuigenissen, waarmee de zegeningen van bekering in het leven van min of meer gewone mensen worden bevestigd.

Wat wij uit deze bronnen leren is dat bekering noodzakelijkerwijs een proces is dat uit zes stappen bestaat. Ten eerste moeten we onze zonde gaan inzinnen. Ten tweede moeten we ten aanzien van onze zonde, zoals Paulus het uitdrukt, een „droefheid naar Gods wil“ ontwikkelen.

Ten derde moeten we onze zonde volkomen verzaken. Ten vierde moeten we onze zonde belijden en haar zo ver als maar kan goedmaken. Ten vijfde moeten we de negatieve daad van de zonde vervangen door de positieve daad van een nieuw voornemen om de geboden te onderhouden. En ten zesde moeten we vergeving van onze zonde ontvangen. Sta mij toe dit proces te verduidelijken aan de hand van een persoonlijk voorbeeld.

Toen ik een jaar of vijftien was, begon ik me over te geven aan de afschuwelijke gewoonte om te vloeken. Mijn vrienden waren grof in de mond en hoewel ik mij er aanvankelijk tegen verzette, ging ik uiteindelijk toch overstag. Na ongeveer een jaar, omstreeks mijn zestiende verjaardag, kwam ik tot het inzicht dat ik mij aan een uitermate ernstige zonde schuldig had gemaakt. Dit inzicht, dat vast en zeker was geïnspireerd door de Heilige Geest die op mijn geweten inwerkte, scheen mij haast volledig te omhullen met een donker schuldgevoel, en ik besloot mij te bekeren en me voorgoed van deze zonde af te keren. Zo had ik dan de eerste twee stappen van de bekering gezet door mijn zonde te onderkennen en er vervolgens een groot gevoel van berouw over te hebben.

Ik begon aan een intensieve campagne om mijn taal te kuisen, waarbij ik mij toelegde op de stappen drie, vier en vijf van het bekeringsproces. Voortaan ging ik de kennissen die er bijzonder godslasterlijke taal uitsloegen uit de weg en zocht daarvoor in de plaats andere mensen op, voor het grootste deel leden van de kerk. Ik wende mij er ook aan mij met behulp van andere woorden uit te drukken. In een onbewaakt ogenblik vergiste ik me wel eens, maar tenslotte was ik toch zo ver dat ik het vloeken helemaal vermijde kon.

En toen, nadat ik erin geslaagd was de walgelijke woorden uit mijn mond te bannen, toog ik aan het werk om ze uit mijn gedachten te verdrijven. Iedere ochtend bad ik om kracht en in mijn avondgebed bracht ik rapport uit over de mate van mijn succes, waarbij ik steeds liet weten hoe groot mijn verlangen was om vergeving van mijn zonde te ontvangen. Ik vertelde mijn vrienden van mijn inspanningen en vroeg hun om vergeving voor de taal die ik voorheen had gebezigd. Zij waren begripvol en behulpzaam.

Tenslotte, nadat ik mijn tong en mijn gedachten de baas was geworden, had ik het gevoel alle stappen die nodig waren om vergeving te ontvangen te hebben genomen, behalve de allerlaatste, het verkrijgen van de vergeving zelf. Ik moest echter enige tijd wachten op het bereiken van de laatste stap, net zoals ik wachten moest op het gereinigd zijn van mijn broek. Maar op een avond, toen ik na mijn avondgebed in bed lag, werd ik door middel van de Geest doordrongen van een heerlijk gevoel van vergeving. Ik ervoer een grote vreugde over mijn geestelijke reiniging, een vreugde die de opluchting die ik had gevoeld over de stoffelijke reiniging van mijn lievelingsbroek verre te boven ging.

Nu, ongeveer vijftien jaar later, kan ik soms nauwelijks geloven dat ik ooit zulke smerige taal heb gebruikt. Natuurlijk weet ik dat het zo is, maar ik denk er niet aan met de pijn die het mij destijds veroorzaakte, daar ik weet dat ik vergeving heb ontvangen en dat ik die vergeving van kracht heb gehouden door nooit meer tot diezelfde zonde te vervallen.

Natuurlijk kunnen niet alle zonden in een dergelijk korte periode worden afgehandeld, en werkelijk ernstige zonden moeten onder de aandacht van de bisschop worden gebracht. Maar het bekeringsproces is identiek en de vergeving is even zeker en blijvend. Sommige zonden zijn minder ernstig dan mijn zonde van godslastering en kunnen het beste op een dagelijkse of zelfs wekelijkse basis worden aangepakt, als onderdeel van onze voorbereiding op het nemen van het avondmaal en het vernieuwen van onze verbonden—een gelegenheid tot regelmatige geestelijke reiniging.

Wat wij vooral nooit mogen vergeten, is dat wij onszelf onbesmet van de zonden van de wereld kunnen houden door toepassing van het beginsel bekering, dat ons hoop biedt zelfs temidden van de grootste wanhoop. „Komt toch en laat ons tezamen richten, zegt de Here; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw.“ (Jesaja 1:18.)

Moge deze zegening de onze zijn wegens onze getrouwheid in zowel rechtvaardigheid als bekering, en mogen wij door onze getrouwheid hier op aarde de maximale zegening verwezenlijken: het terugkeren in de tegenwoordigheid van onze Hemelse Vader. □

Terwijl ik keek
naar de kauwgom
die aan mijn broek
vastgeplakt zat,
besepte ik dat ook
mensen alle kans
lopen om vuil te
worden en dus
evengoed een
„reinigingsbeurt”
nodig hebben.

Geïllustreerd door Scott Snow

De kwaliteit van het leven verhogen

Jan Underwood Pinborough

Foto van Marty Mayo

Medewerkers van het Instituut-Benson met gereedschappen en dieren die geschikt zijn voor kleinschalige landbouw. Van links naar rechts: Dale Oberg met een minitrekker; Richard Brimhall en Dr. Laren Robison met een zonne-oven; Luis Espinoza met een door een fiets aangedreven graanmolen; Vincent Espinoza (geknield) met het apparaat om blikjes opnieuw te gebruiken; en Dr. Paul Johnston met een aantal cavia's.

Want de aarde is vol," heeft de Heer gezegd, „en er is genoeg en overvloedig" (LV 104:17). Beelden van honger, waarmee wij getrouwd raken op het journaal, vormen een schril contrast met deze goddelijke evaluatie. De World Health Organization schat dat er jaarlijks tussen de dertien en achttien miljoen mensen verhongeren. Ondervoeding en de daarmee gepaard gaande kwalen eisen nog veel meer levens en zorgen ervoor dat ontelbare overlevenden met geestelijke en lichamelijke gebreken blijven zitten. Honger is een dagelijks feit voor één op de acht mensen op aarde. Voor hen die goed doorvoed zijn, zijn

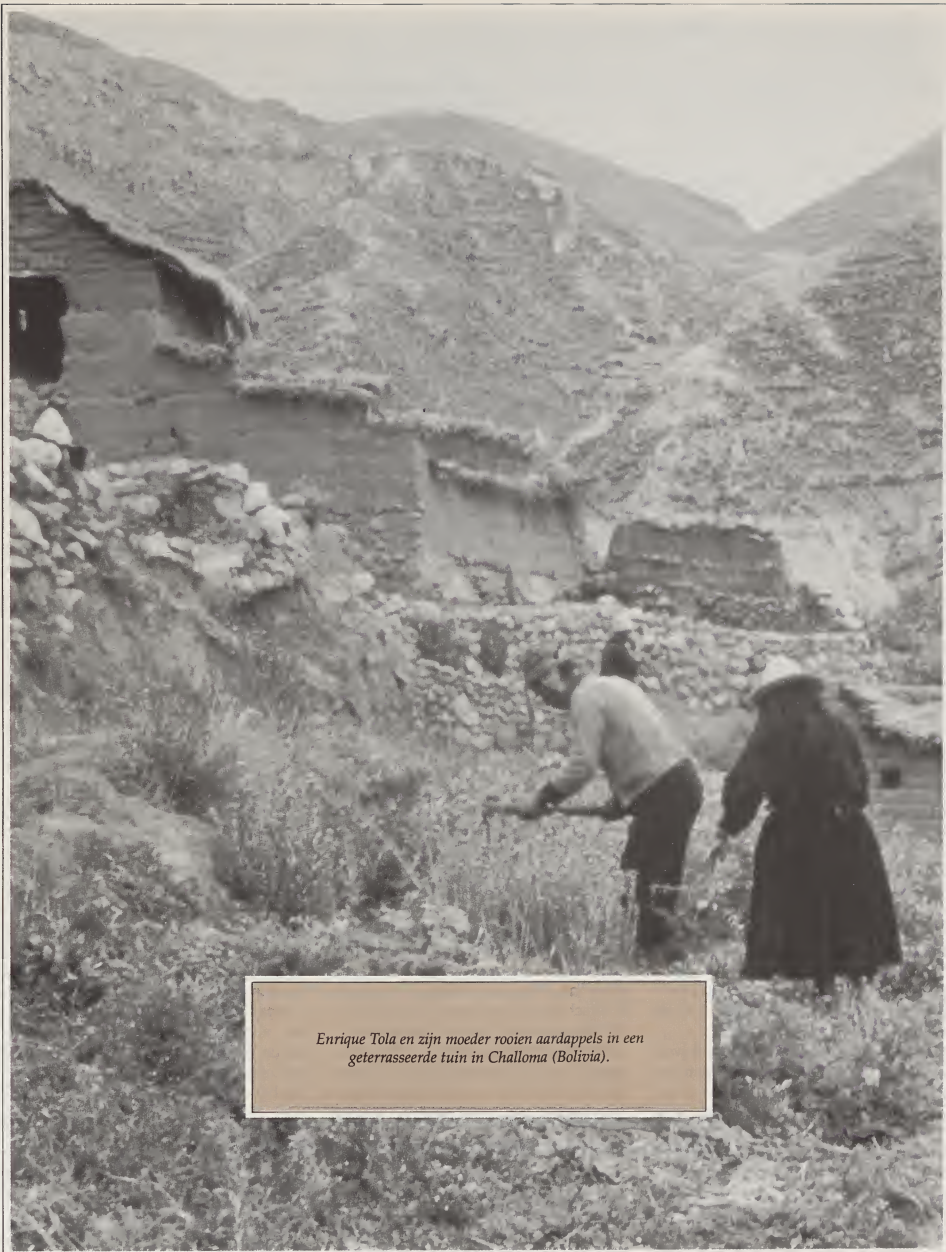
zulke cijfers verbijsterend en tarten het voorstellingsvermogen. De foto's vervullen met afschuw. Maar sterker nog dan ons verdriet is een gevoel van hulpeloosheid. Mogelijkerwijs onttrekken we ons aan de pijnlijke feiten door ze zoveel mogelijk te negeren.

Een aantal vastbesloten mensen en groepen weigeren echter om zich door de uitdaging om de wereld te voeden uit het veld te laten slaan. Daaronder bevindt zich het Ezra Taft Benson Agriculture and Food Institute. Deze niet commerciële, in Provo (Utah) gevestigde organisatie heeft hoop – en een plan – voor het verbeteren van de levenskwaliteit van de armen en

hongerenden van de wereld.

Het plan heeft wel degelijk succes voor Humberto Canarta uit Portoviejo, provincie Manabi in Ecuador. Humberto en zijn vrouw onderhouden vijf kinderen en twee kleinkinderen op één hectare goede landbouwgrond vlak achter de kust van de Stille Oceaan. Voor de familie Canarte betekent het bewerken van het land overleving. In vroegere jaren konden zij het hoofd nauwelijks boven water houden.

Twee jaar geleden verbouwde Humberto Canarte alleen mais en aardnoten. Vandaag omvat zijn oogst ook sojabonen en verschillende groenten. Hij ploegt nog steeds met de hand en verwijdt het on-

Enrique Tola en zijn moeder rooien aardappels in een geterrasseerde tuin in Challoma (Bolivia).

Alberto Tola heeft zijn opleiding aan het Benson Instituut in de Verenigde Staten ontvangen. Hier controleert hij de groei van zijn aardappelen met behulp van technieken die hij daar heeft geleerd.

kruid met een kapmes. Maar nu plant hij een veredelde maïssoort en wel in rijen en veel dichter bij elkaar dan vroeger. Het resultaat is een oogst van 5500 kilo maïs per hectare, meer dan twee keer zoveel als zijn vroegere oogst. Twee jaar geleden duurde het wel eens een heel jaar voordat Humberto's kippen groot genoeg waren om op de markt te worden verkocht. Nu, door ze beter voer te geven, kan hij zijn kippen in acht weken zo ver krijgen met slechts een tiende van de hoeveelheid voer die hij vroeger nodig had.

De familie Canarte is vandaag beter gevoed. Zij eten niet alleen meer kip en eieren, maar kunnen het zich ook veroorloven rijst te kopen met het geld dat zij met hun maïs verdienen. Daarbij omvat hun voedselpakket meer groente uit een kleine moestuin die zij erop na houden. In feite is de oogst van de familie Canarte in de laatste paar jaar verdrievoudigd.

Waar hebben zij dat opzienbarende verschil aan te danken? Het Benson Instituut noemt het kleinschalige landbouw. Twee jaar geleden bebouwden personeelsleden van het instituut twee percelen bouwland in Portoviejo, waarbij zij boeren en de plaatselijke afdeling landbouw technieken bijbrachten die het bebouwen van kleine percelen produktiever maken. Vorig jaar hebben Humberto en zes andere gezinnen die deze technieken geleerd

hebben hun oogst verdrievoudigd.

Vanaf 1976 heeft het Benson Instituut, vanuit zijn hoofdkwartier op de campus van de Brigham Young University, een uitgebreid onderzoek ingesteld om achter de geheimen te komen van het bebouwen van kleine percelen met een maximum opbrengst. Wel 30 procent van de boeren in de hele wereld bebouwen percelen die soms niet groter zijn dan 1,25 hectare, met het gevolg dat het systeem een brede toepassing kan hebben. Instituutsdirecteur Dr. Laren R. Robison zet uiteen dat „met de juiste combinatie gewassen en kleinen pluimvee, 1,25 hectare voldoende is om een gezin van zeven personen te voeden, terwijl onder de juiste omstandigheden ons systeem ook nog de nodige constanten op kan brengen.” Naast het programma in Ecuador, verkeert het systeem in verschillende fasen van ontwikkeling in Mexico, Bolivia, Chili en Guatemala.

De gedachte achter kleinschalige landbouw is dat de bestaansbronnen van de wereld wel degelijk voldoende zijn om in de behoeften van haar bevolking te voorzien; ze worden echter niet volledig benut. De meeste voedselproducenten van de wereld – minstens een miljard – bebouwen percelen die niet groter zijn dan zes hectaren. Er wordt echter een tragische kringloop in werking gesteld wanneer veel van dat land onbruikbaar wordt door

verkeerd gebruik. Dit heeft tot gevolg dat zij die ervan afhankelijk zijn niet naar behoren in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Sommigen vluchten naar de stad, waar zij afhankelijk moeten zijn van anderen om hun voedsel te produceren. Naarmate het bruikbare landoppervlak kleiner wordt, moeten steeds minder mensen voedsel opbrengen voor een steeds groter wordende bevolking.

Sommige mensen zijn van mening dat het antwoord op de wereldhonger te vinden is in wetenschappelijk onderzoek, met zijn ontwikkelen van nieuwe „super” planten- en dierenrassen. Anderen zijn de mening toegedaan dat de Verenigde Staten en andere ontwikkelde landen alreeds de mogelijkheid hebben om voldoende voedsel te bebouwen om de hele wereld te voeden.

Maar de kosten van het vervoeren van het voedsel overal heen zijn astronomisch. En vaak is het de politieke situatie van een land waardoor degenen die veel hebben niet in staat zijn degenen die weinig hebben metterdaad te helpen. Hulpacties door menslievende organisaties zijn er vaak op uit gelopen dat tonnen graan ergens op een kade liggen te rotten en nooit degenen bereiken die oog in oog met de hongerdood staan.

De mensen aan het Benson Instituut zijn voorstanders van een oplossing die op

een zeer elementaire, individuele en gemeenschappelijke basis begint.

Het instituut draagt de naam van president Ezra Taft Benson, die uit een boerengezin stamt en beroepsmatig verbonden was aan landbouworganisaties op plaatselijk, staats- en nationaal niveau alvorens te zijn uitgenodigd om als minister van landbouw deel uit te maken van de regering van de Verenigde Staten, een positie die hij acht jaar lang bekleedde. President Benson merkt op dat de landen van de wereld die moeite hebben met het voeden van hun mensen dikwijls op de Amerikaanse landbouw vertrouwen voor een beleid. „Maar al te vaak,” zegt hij, „hebben wij hun voedsel gegeven zonder hen ook te leren hoe ze zelf voedsel moesten produceren.”

Het instituut wijst op de elementaire filosofie van de zelfredzaamheid van het gezin. „Ons uiteindelijke doel,” zegt Dr. Robison, „is mensen te leren zo onafhankelijk mogelijk te worden wat hun voedselproductie betreft.” Gezinnen die hun eigen voedsel kunnen produceren hoeven zich voor hun levensbehoeften niet te verlaten op de economische systemen waaronder zij leven.

Het systeem waarvoor het Benson Instituut baanbrekend werk heeft verricht, gebruikt landbouwbeginselen en -technieken die in de ontwikkelde landen wijd en zijd worden benut, maar die nauwelijks bekend zijn in de onderontwikkelde landen. In Ecuador zijn de resultaten van het onderwijs van fundamentele zaken zoals plantafstand, zaadselectie en bemesting zo indrukwekkend geweest, dat president Leon Febres Cordero heeft verzocht het Benson-systeem door het hele land heen te laten onderwijzen.

Wanneer het Benson Instituut in een bepaald land met een project begint, wordt eerst de algehele situatie in ogenschouw genomen, met bijzondere aandacht voor de onderliggende problemen. „Het is niet genoeg om de mensen te leren hoe zij zich echt beter kunnen voeden als hun watervoorraad besmet is,” merkt Ted Fairchild op van de sectie voedsel, wetenschap en voedingsleer aan de Brigham Young University, die heeft bijgedragen

aan de ontwikkeling van een beoordeelingsstelsel voor het Benson Instituut. Met behulp van dat systeem maakt het instituut een diepgaande evaluatie van de huidige levenskwaliteit: Wat is het algemene gezondheidspeil van de bevolking? Welk percentage is ondervoed? Is het plaatselijke voedselpakket evenwichtig? Is het drinkwater zuiver en overvloedig? Welke problemen zijn er op het terrein van de volksgezondheid? Vormen parasieten een algemeen voorkomend probleem?

Dit evaluatieproces heeft ertoe bijgedragen dat de kindersterfte in Retalhuleu (Guatemala) werd teruggedrongen. Toen de voedseldeskundigen ontdekten dat open kooktoestellen op de grond niet voldoende hitte produceerden om de bacteriën in het eten te doden, leerden zij de mensen kooktoestellen op pootjes te bouwen. Binnen enkele maanden was de kindersterfte ten gevolge van dysenterie beduidend afgenomen.

Wanneer deze evaluatie afgerond is, wordt de tweede interventiefase in werking gesteld, waarbij de deskundigen van het instituut de planten en dieren die alreeds deel uitmaken van het plaatselijke voedselpakket bestuderen, een evenwichtig voedselpakket uitgaande van die voedselsoorten samenstellen en berekenen hoe de noodzakelijke voedingsstoffen in de beschikbare ruimte geproduceerd kunnen worden. Gewoonlijk komen alle componenten van een uitgebalanceerd dieet al in het voedselpakket voor, hoewel sommige misschien in te kleine hoeveelheden aanwezig zijn. Slechts af en toe moet er een onbekende graansoort of eiwitbron in een bepaald gebied geïntroduceerd worden.

In fase drie worden alle fundamentele aspecten van het kleinschalige landbouwsysteem in werking gesteld. Eerst leren de boeren precies hoeveel van ieder gewas zij moeten planten en hoeveel klein- en pluimvee zij moeten fokken voor een evenwichtig voedselpakket.

Wanneer dit systeem op een klein landbouwbedrijf wordt toegepast, wordt 30 procent van het beschikbare oppervlakte met graan beplant – maïs, tarwe, rijst enz. – om aan de calorische behoefte van die-

ren en mensen te beantwoorden. Plant-aardige eiwitten voor menselijk gebruik, die tevens opgeslagen kunnen worden, worden uit gedroogde bonen, linzen of andere peulvruchten gehaald, die 10 procent van de beschikbare oppervlakte innemen. De meeste vitamines en mineralen zijn afkomstig van de 2 procent van het land die met groenten zijn beplant. Ongeveer 40 procent wordt gebruikt voor veevoedergewassen – sojabonen of een ander veevoergewas – 10 procent voor onverteerbare vezels voor het vee-alfalfa of klaver, en 8 procent voor het marktgewas.

Het gunstigste klein- en pluimvee voor dat bepaalde gebied wordt gekozen. Een goede combinatie zou kunnen bestaan uit twee melkgeiten, twaalf slachtkuikens, die maandelijks worden geslacht, en twaalf leghennen. De geiten leveren ongeveer 1500 liter melk per jaar, terwijl hun kroost voor ongeveer 50 kilo vlees zorgt. De hennen leggen ongeveer 2800 eieren per jaar, terwijl de oudere dieren ongeveer 13 kilo vlees opbrengen. Desgewenst zorgen de slachtkuikens voor ruim 180 kilo vlees per jaar. De slachtkuikens kunnen eventueel vervangen worden door konijnen, waaronder één mannetje, hetgeen ongeveer 200 kilo vlees oplevert. Daarbij vormen hun uitwerpselen een uitstekende natuurlijke mest. Dr. Paul Johnston staat aan het hoofd van het team van de sectie diervetgeneeskunde van de Brigham Young University die de diervetgeneeskunde component van het systeem heeft ontwikkeld.

In andere delen van de wereld kunnen andere gewassen en dieren worden gebruikt.

Aan de oever van het Titicacameer in Bolivia, bijvoorbeeld, zouden boeren vis kunnen telen die tot kippevoer wordt verwerkt. Op andere plaatsen kunnen kippen worden vervangen door cavia's of konijnen. In Portoviejo zorgen leghennen, slachtkuikens en geiten voor eieren, vlees en melk.

De boeren moeten ook leren hun gewassen op de juiste afstand te zaaien of te planten en het voer van hun dieren met overleg samen te stellen om een maximumopbrengst te krijgen. In het eerste jaar van het project worden er geen nieu-

we gewassen, dieren of machines geïntroduceerd.

In fase vier ligt de nadruk op een verstandig bewaren en gebruiken van de oogst. Een eenvoudige voedseldroger die door het instituut is ontwikkeld, bestaat uit een kartonnen doos en kost niet meer dan ongeveer negen dollar, maar daarmee wordt veel geld uitgespaard dat anders verloren gaat wegens voedselbederf. Een zonne-oventje voor tien dollar is een koopje. Het aanwenden van de energie van de zon om eten te koken betekent dat er geen kostbare tijd verloren gaat door het sprokkeln van hout. Beide apparaten – de zonne-oven en de droger van het Benson Instituut – worden op dit moment in Ethiopië en in Ghana gebruikt. Voor slechts 25 dollar kan materiaal worden gekocht om met behulp van oude fietsonderdelen een graanmolen te maken. Een andere molen wordt in werking gesteld door het maalmechanisme aan een fiets te koppelen.

In het tweede jaar van het project kunnen de boeren geld van het marktgewas van het eerste jaar gebruiken voor het bouwen van verschillende eenvoudige werktuigen die door het Benson Instituut ontworpen en getest zijn. Een minitrekker met zijn eigen assortiment grondbewerkingswerktuigen kan bijdragen aan het ontwikkelen van een meer efficiënt landbouwbedrijf. Ook bevloeiing en elektriciteit die door middel van een windmolen worden opgewekt, zijn redelijk geprijsde vernieuwingen die voor een dramatische produktiviteitstoename kunnen zorgen. Het instituut heeft zelfs een apparaat ontwikkeld waardoor blikjes opnieuw gebruikt kunnen worden, dat binnenkort voor minder dan 25 dollar beschikbaar zal zijn.

„Het programma is een succes,” zegt Richard Brimhall, mededirecteur van het instituut. „Wij weten dat het een revolutionaire verandering kan betekenen voor het leven van zo’n miljard mensen, wiens overleving afhangt van hun vermogen kleinschalige landbouw uit te oefenen.”

Het is een menslievende revolutie, een revolutie die erop gericht is mensenlevens te verbeteren. Hoe wordt zij verbreid? Op

dit moment bestaat het instituut uit twee full-time directeurs en twee secretarissen. Maar het instituut telt ook vijftienhonderd medewerkers-vrijwilligers uit alle delen van de wereld. Het zijn agronomen, voedingsdeskundigen, veefokkers, agrariërs, artsen, juristen en zelfs acteurs en cineasten, die hun tijd en talenten aan het instituut beschikbaar hebben gesteld.

Twee aan de Brigham Young University afgestudeerde studenten leren Humberto Canarte en de andere zes families in Portoviejo hoe zij meer met hun land kunnen doen. Malaquias Flores is een doctorandus uit Chihuahua (Mexico). Hij en Neils Tidwell, die dierkunde heeft gestudeerd in Idaho, wonen in Portoviejo, samen met hun vrouw en kinderen. „Het is een heerlijk gevoel ertoe bij te kunnen dragen dat deze mensen een hogere levensstandaard bereiken,” zeggen zij. Zij hebben er alle vertrouwen in dat de zeven families volledig in staat zijn het programma voort te zetten nadat de medewerkers van het Benson Instituut Portoviejo verlaten hebben.

Het instituut wil echter meer dan alleen het uitsuren van deskundigen naar de verschillende landen. Directeur Robison heeft zich ten doel gesteld het instituut tot een internationaal opleidingscentrum te maken. Er zijn al agrariërs en wetenschappers uit Bolivia, Guatemala, Liberia, Mexico en andere landen gekomen om zich voor te laten lichten over het kleinschalige landbouwsysteem. Het instituut heeft echter middelen nodig om nog veel meer mensen op te leiden. „De ideale manier om het systeem te verbreiden, is om diegenen op te leiden die op hun beurt hun eigen mensen op kunnen leiden,” zegt broeder Brimhall.

Het instituut verbreidt zijn invloed ook door middel van een studiebeurzenprogramma voor afgestudeerden. Hector Solorio was een van Mexico’s studenten die in 1983 met de hoogste cijfers als agronoom afstudeerde. Na het behalen van zijn graad sloeg hij een beurs voor verdere studiemogelijkheden af om een zending te vervullen. Sinds hij zijn zending terug is, volgt hij een opleiding agrarische economie aan de Brigham Young University dank zij een studiebeurs van het Ben-

son Instituut. „Broeder Brimhall voorspelt: „Deze jonge mensen gaan naar huis om regerings- en landbouwleiders te worden. Wij willen graag nog honderden van zulke mensen sponsoren.”

Tot dusver heeft het instituut zijn werk voor het overgrote deel kunnen doen met behulp van de financiële steun van overheden, bedrijven en particulieren, met het gevolg dat men alleen daar heeft kunnen helpen waar geld beschikbaar is. De LDS Foundation, echter, die zich ervoor inzet geld voor educatieve doeleinden in te zamelen, is dit jaar begonnen met een ambitieuze campagne voor het instituut. Er is ook geld nodig voor een handboek voor kleinschalige landbouw. Als het instituut grotere onafhankelijkheid kan bereiken, zegt broeder Brimhall, zal het beter kunnen reageren op de verzoeken om hulp van kerkleiders en anderen in onderontwikkelde landen.

Net als alle mensen die zich voor een goede zaak inzetten, stralen de mannen en vrouwen aan het Benson Instituut een grote toewijding en een bepaalde urgentie uit. Maar het zijn ook opgewekte mensen die vreugde beleven aan hun werk. En zo hoort het ook, want deze uitermate pragmatistische zaak van het verhogen van de kwaliteit van het leven heeft veel te maken met het werk van de Meester.

„Telkens weer hebben we de hand van de Heer in ons werk herkend,” vertelt broeder Brimhall. „Het is niet onze taak om bekeerlingen te maken, maar mensen helpen de kwaliteit van hun leven te verbeteren, is iets wat ons vervult met een groot zendingse gevoel. Wanneer mensen voor zichzelf leren zorgen, zijn zij niet alleen gelukkiger en meer ontvankelijk, maar er is grotere stabiliteit in hun gezin, hun woongemeenschap en hun land.” □

Het werk van het Benson Instituut is uiteenlopend en er is behoefte aan vrijwilligers met uiteenlopende vaardigheden. Vragen over hoe men instituutsmedewerker wordt of over institutprogramma's kunnen gericht worden aan het Benson Institute, B-459, Brigham Young University, Provo, Utah 84602, U.S.A.

Vierhonderd namen later

Jon B. Fish

Geïllustreerd door David Linn

Enkele weken voor mijn achtste verjaardag stierf mijn vader ten gevolge van een verkeersongeval. Een maand later verhuisden we naar St. George (Utah), waar wij vlak tegenover de prachtige tempel kwamen te wonen.

Het duurde niet lang voor moeder in de ring geroepen werd als secretaresse genealogie. Iedere keer dat er iets misging met een groep jongelui die voor het dopen voor de doden naar de tempel zouden komen, werd mijn moeder door iemand van het tempelpresidium gebeld of zij haar zoons misschien wilde sturen. Mijn moeder wees de Heer nooit af. Mijn twee oudere broers en ik gingen dus heel vaak voor dat doel naar de tempel.

Op een mooie zomerdag liep ik een lelijke snee in mijn hand op toen ik onvoorzichtig was met een leeg blikje. Ik smeekte mijn moeder om me niet naar de dokter te brengen om de wond te laten hechten, dus maakte ze mijn hand schoon en deed er een stevig verband omheen.

Ze was nog maar net klaar met dit karwei toen de telefoon ging. Het was een van de broeders in de tempel die vroeg of wij jongens konden komen dopen. Daar mijn beide broers het de laatste tijd erg druk hadden gehad, was ik regelmatig naar de tempel gegaan, met het gevolg dat ik een lange lijst dopen voor de doden had waar onderhand een paar duizend namen op stonden. Ook nu weer waren mijn broers niet thuis, dus ging ik me vlug baden en verkleden, waarna ik me naar de tempel haastte.

Een paar uur en vierhonderd namen later zet-

Mijn moeder hielp me naar binnen om mijn zere hand af te drogen en het verband te verwisselen.

ten broeder Edwards en ik er voor die dag een streep onder. Ik herinner me hem nog goed: wanneer hij zijn rechterarm ophief, kon je zien dat hij haast geen vingers meer had ten gevolge van een ongeluk dat hem als jongen was overkomen. Na iedere doop hielp hij me plaats te nemen in de roestvrijstalen stoel voor de bevestiging. Na zo'n twintig of dertig dopen boog broeder Edwards zich altijd naar me toe en vroeg: „En, broeder Fish, lukt het om er nog een paar te doen?” „Jawel,” zei ik dan, waarna we weer een reeks namen afwerkten.

Toen ik doodop thuiskwam en mijn moeders oog op het kletsnatte verband om mijn hand viel, leidde ze me naar de badkamer om de wond opnieuw te verbinden. Ik was zo moe en had zo'n honger dat ik geen aandacht aan mijn hand schonk. Ik liet mijn moeder maar begaan.

Eerst ging het verband eraf, toen de hechtpleister en daarna het gaas. Ik zag mijn moeders verbijsterde blik en keek naar mijn hand. Er was geen spoor van een snee meer te bekennen – geen litteken, geen rode plek, niets!

Ik weet nog hoe moeder mij in haar armen nam. Terwijl wij onze tranen de vrije loop lieten, ontving ik het getuigenis van de Geest dat ik was genezen dank zij mijn dienstbetoon in de tempel van de Heer. □

Jon B. Fish is raadgever in het ringpresidium van de Ring Citrus Heights Californië.

De laatste halve kilometer

Melvin Leavitt

De laatste halve kilometer naar het huis van Steve Davis was eigenlijk een ramp. Het was een privé-weggetje dat zich van de hoofdweg afsplitste en door een moeras heenvoerde. Wanneer het regende, en dat deed het vaak, was de weg niet van het moeras te onderscheiden. Als je het eind van het weggetje veilig wilde bereiken, liet je je auto aan het begin staan en legde je de rest van het traject te voet af, zoals Steve en zijn vader ook altijd deden. Het was best een aardig plekje, met veel zonlicht dat door de hoge coniferen heen filterde, maar niet aardiger dan een heleboel andere plekjes die veel gemakkelijker te bereiken waren. Het was een halve kilometer die je alleen maar aflegde als je er een hele goede reden voor had.

Steve en zijn vader waren inactieve leden van de kerk. Ze woonden ongeveer 48 kilometer van het kerkgebouw vandaan waar zij hun vergaderingen behoorden bij te wonen. Achteventig kilometer, met nog een halve kilometer slechte weg.

Steve Davis en zijn vader waren lid van de Wijk Brookville in de Ring Tampa Bay Florida. En hoewel de 17-jarige Steve een poosje niet aanwezig was geweest, had hij nog steeds een aantal goeie vrienden in het priestersquorum. Zij hadden vaak van allerlei leuke dingen samen gedaan. Zij jaagden op konijnen in het bos en gingen vissen in de baai. Op een keer hadden ze zelfs een kleine haai gevangen. Ze speelden ook softball en basketbal samen.

Net toen het erop ging lijken dat Steve misschien inactief zou blijven, kwam er een oproep van het ringpresidium. Elk Aäronisch-priesterschapsquorum in de ring moest iemand kiezen om te heractiveren. Steve's quorum, dat bestond uit Joe Beggs, Billy Mantooth en Dennis Hunter, vond de keuze niet moeilijk. Zij wilden graag dat hun goede vriend zich

's zondags weer bij hen zou voegen. En trouwens, zij hadden hem ook gemist in hun basketball- en softbalteams.

De ring stelde voor dat de quorums degeen die zij hadden gekozen minstens eens in de week zou bezoeken. Prima, maar er zat wel 48 kilometer tussen – met nog een halve kilometer slechte weg. Daar deden deze jongemannen echter niet moeilijk over. Iedere week legden zij dus de 48 kilometer naar het weggetje af, gevolgd door de halve kilometer modder naar Steve's huis toe. Gewoonlijk liepen ze het weggetje af. Slechts een enkele keer waagden zij 't erop die vijfhonderd meter in de auto af te leggen – maar alleen wanneer de grond droog was.

Steve had al een poosje terug willen komen, maar als je al enige tijd weg bent, is dat niet altijd eenvoudig. Maar toch, iedere keer dat zijn vrienden weer bij hem thuis verschenen, leek het een meer haalbare kaart.

Voor de bezoekers was het ook niet altijd even gemakkelijk. Billy Mantooth herinnerde zich later: „Het leek werkelijk alsof de duivel zelf ons tegenwerkte. Er deden zich altijd dingen voor waardoor we eigenlijk niet konden gaan, maar uiteindelijk gingen we altijd. Soms kwamen we er pas om 10 uur 's avonds aan, maar we waren er toch maar.”

Eenmaal aangekomen lieten ze Steve merken dat zij van hem hielden, maar zij oefenden geen enkele druk op hem uit om hem naar de kerk te krijgen. „Ze vertelden me dat iedereen me miste, maar ze dwongen me niet,” herinnert Steve zich.

Het was duidelijk dat deze jongemannen werkelijk om hem gaven. Precies hoeveel zij om hem gaven bleek op een avond toen zij besloten het weggetje met de auto af te leggen, ondanks het feit dat het had geregend en er veel modder was. Ze hadden maar voor de helft ge-

De diepe, verraderlijke modder kon de jongemannen van het priestersquorum er niet van weerhouden hun opdracht na te komen.

lijk. Zij kwamen veilig bij het huis aan, maar op de terugweg gleed het voertuig van de weg af de diepe modder in. Steve en zijn vader kwamen hen eruit helpen. Pas om 3 uur 's nachts was het karwei geklaard. Tegen die tijd zagen zij er allemaal uit als klonterige modderbeelden. De bezoekers waren zelfs zo smerig, dat zij hun modderige kleren uit moesten trekken voor ze weer in de auto konden stappen. Met hun modderige gezichten kwamen hun tevreden glimlachen echter nog beter uit. De vier jongemannen die die avond in hun ondergoed naar huis reden waren heel moe, maar ook heel gelukkig. Zij konden merken dat zij succes begonnen te krijgen met Steve. De week daarop waren zij er weer. Het waren geen jongens die zich door zo'n half kilometer uit het veld lieten slaan.

Steve was ook gelukkig. Op een zondag niet zo lang na die gedenkwaardige nacht verscheen hij, met zijn vader, in de kerk. Aanvankelijk was hun kerkgang niet zo regelmatig, maar de vrienden bleven hem opzoeken totdat de vroegere regelmaat hersteld was.

„Ik hou van ze allemaal,” zegt Steve, „en ik zal ze altijd dankbaar zijn. Als zij er niet waren geweest, zou ik nu waarschijnlijk nog steeds inactief zijn. Mijn hele leven zal anders zijn dank zij hen.”

Een weggetje van een halve kilometer is niet erg lang, vooral in vergelijking met een rit van 48 kilometer. Maar het is vaak die halve kilometer die erachteraan komt die ons ervan weerhoudt de 48 kilometer af te leggen. Het is net datgene wat de meeste van ons doet besluiten om het karwei maar tot morgen uit te stellen, of tot volgende week, of tot een keer dat er geen regen op komt is. Maar Steve en zijn vader zullen altijd dankbaar zijn voor vrienden die bereid waren zich die extra inspanning te getroosten – een halve kilometer lang. □

Banyan Dadson

Het evangelie vinden in Ghana

Laurie Williams Sowby

Mannen zoals Banyan Dadson zijn zeldzaam in het kleine Afrikaanse land Ghana. Hij is niet alleen hoogst ontwikkeld, maar ook een heilige der laatste dagen in een land waar de kerk nog betrekkelijk nieuw is. Hoewel broeder Dadson oorspronkelijk hoogleraar scheikunde was, bekleedt hij nu de positie van vice-president aan de University of Cape Coast in Ghana.

Broeder Dadson, die zes jaar geleden lid van de kerk werd, droomt van de dag dat tempeltorens zich af zullen tekenen tegen de hemel van Centraal-Afrika en dat zijn landgenoten zich in groten getale bij de kerk zullen voegen. Er zijn nu al over de 2000 kerkleden in Ghana, met soms wel 50 dopelingen per week. „De kerk voorziet in de behoeften van mijn volk,“ stelt hij heel eenvoudig.

Als kleine jongen luisterde Banyan zo aandachtig naar de methodistische godsdienstoefeningen die hij bijwoonde, dat hij de preek vaak van a tot z kon herhalen. Het duurde dan ook niet lang voordat hij onder de kinderen de bijnaam „de priester“ kreeg. Toen de vele onbeantwoorde vragen hem steeds meer onbevredigd achterlieten, kwam hij mettertijd terecht in een informele bijbelkring, maar hij had er moeite mee hun leerstelling van verlossing louter door genade te aanvaarden. Gelooft zonder werken was een leerstelling die grote innerlijke strijd bij hem veroorzaakte. „Iedere christen behoort te laten *blijken* dat hij in de Heer gelooft,“ zegt broeder Dadson.

Met 22 jaar scheidde Banyan zich af van de groep om zich bij een andere godsdienstige broederschap aan te sluiten. Deze groep gaf hem de geestelijke steun waar hij de daaropvolgende acht jaar behoefte aan had terwijl hij studeerde en uiteindelijk zijn doctorstitel in de organische scheikunde haalde. „De broederschap verbood alcohol, tabak en onkuisheid en had zelfs een verhaal dat enigszins verge-

lijkaar was met de ervaring van Joseph Smith,“ herinnert broeder Dadson zich.

Na het behalen van zijn doctorstitel aan de Cambridge University in Engeland, keerde hij terug naar Ghana, waar hij de functie van hoogleraar scheikunde aannam aan de University of Cape Coast van Ghana. De volgende tien jaar besteedde hij aan zijn academische loopbaan, trouwde en stichtte een gezin, zonder echter bij enige godsdienstige groepering te zijn aangesloten. In de loop van deze jaren kwam hij in contact met „dominee“ Billy Johnson, die wel eens een Boek van Mormon was tegengekomen en zonder enige bevoegdheid een Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen was begonnen. Banyan had een vergadering bijgewoond, maar had het getrommel en het dansen, dat deel uitmaakte van de diensten, niet kunnen aanvaarden.

Acht jaar later kreeg broeder Dadson een exemplaar van het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden, de Parel van grote waarde en *Evangeliebeginselen* van Billy Johnson, alsmede het bericht dat de zendingen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen kort geleden de plaatselijke kerk hadden georganiseerd, deze keer door middel van het priesterschap. Broeder Johnson had zich laten dopen en was geroepen als eerste districtspresident.

Banyan besloot de nieuwe godsdienst nog één kans te geven. Deze keer woonde hij een normale avondmaalsvergadering bij, met de lofzangen op cassettebandjes. Naarmate hij meer over het evangelie te weten kwam, besefte hij alras dat hij eindelijk de kerk had gevonden waar hij al zo lang naar zocht. Het duurde niet lang voordat hij gedoopt werd, gevolgd door de vier oudste van zijn zes kinderen en zijn vrouw Henriette.

Broeder Dadson begon meer tijd met zijn gezin door te brengen, hetgeen onder andere inhield dat hij ze om 5 uur 's och-

tends op liet staan voor gebed en het bestuderen van de Schriften. De uitwerking op het gezin was indrukwekkend.

„Ik kreeg herhaaldelijk te horen wat een opmerkelijke verandering ten goede zij bij mijn kinderen hadden opgemerkt,” weet hij zich te herinneren. Dat was ook zijn broer en zuster niet ontgaan, die kort daarop ook lid van de kerk werden. Kwamena Dadson is op dit moment president van de Gemeente Cape Coast, terwijl zijn zuster, Elizabeth Kwaw, de functie van presidente van de zustershulpvereniging bekleedt.

Enkele maanden na zijn doop, werd broeder Dadson de eerste quorumpresident ouderlingen van zijn gemeente, en in het voorjaar van 1982 werd hij als tweede raadgever in het District Ghana geroepen.

Broeder Dadson geeft de eer voor de successen in zijn beroep aan zijn lidmaatschap van de kerk. In 1981 werd hij aangesteld als faculteitsvoorzitter, een positie die hij bekleedde totdat hij in mei 1985 vice-president werd. „De kerk heeft van mij een betere docent en leider gemaakt,” stelt hij, en noemt daarbij verschillende vaardigheden zoals het organiseren van zijn tijd, een doeltreffender gebruik maken van zijn talenten en krachten en beter met anderen op kunnen schieten. „Bij het omgaan met mijn medewerkers, word ik door de wet van Christus genoodzaakt om liefde te betonen.”

In de zomer van 1983 bracht broeder Dadson twee maanden door als gasthoogleraar scheikunde aan de Brigham Young University. Dat was zijn eerste bezoek aan Utah, hoewel hij al eerder als Fulbrightstudent en gast van het Ministerie van buitenlandse zaken van de Verenigde Staten lezingen had gehouden aan verschillende universiteiten door heel het land heen.

Hoewel zijn gezin hem niet naar het buitenland had verzegeld, nam broeder Dadson de gelegenheid te baat om tijdens zijn

tweemaandelijks verblijf in Utah, in de Provo-tempel zijn eigen begiftiging te ontvangen. Sindsdien is het financieel niet mogelijk geweest om zijn gezin mee te nemen naar de tempel, „maar”, zegt hij, „ik zal niet rusten alvorens ik mijn vrouw en kinderen naar een tempel heb gebracht om verzegeld te worden”.

De Dadsons en hun zes kinderen, die in leeftijd variëren van tien tot eenentwintig, nemen deel aan typerende activiteiten in de gemeente, waaronder toneelstukken, inheemse dansen, voetbal en werkzaamheden op de welzijnsboerderij, waar maïs, bonen en andere groenten worden verbouwd.

Broeder Dadson, die zich inzet voor de behoeften van zijn landgenoten aan eten en andere benodigdheden, is een van de beheerders van de Vrienden van West-Afrika (Ghana), een onkerkelijke organisatie die zich toelgt op het verkrijgen en verspreiden van een gratis geneesmiddelenvoorraad aan ziekenhuizen, klinieken en dorpen.

Het is de bedoeling van de Dadsons in Ghana te blijven om de groei van de kerk te steunen en zij hopen dat hun kinderen daar ook de voorkeur aan zullen geven. □

Banyan Dadson, tweede van links, met zijn vrouw en zes kinderen.

Laurie Williams Sowby, een free-lance schrijfster, is zondagsschoolleares in de Wijk American Fork Utah.

Ik had geen goed excuus bij de hand

Walter Swan

Op een morgen was ik in mijn tuin toen het in mij opkwam dat ik zegeningen had om met anderen te delen. Uiteindelijk besloot ik de zendingsoproep te aanvaarden.

Ik vertelde de bisschop dat ik meer dan genoeg zegeningen had. Ik hoefde geen zending te vervullen om er nog meer te krijgen.

Mijn vrouw en ik hadden 't prima voor elkaar. Ik was gepensioneerd en al onze schulden waren afbetaald. Thuis had ik een werkhok met alle gereedschap die een oude man zich ooit zou kunnen wensen. Daarnaast had ik een tuin van zo'n anderhalve hectare en een aantal bijenkasten, waarvan de opbrengst ons een financieel extraatje bezorgde.

Wij voelden ons ook tevreden over de diensten die wij de kerk, sinds onze doop, hadden verleend. Ik was twintig jaar lang als zeventig werkzaam geweest en had genoten van zendingsservaringen in onze eigen woonplaats. Daarna was ik hogepriester geworden en gaf les in de zondagsschool, een opdracht waar ik werkelijk veel plezier in had. Wij waren van mening alles te hebben gedaan wat de Heer

van ons had verlangd – en dat de tijd die ons restte ons ter beschikking stond om zo prettig mogelijk door te brengen.

Toen kwam de bisschop langs om eens te peilen of we bereid waren een full-time zending te vervullen. Ik wees het hele idee af en zei hem alles te hebben gedaan wat de Heer van mij verlangde en bovendien, dat die vijftien- en zestienjarige jongens en meisjes in mijn zondagsschoolklas me nog nodig hadden. „En trouwens,” voegde ik eraan toe, „ik heb zegeningen zat.”

Een jaar of wat later bracht hij het onderwerp weer te berde.

„Walter,” zei hij, „ik heb de nodige tijd op mijn knieën doorgebracht aangaande deze kwestie. Ik moet je laten weten dat de Heer je een zending wil laten vervullen. Je hebt me verteld dat je vele zegenin-

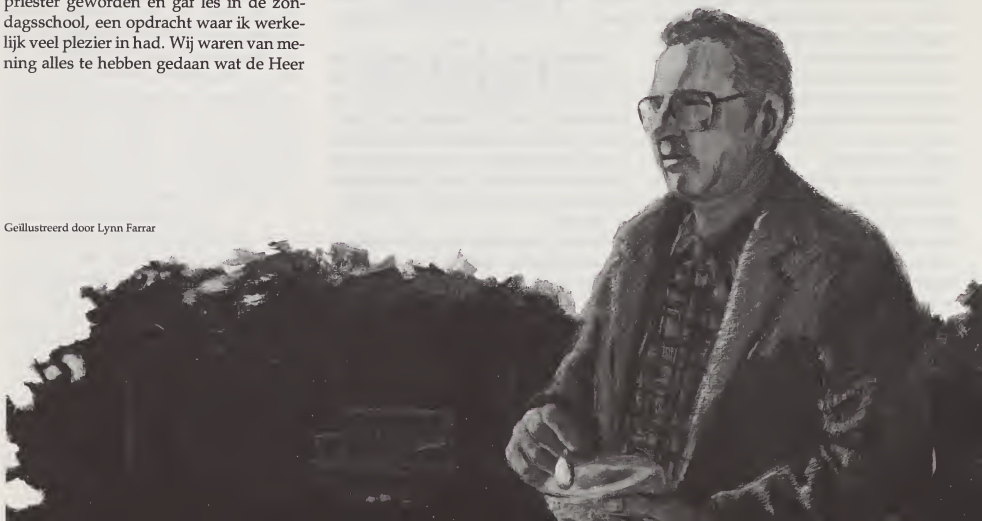
gen hebt en er verder geen nodig hebt. Dat is prima. Maar er zijn een heleboel mensen die wel bepaalde zegeningen nodig hebben en die alleen jij ze kan geven. Je vrouw heeft ze nodig, je wijk en je kinderen – om maar niet te spreken van alle mensen waarmee je in contact zult komen in het zendingsveld. Denk er dus maar eens over na.”

Ik dacht er de hele nacht over na. Ik wist dat mijn vrouw me zou steunen, ongeacht of ik ja of nee zei. De moeilijkheid was dat ik noch de ene noch de andere beslissing kon nemen.

De volgende ochtend was ik voor zonsopgang uit bed; ik ging naar buiten en ging op een bijenkast zitten wachten totdat het licht genoeg was om de tuin in te gaan voor een paar meloentjes voor mijn ontbijt.

Terwijl ik zat te eten, keek ik naar alle stoffelijke zaken die ik de afgelopen 25 jaar

Geïllustreerd door Lynn Farrar

bij iedere verhuizing mee had genomen. Sommige dingen had ik gebruikt, andere had ik aan vrienden en buren weggegeven. Maar daarnaast bezat ik nog steeds vele goede dingen die helemaal niet werden benut en niemand tot zegen waren.

Op dat moment kwam er een gedachte bij me op: „Ik ben nu haast 26 jaar lid van de kerk en heb een heleboel evangeliekenis opgedaan. Ik heb er zelf wat van gebruikt en ik heb er wat van gegeven aan vrienden en buren. Maar daarnaast is er nog veel dat helemaal niet wordt benut en niemand tot zegen is.”

Ik stond gelijk op en ging naar binnen. „We gaan op zending!” zei ik tegen mijn vrouw.

Ik belde de bisschop: „We staan klaar om te gaan. Maak de formulieren maar in orde en laat ons weten wat we precies moeten doen.”

Achteraf wilde ik dat ik mijn mond had gehouden, maar tegen die tijd hadden we de hele wijk al verteld wat we van plan waren. Maar hoe meer ik erover nadacht, hoe minder ik ervoor voelde.

Een week voor we naar het opleidingsinstituut voor zendelingen zouden gaan, begon ik pijn in mijn borst te krijgen. Dat zou een volmaakt excuus hebben kunnen zijn om de hele zending niet door te laten gaan, maar om de een of andere reden nam ik de gelegenheid niet te baat. De bisschop gaf me een zegen en ik voelde me weer prima.

Eenmaal in het instituut begon ik weer pijn in mijn borst te krijgen, dus ging ik naar het ziekenhuis om erachter te komen wat er aan de hand was. Toen de dokter me onderzocht had, zei hij dat het alleen maar een kwestie van stress was en dat alles in orde zou zijn als ik het wat kalmer

aan deed. Daar gaf ik gehoor aan en ik voelde me inderdaad beter. Maar toch zocht ik nog steeds naar het juiste excuus.

Toen we op onze bestemming in Florida waren beland, zei ik tegen mezelf: „Wat doe ik hier eigenlijk? Ik verlang naar huis. Ik heb een hekel aan al die bomen waardoor ik me ingesloten voel; ik heb meer ruimte nodig. Had ik de bisschop maar nooit deze toezegging gedaan! Wat kan ik hier ooit voor goeds aanrichten?” Ik voelde me ten enenmale niet op mijn plaats.

Op zekere avond verzocht de gemeentepresident ons zo mogelijk een echtpaar te bezoeken dat al een paar keer de lessen van de zendelingen had ontvangen. Het waren brave mensen, maar ze waren geen lid van de kerk geworden.

„Breng me erheen!” zei ik.

We gingen naar ze toe en binnen een half uur hadden we met de echtgenoot een doopdatum afgesproken. Drie weken vanaf het moment dat we ons arbeidsveld hadden betreden, doopten we hem.

Toen de zendingspresident het nieuws hoorde was hij enorm verheugd. Er was in ons zendingsgebied in geen jaar iemand gedoopt, en in de afgelopen vijf jaar waren er slechts zes dopelingen geweest. Dat gaf me de prikkel die ik nodig had.

Vanaf dat moment kwam er schot in; er begonnen mensen naar de kerk te komen die er jarenlang geen voet in hadden gezet; we werden ons bewust van een groter gevoel van liefde en eenheid onder de leden; en we doopten de echtgenote van onze eerste dopeling.

Even later ontvingen we een verwijzing uit Salt Lake City en doopten we nog een broeder – de eerste kleurling die in onze omgeving lid van de kerk werd. Hij vertelde dat hij de Heer lange tijd had gebeden iemand te sturen die hem kon vertellen welke kerk de ware was. Hij vertelde ook dat toen wij de eerste keer bij hem aanbelden, hij een licht om ons heen zag schijnen, waardoor hij meteen wist dat zijn ge-

beden waren verhoord. Kort daarna werd hij gedoopt.

Wij genieten nog steeds van onze zending. Vorige week pas hebben we weer een echtpaar gedoopt – de broer van ons eerste contact met zijn vrouw. Het zijn stuk voor stuk heel bijzondere mensen en we zijn razend enthousiast over wat er hier gebeurt.

Ik heb veel berouw over mijn aanvallige houding ten opzichte van het op zending gaan. Hoewel dit een van de moeilijkste dingen is geweest die we ooit ondernomen hebben, is de beloning niet te meten. Ik heb ontdekt dat we wel degelijk meer zegeningen nodig hadden. We kunnen de vreugde en blijdschap in ons hart haast niet op. Mijn vrouw en ik zijn meer gegroeid en voelen ons beter dan in vele jaren het geval is geweest.

Maar nog belangrijker is dat we ontdekt hebben dat de bisschop gelijk had toen hij zei dat ook anderen zegeningen nodig hebben. We hebben ontdekt dat er vele mensen zijn die de zegeningen van het evangelie nodig hebben – zegeningen die wij als zendelingen hen deelachtig kunnen doen worden. Ik wilde dat alle echtparen in de kerk beseften hoezeer zij nodig zijn om de kennis en ervaring die zij in de loop der jaren in de kerk hebben opgedaan met anderen te delen. Als zij maar eens wisten hoeveel vreugde zij zichzelf en anderen konden bezorgen door hun dienen in het zendingsveld, dan zouden zij geen moment aarzelen.

Niets is te vergelijken met deze belofte van de Heer:

„En wanneer gij al uw dagen zoudt besteden met bekering tot dit volk te prediken, en slechts één ziel tot Mij brengt, hoe groot zal dan uw vreugde met deze zijn in het koninkrijk Mijns Vaders!

En wanneer nu uw vreugde groot zal zijn met één ziel, die gij tot Mij in het koninkrijk Mijns Vaders hebt gebracht, hoe groot zal dan uw vreugde zijn, indien gij vele zielen tot Mij zoudt brengen!” (Leer en Verbonden 18:15–16.)

De Heer zei niet dat het makkelijk zou zijn, maar dat het de moeite waard is. En dat is het! □

Mahonri Young

Thomas Toone

Het monument „Dit is de plaats“, aan het begin van de Emigration Canyon boven Salt Lake City, met bovenop massieve standbeelden van Wilford Woodruff, Brigham Young en Heber C. Kimball.

Inzet: Het beelt van Brigham Young in de Nationale beeldenzaal in het Capitool in Washington D. C.

Foto's van Eldon Linschoten en Michael M. McConkie.

Beeldhouwer van zijn erfgoed

*De uitdaging aan het geweten van iedere man is deze:
datgene als zijn levenswerk te kiezen dat hij het liefste doet
en als hij een keus heeft gedaan er nauwgezet alles
over te weten zien te komen. Het ligt besloten in een ambitieuze,
oprechte man datgene goed te doen wat naar zijn mening juist is. [1]*

MAHONRI YOUNG

Mahonri zei altijd dat hij zich geen tijd kon herinneren dat hij geen beeldhouwer wilde worden. Hoewel hij een begenadigd schilder, lithograaf, leraar, spreker en schrijver was, heeft hij toch de meeste bekendheid gekregen door zijn beeldhouwwerken, die weerspiegelen hoe trots hij was op zijn afkomst. Zijn bekendste werken zijn onder andere het *zeemeewu-monument*, de standbeelden van Joseph en Hyrum Smith op Temple Square en het monument „Dit is de plaats” in Salt Lake City.

Maar Mahonri Youngs reputatie reikt verder dan de grenzen van Utah. Hij neemt bij de Amerikakunst een belangrijke plaats in in de ontwikkeling van het beeldhouwkundige realisme in de twintigste eeuw. Zijn beroemdste beeldhouwwerken zijn kleine bronzen beeldjes van arbeiders en bokkers die in vele grote Amerikaanse museums ten toon worden gesteld. Hij ontving vele prijzen en onderscheidingen in de loop van zijn lange, voortreffelijke carrière.

Mahonri Mackintosh Young, die op 9 augustus 1877 in Salt Lake City werd geboren, was de eerste van drie kinderen van Mahonri Moriancumer Young en Agnes Mackintosh. Hij werd als baby naar zijn grootvader Brigham Young gebracht, enkele dagen voor diens sterfen, om onder zijn handen een zegen te ontvangen. Over deze ervaring schreef hij later:

„Liefst zie ik mezelf dan gekleed zoals

De pionierfiguren op de toren van het monument „Dit is de plaats”, in detail.

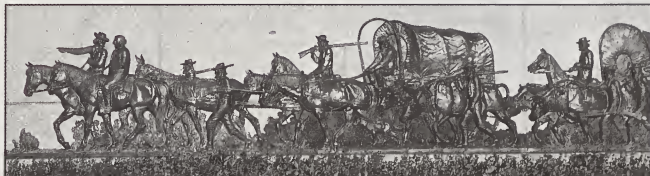
alle pas geborenen in die lang vervlogen tijd gekleed waren: in een witte jurk, die niet alleen tot hun tenen reikte, maar ook tot de tenen van hun moeder als zij opstond, met daaronder een meterslange navelband van rood flanel. Ik zou willen dat ik indruk op hem gemaakt heb, maar dat kan nauwelijks het geval geweest zijn, omdat hij al zoveel kleinkinderen had. Zij waren niets nieuws meer voor hem. Maar ik denk . . . wel dat ik het laatste kleinkind ben geweest die hem persoonlijk heeft ontmoet en een zegen van hem heeft ontvangen.” [2]

Mahonri's eerste thuis was de Deseret Woolen Mills, een complex dat aan de rand van Salt Lake City lag, bij het begin

van Parley's Canyon. Het werd „de fabriek” genoemd, want het huis was omringd door een timmermanswerkplaats, een schuur en het gebouw waar de wol gewassen en verwerkt werd. Mahonri hield van de lucht van de vaten sterke zeep, de bewegende riemen en katrollen, en bovenal, van de timmermanswerkplaats en de gereedschappen. Hier was het dat zijn artistieke ontwaakte; veel van de thema's in zijn kunst lijken ontsproten te zijn in dit huis uit zijn vroegste jeugd. Later schreef hij over „de fabriek”:

„Het was een plaats om over te dromen en om te missen. Er waren boeren en een boerderij; er werkten mannen en vrouwen op de fabriek; er waren dieren en vogels in en om de schuur; en, in alle richtingen, schitterende landschappen . . . Wanneer ik heimwee krijg is dat altijd naar dat deel van de Zoutmeerval, naar de oude lemen blokhut, de lijsters en de zonnebloemen, met hun rijke decor van blauwe bergen.” [3]

Mahonri had een nauwe band met zijn vader. Wanneer de familie Young naar Salt Lake City ging, mocht Mahonri naast zijn vader voorin het koetsje zitten, zodat zij tijdens de tocht de vele bezienswaardigheden met elkaar konden delen. Mahonri was van mening dat zijn belangstelling voor kunst voor het eerst door zijn vader was opgewekt. Toen Mahonri op vijfjarige leeftijd geveld werd door een blindedarmontsteking was het zijn vader die hem afleidde met

*Een karavaan
hulfskarren in
basreliëf aan de
voet van het
monument
„Dit is de
plaats”.*

het snijden van revolvers en andere houten voorwerpen en al snel begon de jongen zelf interesse te tonen voor het houtsnijden. Zijn vader, die zag dat zijn zoon artistieke kwaliteiten bezat, maar bang was hem een scherp mes toe te vertrouwen, voor het geval hij zich zou bezeren, gaf hem wat klei uit een afgraving, waaruit Mahonri kleine vogels en dieren boetseerde.

Toen Mahori zes was stierf zijn vader. De kleine jongen en zijn moeder verhuisden naar een klein huisje in Salt Lake City. Mahonri ging toen ook voor het eerst naar school, hetgeen hem niet meeviel; hij was twee jaar achter op de andere kinderen en zijn cijfers waren niet bepaald goed. Na twee jaar voortgezet onderwijs hield hij het voor gezien. Maar hij vond het heerlijk om over kunst te lezen, waarvoor hij vaak boeken en tijdschriften leende uit de grote bibliotheek van zijn oom en tante.

In deze jaren maakte hij bevriend met de jongens uit de buurt – van wie er velen ook kunstenaars in de dop waren. Hij tekende hen vaak terwijl zij aan de oever van het kanaal speelden vlak bij zijn huis. Hij genoot van voetbal, honkbal, kamperen, vissen en jagen. Ook vond hij er plezier in revolvers uit hout te snijden en verklaarde jaren later: „Ik heb altijd gedacht dat ik die revolvers sneed omdat ik een revolver wilde hebben. Nu ben ik geneigd er anders over te denken. Ik ben nu van mening dat... ik gehoor gaf aan een instinct om te snijden en te vormen.“ [4]

Mahonri was elf toen zijn moeder een houtsnijwerkset voor hem kocht waarmee hij zijn eerste echte houtsculptuur maakte. Het was een tien centimeter groot bas-relief beeldje van Julius Caesar, gesneden uit een stuk van een oude paal. Op een dag kwam er een colporteur langs, die het beeldje op de schoorsteenmantel zag staan; toen hem verteld werd dat het het werk was van een elfjarige jongen, zei hij dat die jongen zeker een „genie“ moest zijn. Na dit voorval sprak de familie een tijdje over de jongen als het „genie“. [5]

Om zijn kunstlessen te kunnen betalen ging Mahonri werken in een kantoorboekhandel voor \$2,50 per week. Formeel begon hij zijn kunstopleiding onder James T. Harwood, een van de eerste kunstenaars uit Utah die in Parijs studeerde. Aangemoedigd door Harwood besloot Mahonri naar New York en Parijs te gaan voor verder onderwijs. Het geld voor deze reis spaarde hij bij elkaar met het werken als portretschilder voor de *Salt Lake Herald* en de *Salt Lake Tribune*. Ook werkte hij nog als graveur voor de *Tribune*, meestal van zeven uur 's avonds tot twee uur 's nachts, of soms zelfs tot vier uur in de ochtend.

In de herfst van 1899 vertrok hij voor een jaar naar de stad New York voor een studie aan de Art Students' League. Hij werkte hard en was een van de besten in zijn klas. Als gevolg van de lange uren die hij voor de *Tribune* gewerkt had, leed hij aan slapeloosheid. Wanneer hij niet kon slapen, las hij Shakespeare en

bestudeerde tijdschriften om meer te weten te komen over kunst en het illustreren.

Na acht maanden keerde hij terug naar Salt Lake City en ging werken als graveur voor de *Salt Lake Herald*. Ook tekende hij voor de *Deseret News*. Een jaar later had hij genoeg geld gespaard om naar Parijs te kunnen gaan voor een studie van vier jaar. Rond de eeuwwisseling was Parijs het toonaangevende kunstcentrum van de wereld, waar iedere talentvolle kunstenaar aangemoedigd werd heen te gaan. Op weg naar Parijs deed hij Engeland aan, waar hij tekeningen maakte van de paardebussen en taxi's, de drukke straten, en de bestuurders van de openbare vervoermiddelen. Hij bezocht ook het British Museum, de National Gallery, de Tate Gallery en de Walker Gallery – steeds belust op gelegenheden om meer over kunst te leren.

In Parijs legde hij zich toe op beeldhouwwerkjes van arbeiders. Deze kregen enthousiaste kritieken en brachten hem later in New York landelijke erkenning. Het was een thema waar hij nooit genoeg van zou krijgen. In Mahonri's ogen waren arbeiders echte mensen die eerlijk werk deden. Hij voelde niets voor idealisering, een stijl die in die periode overheerste in de beeldhouwkunst. „Ik hou van het werk dat arbeiders doen,“ schreef hij. „Voor mij zijn het grootse mensen. Ik hou van de houding van hun lichaam – hun evenwicht, kalmte en gebaren. De arbeider is de onmisbare mens. Ik vind hem ongelooflijk inspirerend.“ [6]

Mahonri greep zijn verblijf in Parijs aan om alles te leren wat er over kunst te leren viel. Wanneer hij geen college volgde, nam hij zijn tekenblok en ging op straat mensen observeren en tekenen. In 1902, toen hij met zijn medestudenten op vakantie was in Italië, was hij voortdurend aan het tekenen, omdat hij vond dat hij de kosten van de tocht niet kon verantwoorden zonder iets nieuws te leren.

In 1905 keerde Mahonri terug uit Parijs, klaar om aan zijn carrière te beginnen. Zijn financiële strijd werd, terwijl hij eraan werkte zijn reputatie te vestigen, verzwaard door het geld dat hij nog schuldig was vanwege zijn studie in Parijs. Ook wilde hij trouwen en had geld nodig om een gezin te stichten. Enthousiast aanvaardde hij zijn eerste

Mahonri Young reisde verschillende keren naar het zuidwesten van Amerika, waar hij een studie maakte van Indianen voor zijn beelden voor het American Museum of Natural History. Navajo-vrouw is een van de schilderijen die voortsporen uit deze studie. Met dank aan het kerkelijk museum voor geschiedenis en kunst.

Regionale vergadering 21 - 22 juni

Nederland in twee ringen verdeeld

"Uit deze reorganisatie blijkt dat wij geloven in de toekomst van de kerk in Nederland", zei ouderling Joseph B. Wirthlin, president van het Europese gebied, op zaterdag 21 juni j.l. in Utrecht tijdens de priesterschapsleidersvergadering van een twee dagen durende regionale conferentie. Samen met zijn tweede raadgever, ouderling Hans B. Ringger, leidde hij een herindeling van de Ringen Den Haag en Utrecht en het District Groningen, waardoor heel Nederland in twee ringen verdeeld werd met een verticale scheidingslijn door het midden: aan de westkant de Ring Den Haag, aan de oostkant de Ring Utrecht, die nu ook het gebied van het vroegere District Groningen omvat.

Zaterdag 21 juni

"Deze indeling moet als een tussenfase gezien worden, als voorbereiding op een indeling in drie ringen", zei president Ringger op zaterdagochtend tijdens een inleiding voor de in Utrecht verzamelde priesterschapsleiders. De gemiddelde reistijd van de leden naar vergaderingen zou door deze reorganisatie met zeker 10% verminderd worden. De naam van de Ring Utrecht blijft gehandhaafd, de Wijk Apeldoorn zal echter als ringcentrum gaan fungeren, daar dit het meest centraal ligt. Zijn inleiding was het startsein voor een lange dag van gesprekken voeren, wachten en nog eens gesprekken voeren. Van ongeveer 10.30 uur tot het begin van de priesterschapsleidersvergadering om 17.00 uur werd met de beide ringpresidiums, het districtspresidium, de leden van de hoge raden en alle bisschoppen en gemeentepresidenten gesproken als onderdeel van de ingrijpende reorganisatie. In de recreatiezaal van de Wijk Utrecht had men stoelen neergezet voor alle broeders die op hun beurt wachten. Ze hoefden zich echter niet te vervelen, men kon de videobanden van de meest recente algemene conferenties be-

Gebiedspresident Joseph B. Wirthlin, vertaald door president J.D.Th. Noot, tijdens de priesterschapsleidersvergadering op 21 juni te Utrecht

kijken. Anderen maakten van het prachtige zomerweer gebruik om in het zonnetje kennismakingen te hernieuwen of de gelaatskleur te bruinen.

Zendingswerk en heractivering

De priesterschapsleidersvergadering stond in het teken van zendingswerk en heractivering, twee onderwerpen die in het licht van het streven naar een derde ring zeer actueel zijn. De in groten getale toegestroomde priesterschapsleiders konden luisteren naar zendingspresident

P. L. Ward, die door de reorganisatie zich voor wat Nederland betreft geheel kan toeleggen op het leiden van het zendingswerk, regionaal vertegenwoordiger J. P. Jongkees, de scheidende president van de Haagse ring, A. Hulleman, en gebiedspresident Joseph B. Wirthlin. President Ward legde de nadruk op het belang van zendingswerk bedrijven door de twee belangrijkste geboden na te leven: God en onze naaste liefhebben. President Hulleman onderstreepte dit en vertelde hoe hij persoonlijk ondervonden had dat dienstbetoon en vriendschap de sleutels tot succesvol zendingswerk zijn.

*De plaats van de reorganisatie:
het Nederlands Congresgebouw
te Den Haag*

Ouderling Jongkees stelde dat het nu van het grootste belang is dat men in de gereorganiseerde ringen naar eenheid toegroeit. Hij riep op tot eenheid onder de leiders van de units en moedigde een ieder aan zijn roeping groot te maken. President Wirthlin, vertaald door president J. D. Th. Noot, zei bij deze gebeurtenis sterk te moeten denken aan een goede vriend van hem, wijlen ouderling Legrand Richards, die zich altijd zeer bij Nederland betrokken had gevoeld. Hij gaf een voorbeeld van zijn zendingsgeest en haalde een uitspraak van hem aan: "Het is beter de mens kwaad te maken dan God." Hij sprak zijn overtuiging uit dat de kerk in Nederland zal groeien. Ook vertelde hij hoe de kerk zich in het oostblok ontwikkelt. Hij gaf de aanwezigen een belofte mee t.a.v. het zendingswerk: "U zult geïnspireerd worden het juiste te zeggen op het juiste moment. De Heer heeft dit beloofd." Na het slotlied en het slotgebed werd de conferentie verdaagd naar de zondag.

Zondag 22 juni

Voor de conferentiebijeenkomst van zondag 22 juni, die van 13.00 tot 15.00 uur gehouden werd, was onder leiding van de broeders F. Heijdemann en J. Ling en een regionaal koor gevormd, dat voor de muzikale omlijsting zorgde. Op deze al even stralende dag als de dag ervoor, werd de herindeling van de ringen en het district een feit. President Ringger, vertaald door de president van de Gemeente Breda, C. Heijdemann, maakte

bekend dat het presidium van de Ring Den Haag gevormd zal worden door broeder J. van Oudheusden uit de Wijk Den Haag als president (voormalige eerste raadgever in dat presidium), met als raadgevers broeders H. Vernes uit de Gemeente Dordrecht (voormalige administrateur van de Ring Utrecht) en J. M. Jansen uit de Wijk Haarlem (voormalige eerste raadgever in de bisschop aldaar). Broeder M. H. van der Put blijft president van de Ring Utrecht, zijn raadgevers zijn de broeders J. W. H.

Scholte uit de Gemeente Hilversum (voormalig lid van de hoge raad van de Ring Den Haag) en B. Koens uit de wijk Groningen (voormalige tweede raadgever van de zendingspresident). De twee nieuwe ringen zijn groot (beide omvatten vijftien units), niet alleen in vergelijking met de vroegere situatie, maar ook naar de maastaven van de kerk. Aan beide hoge raden moeten leden worden toegevoegd om elke unit van een hogeraadsadviseur te voorzien. De indeling van de ringen is als volgt:

Ring Den Haag

Alkmaar
Amsterdam
Breda
Delft
Den Haag
Den Helder
Dordrecht
Gouda
Haarlem
Leiden
Rotterdam Noord
Rotterdam Zuid
Schiedam/Vlaardingen
Vlissingen
Zoetermeer

Ring Utrecht

Almelo
Amersfoort
Apeldoorn
Arnhem
Eindhoven
Emmen
Groningen
Hengelo
Hilversum
Leeuwarden
Lelystad
Nijmegen
Utrecht
Zeist
Zwolle

Mary L. Derr

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Geïllustreerd door Larry Winborg

*„Want een Kind
is ons geboren
. . . en men noemt hem
Wonderbare Raadsman,
Sterke God,
Eeuwige Vader,
Vredevorst”
(Jesaja 9:6).*

Waar gaat u naar toe, vader?” vroeg Georg.
„Naar het hof van de hertog,” was het antwoord.

„Mag ik ook mee?”
„Nee,” zei zijn vader beslist.

Georg wist dat zijn vader gehoorzaam wilde worden. Maar er waren musici aan het hof en Georg verlangde ernaar hen te horen spelen. Vader zei dat muziek dwaas kinderspel was, geen werk voor volwassen mannen. Georg moest advocaat worden en die muziek uit zijn hoofd zetten. Zijn vader wist niet dat Georg in het geheim urenlang oefende op een klavier (dat is wat je noemt de „grootvader” van de moderne piano).

Georg wilde echter de musici graag horen spelen, dus besloot hij toch mee naar het hof in Weissenfels te gaan. Zo ver zou dat toch niet van hun huis in Halle (Saksen, Duitsland) zijn.

Hij zag hoe zijn vader in zijn koets stapte; zodra het paard begon te lopen, ging Georg achter het koetsje aan. Tegen de tijd dat ze aan de rand van de stad waren, was Georg in grote ademnood en begon het koetsje harder te rijden. Maar

hoe hard Georg ook rende, de afstand tussen hem en de koets werd alsmaar groter.

Plotseling hield het rijtuigje stil. De koetsier sprong van de bok, kwam naar de jongen toe, tilde hem op en droeg hem naar de koets.

„Wat ben je nu eigenlijk aan het doen?” berispte zijn vader. „Een zevenjarige jongen kan niet helemaal naar Weissenfels rennen. Ik heb je toch gezegd dat je niet mee mocht. Waarom heb je niet naar me geluisterd? Je kunt naast de koetsier gaan zitten, maar als we thuis zijn zal ik nog wel een hartig woordje met je spreken.”

Toen zij het kasteel binnengingen, hoorde Georg de muziek al. Hij liep een kamer binnen waar de muziek vandaan kwam; er zat een man achter het orgel. De jongen luisterde er intens naar, totdat de laatste noot was weggestorven.

„Mag ik eens spelen?” vroeg hij.

„Vooruit maar, een minuutje, langer niet.”
Georg hees zich op de orgelbank en begon te spelen. Zoete klanken vulden de kamer, Georg vond het prachtig.

VOOR DE KINDEREN Augustus 1986

Pas toen hij was uitgespeeld sprak de man weer. „Hoe heet jij?” vroeg de man.

„Georg Friedrich Händel,” antwoordde hij.

„Je speelt goed. Hoe oud ben je en wie is je leraar?”

„Ik ben zeven, maar ik heb geen leraar. Mijn vader wil niet dat ik musicus word.”

Op dat moment stapte net de vader van Georg binnen.

„Het spijt mij, excellentie,” sprak hij de man toe, die toevallig wel de hertog was, „als mijn zoon u gestoord heeft.”

„Bent u de vader van deze jongen?” vroeg de hertog. „Hij vertelt mij net dat

hij geen muzikleraar heeft. Weet u niet dat hij veel talent heeft? Vind maar snel een leraar voor hem en neem hem nog eens mee om voor mij te spelen.”

„Jazeker, excellentie,” antwoordde Georgs vader gedwee.

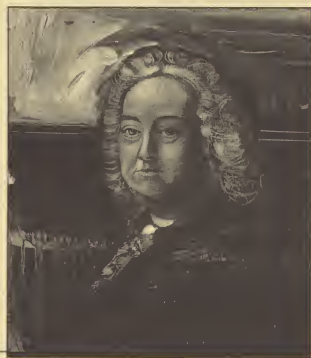
Toen zij thuiskwamen, werd Georg zonder pardon naar bed gestuurd. Maar de volgende dag zorgde zijn vader ervoor, dat Georg les kreeg van de organist van de grootste kerk in Halle en hij kreeg toestemming om zijn weg te zoeken in de muziek.

Maar Georg respecteerde ook zijn vaders verlangens en voltooide zijn studie rechen.

Georg Friedrich Händel werd op 23 februari 1685 in Halle geboren. Hij begon

zijn loopbaan met het componeren van opera's. Zijn opera's waren heel geliefd en hij was op zijn vijfentwintigste al beroemd. Hij reisde naar Engeland, nam de Engelse nationaliteit aan en woonde daar de rest van zijn leven, hoewel hij af en toe naar Halle ging om zijn moeder te bezoeken.

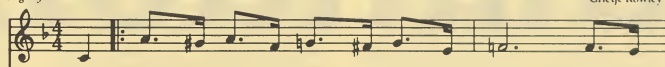
De muziek van Händel is ook in deze tijd nog heel geliefd. Hij is vooral beroemd geworden door zijn ontwikkeling van het oratorium, een bijbels verhaal uitgevoerd door een koor, solisten en een orkest. Zijn meest geliefde werk, de *Messias*, vertelt het verhaal van Jezus. Het is zo eenvoudig geschreven dat het zowel door amateurgroepen als beroepsmusici vertolkt kan worden. □

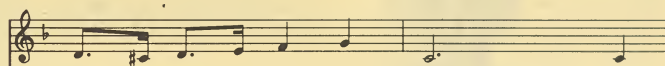
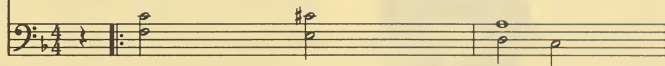
EEN ZENDELING WIL IK VANDAAG AL ZIJN

Brightly

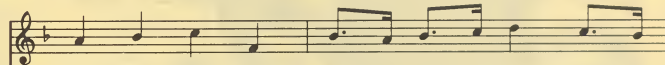
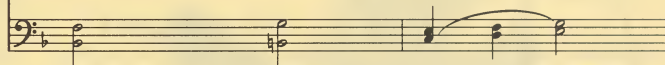
Grietje Rowley

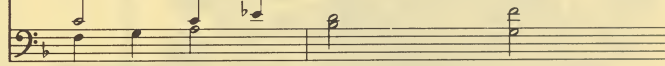
1. Een zen - de ling wil ik van-daag al zijn, want het
(2. 'k Ver) tel mijn vriend-jes veel o - ver de kerk, en hoe
(3. Een) zen - de-ling kan ik van-daag al zijn, want het

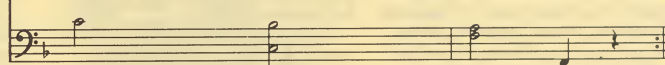
is een heel be - lang - rijk werk. Ik
fijn het is er heen - te gaan. 'k Ver-
is een heel be - lang - rijk werk. 'k Doe

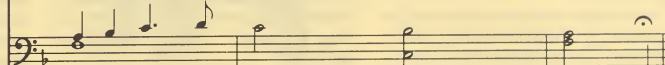
deel het e - van - ge - lie in mijn jeugd, mijn ge-
tel ze hoe de waar-heid is her-steld, en
el - ke dag mijn ui - ter - ste best, want dan

tui - ge - nis is nu al groot en sterk. 2. 'k ver
hoe het Boek van Mor - mon is ont - staan. 3. Een
zien ze mijn ge - tui - ge - nis dat

groot en sterk ge - tui - ge-nis dat groot en sterk al is.

De oude mandoline

Wendy F. Kanno

Gefluistreerd door Dick Brown

Het orgel speelde zachtjes en gedragen. Er viel een eerbiedige stilte over de vergadering. De baardragers brachten de eenvoudige vuurhouten doods-kist binnen. Er lagen wat bloemen op de baar, liefdevol geschikt, en daartussen verscholen een oude mandoline, voor deze gelegenheid opgepoetst, die flauwtjes glom in het schemerlicht. Door de flikkerende kaarsen zag het grote vertrek er nog mistroostiger uit, hoewel het zonlicht zich hier en daar tussen de ruwhouten balken doorworng.

Het orgel leek misplaatst in deze ruige wildernis. Er waren maar weinig luxe-artikelen in deze nederzetting in het verre westen en het orgeltje, dat helemaal

over de vlakten was meegevoerd, koesterde men als een schat.

Amanda keek naar de stofwolkjes die opstoven toen de baardragers langzaam het gangpad afliepen.

„De kist is zo klein,” fluisterde zij haar moeder toe.

„Je overgrootvader was lichamelijk niet zo groot, maar geestelijk was hij een reus,” fluisterde moeder terug.

Amanda knikte. Haar donkerbruine ogen begonnen te prikken. De dood van grootvader was voor haar moeilijk te begrijpen. Hij was zo luchthartig geweest, waar hij ook kwam liet hij de mensen lachen. En muziek . . . dat was zijn lust en zijn leven!

„Manda, de wereld zou een treurige

plaats zijn zonder muziek,” had hij haar vaak verteld. „Het heeft mij er meermaals bovenop geholpen, zowel hier als in het oude land.”

„Vertel nog eens een verhaal over het oude land, grootvader, alstublieft,” had ze hem dan afgesmeekt.

„Dat wil ik best doen, maar je weet dat je ze allemaal al gehoord hebt.” Dan kwamen er van die pretlichtjes in zijn ogen en stak hij van wal. „Toen ik nog een kleine jongen was, was mijn familie belast met het hoeden van de schapen in de weiden aan de rand van de stad. Het landschap was overdag groen en welig, maar 's nachts was alles in schaduwen gehuld. Ik hield 's nachts alleen de wacht. Soms waren de schapen zo on-

rustig dat ik mijn mandoline meenam. Dan zong ik een kalm lied waardoor de schapen weer rustig werden. En eerlijk gezegd stelde het mij ook wat gerust. Het hoeden van schapen kan eenzaam werk zijn. Mijn mandoline heeft mij altijd troost gebracht, Manda. Ik ben blij dat je er ook op kan spelen. Eens zal de mandoline van jou zijn."

Een stevige por van haar oudere broer bracht Amanda terug in de werkelijkheid. Bisschop Madsen stond op, stapte op de krat die als verhoging dienst deed en kondigde het openingslied en -gebed aan. De dienst begon en Amanda verzong weer in haar overpeinzingen. Zij zag zichzelf heen en weer geschud worden achterin een huifkar, het spoor dat zij achter zich lieten verdween in het opwaaiende stof. Zij miste het huis en haar vrienden die zij achtergelaten had. Bij grootvader was dat niet het geval geweest. Hij zat voorop, zijn blik voortdurend voorwaarts gericht.

"Laten we een lied zingen," stelde hij voor. Amanda was altijd de eerste die inviel.

Komt, heiligen, komt, geen werk noch strijd gevreesd,

Maar uw reis blij volbracht!

Schijnt ook de tocht wat zwaar, zijt kloek van geest,

naar uw kruis krijgt gij kracht . . .

Hun stemmen werden gedragen door de warme wind van de staat Nebraska en al gauw zong dan het hele gezelschap mee.

De genoeglijkste momenten waren 's avonds rond het kampvuur. De huifkarren stonden dan in een cirkel en aan de prairiehemel stond een grote maan, die zachtjes op de zongebrende gezichten scheen.

De tocht naar Utah was lang en moeilijk geweest, dacht Amanda. Grootvader had het er toen goed van afgebracht. Waarom moest hij nu sterven?

De bisschop was klaar met spreken en hij wendde zich tot Amanda.

"Amanda, we weten allemaal hoe graag jij en je overgrootvader samen

zongen. Denk je dat je één van zijn lievelingsliedjes voor ons kunt zingen?"

Amanda verstijfde. *Ik zou nooit zonder grootvader kunnen zingen, dacht ze.* Ze keek naar de mandoline die tussen de bloemen lag. Grootvader had er veel aan gehad bij het hoeden van de schapen. Misschien zou dat ook voor haar gelden.

Langzaam stond zij op en liep naar de baar. Haar handen trilden toen zij de mandoline tussen de bloemen weghaalde. Verschillende mensen in de vergadering knikten bemoedigend. Amanda schraapte haar keel, plaatste haar vingers op de snaren en begon: "Komt, heiligen, komt . . ."

Zij zong het lied prachtig, totdat zij bij het laatste vers kwam. Tranen welden op in haar ogen en haar stem begon te trillen.

Bisschop Madsen deed snel een pas naar voren en gebaarde de aanwezigen in te vallen. Onmiddellijk vulde het kerkje zich met muziek.

En sterven wij, alvorens daar te zijn,

Blijde dag, ongehoord!

Dan zijn wij vrij van alle smart en pijn

In het schoon hemels oord . . .

Amanda ging zitten, zij had de mandoline nog steeds in haar hand. Moeder sloeg een arm om haar heen en zei: "Grootvaders mandoline kan net zoveel een deel van jou worden als zij van hem was. Zorg er goed voor."

Amanda glimlachte. Het instrument was haar nu al een grote troost. □

MORMON

Vele jaren geleden leefde er een jongen die Mormon heette. Zijn vader heette ook Mormon. In die tijd hadden de mensen geen achternaam, dus was deze jongen bekend als de zoon van Mormon.

De Heer had in die tijd een man geroepen, Ammaron geheten, om te zorgen voor de geschiedkundige verslagen van het volk. Deze verslagen waren heel waardevol en waren generaties lang door profeten bijgehouden die de geschiedenis van het volk optekenden. (Zulke verslagen werden gewoonlijk bijgehouden op dunne gouden platen, omdat het graveren op hardere metalen moeilijker was. Een ander voordeel van gouden platen was dat zij niet roestten en voor onbepaalde tijd bewaard konden worden.)

Toen Mormon, de zoon van Mormon, tien was, zei Ammaron tegen hem: „Ik bemerk, dat gij een ernstig kind zijt, en vlug van begrip;

Daarom, wanneer gij ongeveer vier en twintig jaar oud zijt, wens ik, dat gij u de dingen zoudt herinneren, die gij van dit volk hebt waargenomen; en wanneer gij op die leeftijd zijt, ga dan naar het land Antum, naar een heuvel, die Shim zal

worden genoemd; en daar heb ik alle heilige graveerselen aangaande dit volk in des Heren hoede neergelegd.

En zie, gij zult de platen van Nephi onder uw berusting nemen, en de overblijvende zult gij op de plaats laten, waar ze zich bevinden; en op de platen van Nephi zult gij alles graveren, wat gij aangaande dit volk hebt waargenomen” (Mormon 1:2–4).

Daarna schreef de zoon van Mormon: „Ik, Mormon, een afstammeling van Nephi . . . herinnerde mij de dingen, die Ammaron mij had opgedragen.

En toen ik elf jaar oud was, werd ik door mijn vader in het zuidelijke land gebracht, namelijk naar het land Zarahemla.

Het ganse land was nu met gebouwen bedekt, en de bevolking was bijna even talrijk, als het ware, als het zand aan de zeeoever” (Mormon 1:5–7).

Datzelfde jaar (ongeveer 322 n.Chr.) brak er in het land rond Zarahemla, tussen de twee grote naties die daar woonden, oorlog uit: de Nephieten en de Lamanieten.

Toen Mormon vijftien was, „kwam de Here tot mij . . . en ik smaakte en wist van de goedheid van Jezus”

(Mormon 1:15). Mormon wilde tot het volk prediken, maar zij waren te slecht om te luisteren.

Mormon groeide op tot een grote, sterke jongeman en werd opgeroepen voor het Nephitische leger. Het duurde niet lang voor hij het bevel over vele soldaten voerde. Toen hij ongeveer vierentwintig was ging Mormon naar de heuvel Shim om de platen van Nephi op te halen zoals Ammaron hem opgedragen had. Hij begon er op te schrijven en vertelde over de goddeloosheid van de Nephieten en de oorlogen die zij voerden tegen de Lamanieten.

De Heer gebod Mormon om van de geschiedenis van de Nephieten een uittreksel te maken en dat deed hij. Hij graveerde deze op gouden platen die hij zelf vervaardigd had en die hij bij de platen van Nephi voegde.

Mormon en alle andere Nephieten, uitgezonderd Moroni, de zoon van Mormon, werden gedood in de veldslagen die werden uitgevochten met de Lamanieten.

Het was dan ook Moroni die het laatste hoofdstuk van de geschiedenis van zijn volk schreef. Hij wist dat hij de kroniek veilig moest bewaren, want zijn

vader had hem op het hart gedrukt er goed voor te zorgen. Toen Moroni klaar was met zijn verslag op de gouden platen, maakte hij een stenen kist en stopte daar de platen in, waarna hij alles begroef in de grond op de heuvel Cumorah, zoals die in die tijd genoemd werd. Uiteindelijk stierf ook Moroni.

Er ging ongeveer veertienhonderd jaar voorbij waarin de verslagen veilig lagen opgeborgen in de heuvel Cumorah. De tijd dat ze te voorschijn zouden komen brak aan. Moroni, nu een engel, werd uit de hemel naar de aarde teruggezonden om een jongeman te bezoeken die Joseph Smith jr. heette, en die met zijn familie op een boerderij in de staat New York (Verenigde Staten) woonde, niet ver van de heuvel Cumorah. De Heer had Joseph uitverkoren om zijn eerste profeet in deze laatste bedeling te zijn en Hij gaf Moroni de opdracht de platen aan hem te geven. Vier jaar later zou Joseph het verslag door de macht van God vertalen en publiceren, zodat de hele wereld ze zou kunnen lezen.

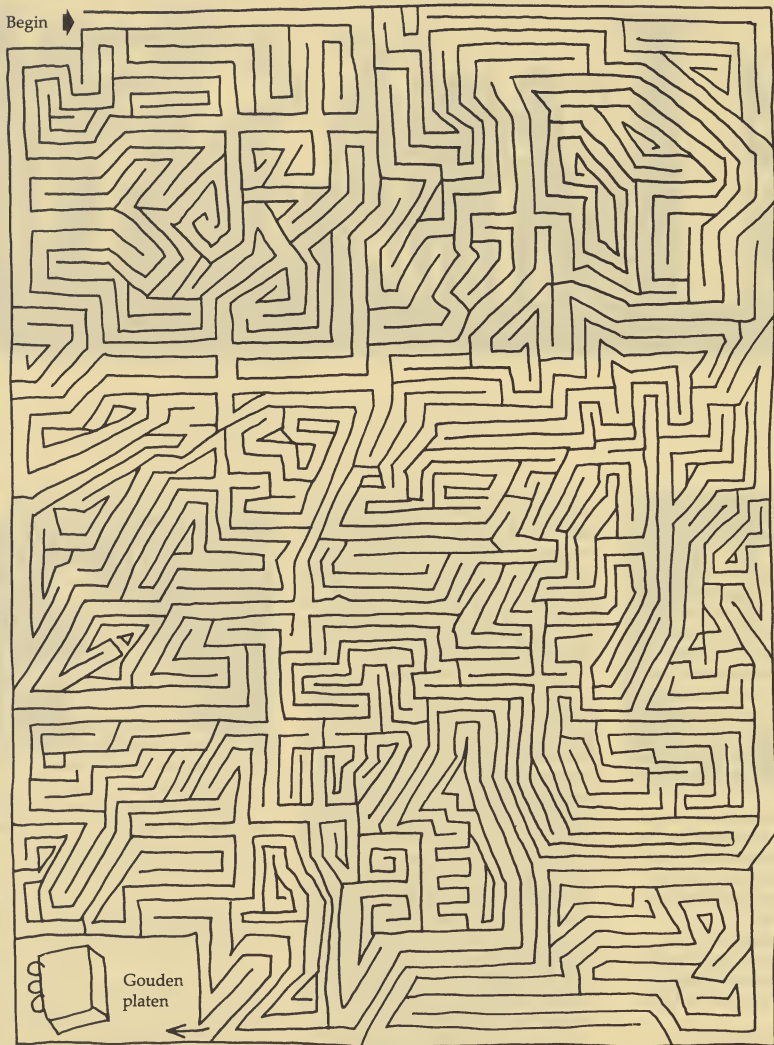
Het verslag werd bekend als het Boek van Mormon, omdat de vader van Moroni, Mormon, het verslag had samengesteld. □

Zoek de gouden platen

Jason Smallcanyon

Begin

Beste Vriend, Mijn naam is Jason Smallcanyon. Ik woon in Gallup (Nieuw-Mexico, V.S.). Ik hoor bij de Wijk Gallup Eén van de Ring Gallup Nieuw-Mexico. Ik ben tien. Mijn hobby's zijn spelletjes doen en tekenen. Ik heb dit doolhof voor mijn vriendjes op het jeugdwerk getekend. Het was heel leuk om tijdens de participatieperiode de andere kinderen Joseph Smith te zien helpen bij het zoeken naar de gouden platen. Ik ben een Navajo-Indiaan. Mijn broertje is zeven en heet Corey. Ik dacht dat jullie het misschien ook leuk zouden vinden om Joseph Smith te helpen. Groeten van, Jason

*President Hans B. Ringger,
vertaald door broeder C. Heijdemann,
doet de voorstellen voor de reorganisatie.*

*Van zending naar ring:
Broeder B. Gout in gesprek
met broeder B. Koens*

De scheidende leden van de ringpresidijs (de broeders Hulleman, Oddens, Stam en Noot) alsmede de voormalige districts-president B. Gout, spraken in het kort hun gevoelens uit, waarna de aanwezigen ook nog konden horen van president Van Oudheusden en president Van der Put. President Ringger en president Wirthlin (die de conferentie presideerde) waren de twee laatste sprekers. Beiden getuigden van de waarheid van het evangelie, waarbij president Ringger op indrukwekkende wijze de woorden van Winston Churchill

parafraseerde: "Wij zullen voor onze godsdienst strijden, voor onze vrijheid, voor onze gezinnen; wij zullen onze waarden verdedigen; wij zullen ons nooit overgeven." President Wirthlin, vertaald door president Van Oudheusden, vertelde over een bezoek aan een gemeente in Jamaica, waar de kerk sterk groeit. Hij gaf aan de oorzaak van hun succes lag in het feit dat in die gemeente 100% van de leden hun huisonderwijs en huisbezoek verrichtte, 100% aanwezig was in de avondmaalsvergadering en 100% zijn tiende betaalde. President Wirthlin zei dat

deze mensen gingen lijken op de inwoners van de stad van Henoch, en moedigde iedereen aan hier ook naar te streven.

Het startsein voor een nieuw tijdperk in de geschiedenis van de kerk in Nederland is gegeven, de lage landen bevinden zich nu onder de paraplu van twee ringen. Voor ons ligt de grote taak naar een hechte eenheid toe te groeien, de kerk te laten bloeien en de vorming van een derde ring mogelijk te maken.

Merryn P. Jongkees

*President A. Hulleman spreekt
aan het einde van zijn ambtstermijn
een woord van dank uit.*

Regionale vergadering voor ZHV, jonge-vrouwen en jeugdwerk

Algemene presidenten hulporganisaties bezoeken Nederland

Zondag 20 april j.l. was een drukke dag voor de zusters uit het Nederlandstalig gebied die betrokken zijn bij de ZHV, jonge-vrouwen of het jeugdwerk. Van 's middags 4.00 uur werd er, met een uur onderbreking, tot 10.00 uur 's avonds in het kerkgebouw te Amsterdam vergaderd met de uit Amerika overgekomen algemene presidenten van genoemde hulporganisaties: zuster Barbara W. Winder, algemeen presidente van de ZHV, zuster Ardeth G. Kapp, algemeen presidente van de jonge-vrouwen, en zuster Dwan J. Young, algemeen presidente van het jeugdwerk.

In veel units had men die zondag de zondagsschool laten vervallen, om de zusters in de gelegenheid te stellen op tijd in Amsterdam aanwezig te zijn. Er waren twee vergaderingen gepland, de eerste van 16.00 tot 19.00 uur, uitsluitend voor de zusters die bij de betreffende hulporganisaties betrokken zijn en ring- en districtspresidijs, de tweede van 20.00 tot 22.00 uur voor dezelfde personen, de leden van de hoge raden en de bisschappen en gemeentepresidijs. Gedurende de eerste vergadering werd per hulporganisatie gesplitst en werden onder leiding van de algemene presidenten workshops gehouden. De tweede vergadering was gezamenlijk. Beide vergaderingen werden geleid door ouderling J.P. Jongkees, regionale vertegenwoordiger voor het Nederlandstalig gebied.

ZHV Liefdevol dienstbetoon is het fundamentele beginsel van deze organisatie, die ruim 1,75 miljoen leden telt. Daarnaast formuleerde zuster Winder een aantal doelstelling van de ZHV: (1) het versterken van geloof in onze Hemelse Vader en Jezus Christus; (2) het versterken van het gezin; (3) huisbezoek en liefdediensten; (4) gelukkig zijn in wat u opgedragen wordt; (5) voor en met elkaar bidden; (6) getuigenis aan elkaar geven. Zuster Winder zei naar een nauwere samenwerking met de priesterschapsleiders toe te willen werken en onderstreepte nogmaals het belang van liefdevol dienstbetoon. (Mor. 7:47; Ether 12:33, 34.)

Jonge-vrouwen Tijdens deze workshop kwamen voornamelijk de volgende drie onderwerpen naar voren: (1) de identiteit

van de jonge vrouw; (2) de visie op het programma van de jonge-vrouwen, en (3) activiteiten in 1986.

(1) Net zoals vele bedrijven een produkt hebben wat zij als hun 'visitekaartje' gebruiken, moeten de jonge vrouwen goed beseffen wat hun 'visitekaartje' is, oftewel wat de dingen zijn waar zij voor staan. Nu is het de tijd om te ontwaken en een rechtvaardige vrouw te zijn. De jonge vrouwen werden vergeleken met een rechtvaardig leger, dat over de wereld trekt. De identiteit van de jonge vrouw wordt gevormd door o.m. aandacht te schenken aan de volgende punten: werken aan een sterker getuigenis, doorzettingsvermogen, geduld, geloof, tijd goed besteden, geestelijk op een hoger niveau komen. (2) Het programma van de jonge-vrouwen wordt in 5 stappen uitgevoerd:

Eerste vergadering

Gedurende een kort gezamenlijk gedeelte werd aangegeven dat de toekomst een zeer nauwe samenwerking met zich mee zal brengen tussen de ZHV, de jonge-vrouwen en het jeugdwerk. In dit streven zit een duidelijke logica, daar de ene hulporganisatie voortbouwt op het 'produkt' van de ander en men dus onderling op de hoogte moet zijn van elkaars programma. Van de verschillende workshops na de splitsing volgt onderstaand een korte samenvatting:

V.l.n.r. zr. Kapp,
zr. Young, zr. Winder en
vertaaltster zr. Berkhout

Gekeken wordt welke *evangeliebeginselen* specifiek van toepassing zijn op de jonge vrouwen. Aan de hand hiervan worden *doelen* geformuleerd. Deze doelen leiden tot bepaalde *activiteiten*, die gepland en uitgevoerd worden. Na afloop van de activiteit vindt er een *evaluatie* plaats om vast te stellen in hoeverre de jonge vrouwen een evangeliebeginsel is bijgebracht. Het programma van de jonge vrouwen is verwoord in een motto: *Sta voor waarheid en gerechtigheid.. Zeven waarden voor jonge vrouwen* zijn geformuleerd, die o.m. afgedrukt staan in *De Ster* van februari 1986, blz. 8 van de gele pagina's. (NB: lees in dat artikel 'Waarden' i.p.v. 'Normen'.) (3) Een aantal activiteiten werd voor 1986 gesuggereerd, de belangrijkste waarvan de verjaardag van de jonge-vrouwenorganisatie is op 11 oktober a.s. Nadere berichtgeving hieromtrent volgt.

*Liefdevol dienstbetoen is
het fundamentele beginsel
van de ZHV*

Jeugdwerk Momenteel nemen er 850.000 kinderen aan het jeugdwerk deel en zijn er 300.000 leerkrachten in werkzaam. Het programma is in achttien talen vertaald (in de loop van 1986 komen er vijf bij). Enige belangrijke punten die naar voren kwamen: (1) de noodzaak van *continuiteit*; er moet een vertrouwensrelatie ontstaan tussen de leerkracht en het kind. Omdat zo iets tijd vergt is het nodig dat een leerkracht langere tijd in het jeugdwerk werkzaam is. Hier geldt een beginsel dat ook in het bedrijfsleven opgang vindt: het eerste jaar is investering, het tweede jaar speelt men quitte, pas het derde jaar draait men met winst. (2) *Aanwezigheid tijdens het voorprogramma*. Een roeping in het jeugdwerk betekent er de gehele jeugdwerkperiode zijn. Is een leerkracht liever bij een andere hulporganisatie, dan zegt deze in wezen: 'Er is iets anders voor mij dat belangrijker is dan jullie.' In dit geval

*Sta voor waarheid en
gerechtigheid*

komen zegeningen door het grootmaken van de roeping, niet door aanwezigheid op ZHV of priesterschap. Contact met andere volwassenen kan tijdens de lessen huishoudkunde, huisbezoek of leidersvergaderingen plaatsvinden. (3) *Contact met ouders*. Alles in het jeugdwerk moet erop gericht zijn de band tussen de ouders en het kind te versterken. Verder werd gesteld dat pas in een ongedwongen sfeer blijkt of onderwezen evangeliebeginselen ook overgekomen zijn. Een aantal suggesties voor activiteiten op weekdagen werd gegeven, waaronder: kennismakingslogeerpartijen, dienstprojecten (inzingen van bandjes voor zieken, brengen van eigengemaakte stukjes, met de kinderen een moestuin onderhouden, en een zendingstrainingsdag. Het jeugdwerk beslaat qua tijd een heel klein deel van de week, maar kan zeer grote invloed uitoefenen op het kind.

Zuster Winder

Tweede vergadering

Nadat tijdens de middagvergadering aan leiders van de ZHV, de jonge-vrouwen en het jeugdwerk geroepsgewijs instructies waren gegeven, spraken de drie presidenten 's avonds alle aanwezige zusters en bisschappen en gemeentepresidiums (ruim 330 personen bij el-

kaar) toe. Zuster Young verwees naar de steunverlening aan president Ezra Taft Benson en stelde dat er maar een organisatorisch kanaal is: dat van het priesterschap. Zij raadde alle hulporganisaties aan om nauw samen te werken met hun priesterschapsleiders, daar uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de programma's bij hen ligt. Zr. Kapp stelde dat het evangelie in ons moet zijn, we kunnen het niet in een plastic zakje bij ons dragen en naar believen wegleggen. Programma's zijn er om de mens te dienen; de persoon staat op de eerste plaats, principes op de tweede en programma's op de derde plaats. Zij haalde president Benson aan, die zei dat de 'binnenste schotel van ieder lid gereinigd moet worden. In haar eigen woorden: "Niet melken in een emmer die niet helemaal schoon is." Schoon schip maken op elk niveau zal leiden tot betere resultaten. Zuster Winder onderstreepte nogmaals het belang van het individu, en verwees hierbij naar Alma 31 en 32. Volwassenen dienen een voorbeeld te zijn, ze moeten de jeugd 'toejuichen' en belangstelling tonen voor ieder persoonlijk. Ringpresident Van der Put dankte de zusters hartelijk en kondigde als laatste spreker regionaal vertegenwoordiger ouderling J. P. Jongkees aan. Deze herhaalde een door zuster Kapp gestelde vraag: "Wanneer we iets doen, waarom doen we het dan? Is het verpozend, of meer? De vergaderingen van die dag hebben duidelijk gemaakt dat er veel meer aan vast zit en dat de zusters

*Het doel is in de behoeften
van ieder kind te
voorzien ; de lesboeken zijn
hulpmiddelen daarbij*

die werkzaam zijn in de ZHV, de jonge-vrouwen of het jeugdwerk een grote taak hebben in het plan van onze Hemelse Vader, en dat zijn in die taak onderling van elkaar afhankelijk zijn.

Merryn P. Jongkees

De zendelingenpagina's

Op zending in eigen land: een 'thuiswedstrijd'

Meestal worden deze pagina's gevuld met verslagen en impressies van (teruggekeerde) zendelingen die hun zending buiten Nederland/Vlaanderen vervulden c.q. vervullen. Dit keer echter richten wij onze blik op twee zendelingen die in eigen land (of liever, in het eigen zendingsgebied) werkzaam zijn:
Jan Debaene uit de Gemeente Antwerpen en Thies de Jonge uit de Wijk Groningen.
Hoe ervaren zij het om, wat hun zending betreft, een 'thuiswedstrijd' te spelen in het Zendingsgebied Amsterdam Nederland?

Jan Debaene

Het begon allemaal zo'n negen maanden voor de 'geboorte' van mijn zending. Na lang overpeinzen, en aangespoord door het voorbeeld van mijn broer, die een zending vervulde in het zendingsgebied London South, maakte ik aan mijn gemeentepresident, broeder Huysmans, mijn verlangens kenbaar om een full-time zending te vervullen. Dat was het startsein voor een intensieve voorbereiding; vooral op geestelijk en financieel gebied.

Toen ik eenmaal mijn oproep ontvangen had, was ik eerlijk gezegd niet zo opgetogen over het feit dat ik mijn zending voornamelijk in Nederland zou vervullen. Maar na erover nagedacht te hebben aanvaardde ik de roeping volledig; een zending is tenslotte een zending en als de Heer mij in dit zendingsgebied nodig had, dan wilde ik aan die roeping gehoor geven. Mijn gemeentepresident, die in ditzelfde zendingsgebied zijn zending had vervuld, wist welke geweldige ervaringen mij te wachten stonden.

Velen hadden niet meer verwacht dat ik nog op zending zou gaan, maar ik had een getuigenis van de waarheid van dit evangelie, en er was een verlangen in mij gegroeid dit met anderen te delen, meer specifiek door een full-time zending te vervullen.

Hoewel Nederland en België aan elkaar grenzen en er praktisch dezelfde taal wordt gesproken, ondervond ik toch al snel dat er wel degelijk verschillen bestaan in cultuur en mentaliteit. En omdat ik een zeer onafhankelijk leven gewend was, viel het niet altijd mee 24 uur per dag een collega in je omgeving te hebben. Maar na deze en nog een paar

Ouderling Jan Debaene: vereenzelvig jezelf met het volk waar je onder werkt.

aanpassingen ging alles goed. Ik heb nog geen moment spijt gehad van mijn beslissing op zending te gaan, ik weet dat ik op de juiste plaats ben.

Ik heb het nooit als moeilijk ervaren dicht bij huis te zitten, ik heb geen last van heimwee. Het heeft zelfs zo zijn voordelen: je krijgt je post veel sneller! Een van de geweldigste ervaringen van mijn zending is het proces te volgen dat zich voltrekt tussen het moment van het eerste contact aan de deur tot het afgaan van de treden van de doopvont.

De vreugde die je ervaart wanneer je iemand het evangelie ziet aanvaarden, vooral wanneer je dat van dichtbij mee kunt maken, is met niets te vergelijken.

Een zending is een van de rijkste ervaringen die een jongeman of jonge vrouw kan opdoen; je doet veel mensenkennis op, je leert mensen waarderen, respecteren en begrijpen, je maakt vrienden voor het leven en je krijgt een beter begrip van het evangelie. Het sterkt je getuigenis enorm, je legt een basis voor het leven.

*Het Boek van Mormon
is de boodschap voor de
wereld in deze tijd*

Tot slot nog dit: in het zendingswerk staat het Boek van Mormon centraal. Ik heb ondervonden dat wanneer een onderzoeker ernstig en oprecht in het Boek van Mormon leest, hij vooruitgang maakt. Het Boek van Mormon is de boodschap voor de wereld in deze tijd. Ik houd veel van dat boek en spoor een ieder aan het dagelijks te bestuderen.

Ouderling Jan Debaene

Het goede leven van een zending: te eten gevraagd worden

Thies de Jonge

Toen ik mijn papieren voor mijn zending instuurde heb ik president Van Dam gevraagd een brief mee te sturen met het verzoek om in Nederland te worden geroepen. Ik wilde graag in Nederland en Nederlandstalig België werken en tot mijn grote vreugde werd mijn verzoek ingewilligd. Nadat ik mijn zendingsoproep had gekregen vroegen veel mensen me naar welk ontwikkelingsland ik zou gaan. Ik vertelde ze dat ik in Nederland en België zou werken. Dat begrepen ze niet en zeiden: "Zendingswerk is hier toch zeker niet nodig?"

Ik ben nu bijna een jaar op zending en ik heb ondervonden dat mensen het hier wel degelijk nodig hebben. Mijn motivatie om op zending te gaan was om mensen gelukkig te maken. Ik wist dat het evangelie dat geluk kon brengen, maar tijdens mijn zending ben ik gaan beseffen hoe groot dat geluk kan zijn. Op deze zendelingenpagina's hebben al veel zendelingen over hun ervaringen verteld en zijn vele zendingsgebieden de revue gepasseerd, gebieden waar (veel) meer succes wordt geboekt. Het werk hier in Nederland en België is niet gemakkelijk, maar toch zie ik dat er ook hier, in dit zendingsgebied, een grote groei van het werk kan en zal plaatsvinden. Wij moeten echter wel die dingen doen die

Ik vind het een enorm voorrecht om onder mijn eigen mensen te mogen werken en zie het zeker als een voordeel. Je voelt de mensen beter aan en je kan door dezelfde ideeën en achtergrond gemakkelijker contact leggen

van ons verlangd worden, wil de Heer ons zegenen in ons zendingswerk. De tekst die me in dit verband op mijn zending veel is gaan zeggen is Jesaja 59:1:

"Zie, de hand des Heren is niet te kort om te verlossen, en zijn oor niet te onmachtig om te horen."

De hand des Heren is niet te kort, maar ik denk dat wij bepalen of we gezegend worden met een grote groei in dit zendingsgebied. Een van de belangrijkste dingen waarmee we groei kunnen bewerkstelligen is de relatie verbeteren tussen leden en zendelingen. Het geven

van verwijzingen aan zendelingen is hiervan een belangrijk onderdeel. Ik heb gemerkt dat niet-leden die leden kennen, en zien wat een vreugde het in hun leven brengt, eerder geneigd zijn om naar de zendelingen en hun boodschap te luisteren.

Ik ben erg dankbaar dat ik een zending mag vervullen en heb het afgelopen jaar enorm veel geleerd. Ik vind het een groot voorrecht om onder mijn eigen mensen te mogen werken en zie het zeker als een voordeel. Je voelt de mensen beter aan en je kan door dezelfde ideeën en achtergrond gemakkelijker contact leggen. Wij, als

dat wij de mensen veel beter kennen dan de zendelingen uit het buitenland. Ik heb een getuigenis van de waarheid van het evangelie. Eerst dacht ik dat dat alles was wat ik nodig had, maar ik heb ondervonden dat als we eenmaal een getuigenis hebben, we deze door studie en gebed moeten behouden en versterken.

Ouderling Thies de Jonge

Ouderling De Jonge voor het standbeeld van de schilder Paulo Rubens in Antwerpen

Esther Arts
England Manchester Mission
Paul House, Stockport Road
Timperley, Altrincham
Cheshire, WA 15 7 UP

Anita de Bruijn
England Bristol Mission
Southfield House #2, Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3BH
England

Jan Debaene
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Laarderweg 128
1402 BM BUSSUM
Nederland

Mark Decker
Arizona Tempe Mission
P.O. Box 27056
Tempe, Arizona 85282
U.S.A.

Roger Elfert
South-Africa Johannesburg Mission
P.O. Box 52114, Saxonwold
Johannesburg 2132
Zuid-Afrika

Thies de Jonge
Zendingsgebied Amsterdam Nederland
Laarderweg 128
1402 BM BUSSUM
Nederland

Mendel Anja van der Molen
South-Africa Johannesburg Mission
P.O. Box 52114, Saxonwold
Johannesburg 2132
Zuid-Afrika

Ernst Mollemans
England London Mission
64-68 Exhibition Road
London SW7 2PA
England

Derk-Jan Oddens
England Bristol Mission
Southfield House # 2, Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3 BH
England

Mocht er een adres ontbreken,
a.u.b. bericht aan het
Kerkelijk vertaalbureau, Postbus 224
3430 AE NIEUWEGEIN.

Jan Peters
England Bristol Mission
Southfield House #2, Southfield Road
Westbury on Trym
Bristol BS9 3BH
England

Bart van der Put
Coventry England Mission
4 Copphall House, Stationsquare
Coventry
West Midland CV12 SFO
England

David van der Put
London South Mission
484 London Road
Mitcham
Surrey CR4 4ED
England

Claire Verschoof
Edinburgh Scotland Mission
Boroughfield
32 Colinton Road
Edinburgh EH10 5 DG
Schotland

Ledental overschreidt 6 miljoen

De kerk in cijfers, een blik op de ledenadministratie

In april jongstleden, exact vier jaar nadat de mijlpaal van vijf miljoen leden bereikt werd, passeerde het ledental van de kerk de zes miljoen. Het duurde 117 jaar voor het eerste miljoen bereikt werd (6 in 1830, 1 miljoen in 1947), het tweede in 1963, het derde in 1971, het vierde in 1978 en het vijfde in 1982. Het laatste jaar is het ledental van de kerk met 4,6% toegenomen.

Tweederde (66% om precies te zijn) van de leden van de kerk woont in de Verenigde Staten en Canada. Hier vindt ook de grootste aanwas plaats: 1,2% van het huidige ledental van 4.058.000. Procentueel gezien groeit de kerk het snelst in Azië: bij een ledental van 269.000 bedraagt de groeisnelheid daar 12%. Zuid-Amerika met haar 780.000 leden

vertoont momenteel een groei-snelheid van 7,5%, Mexico/Midden-Amerika 6% (396.000 leden), de eilanden in de Stille Zuidzee 2,5% (209.000 leden) en Europa 2% (278.000 leden). De aanwas vindt voor 68% door bekering plaats, voor 32% door geboorte.

Ledenadministratie

Van alle leden worden nauwkeurige verslagen bijgehouden. Voor de Verenigde Staten en Canada is deze administratie geautomatiseerd. Maar zelfs met behulp van elektronische apparatuur is het voeren van een ledenadministratie voor een snelgroeiende kerk als deze een enorme opgave. Walter E. Busse, hoofd van het Management Information Center

van het hoofdkantoor van de kerk, vertelt: "Bij geboorte en inzegening van een kind wordt een lidmaatschapskaart aangemaakt. Deze wordt bijgewerkt bij de doop en bevestiging en weer bijgewerkt bij tempelverordeningen en huwelijk. Tel daarbij de adreswijzigingen en de verhogingen in het priesterschap, dan kom je voor vier miljoen leden op z'n veertig miljoen mutaties."

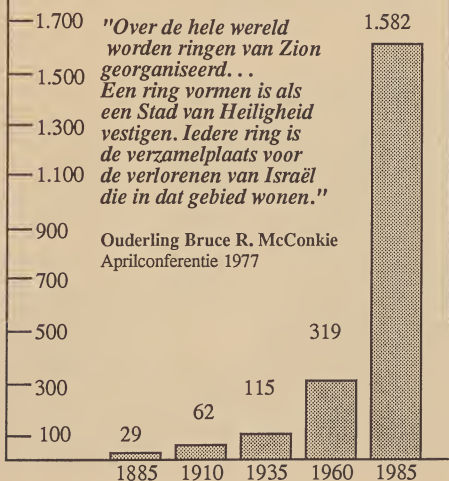
Toch zijn deze verslagen relatief gemakkelijk bij te houden. Een heel ander verhaal vormen de overige twee miljoen leden waarvoor de administratie met de hand wordt bijgehouden. "Dat is pas echt een uitdaging", zegt broeder Busse.

Uit: Church News.

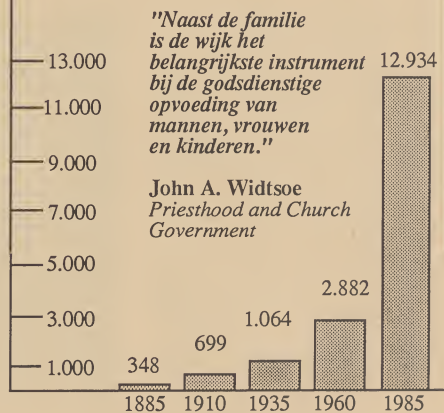
Ledental 1885 - 1985

Ringen 1885 - 1985

Wijken en gemeenten in ringen 1885 - 1985

Kunsttentoonstelling bij inwijding tempel

Het is de bedoeling aan het begin van 1987, gedurende de tijd dat de tempel voor het publiek toegankelijk zal zijn, een kunsttentoonstelling te organiseren. Leden met artistieke kwaliteiten uit het tempeldistrict Frankfort (West-Duitsland, Oostenrijk, Nederland, België en Noord-Frankrijk) wonen, worden uitgenodigd aan deze tentoonstelling deel te nemen.

In aanmerking komen geschilderde/getekende werken en kleine boeteer- en beeldhouwwerken. Zij die aan deze tentoonstelling een bijdrage willen leveren, worden verzocht het volgende in te sturen:

- Foto's van de werken, die zij willen tentoonstellen (max. vijf)
- Informatie over de afgebeelde werken (titel, techniek, maat, wanneer gemaakt)
- Korte informatie over artistieke achtergrond (opleiding, tentoonstellings, andere werken enzovoorts)

Een en ander dient uiterlijk 1 oktober 1986 naar het volgende adres gestuurd te worden:

Reinhard Staubach
An der Hartig 5
6457 Maintal-Hochstadt
West-Duitsland

Een comite zal beslissen welke werken tot de tentoonstelling toegelaten worden. Eventuele vragen dienen te worden gericht aan voornoemd adres.

Frankfort-tempel

Van de vertegenwoordiger van de afdeling tempelbouw in Frankfort, Henry A. Haurand, ontving de redactie van 'De Ster' de volgende brief:

Geliefde broeders en zusters,

Wij zijn zeer verheugd over de enorme belangstelling voor de voortgang van de bouw van de Frankfort-tempel te Friedrichsdorf. Wij willen u echter een dringend verzoek doen: betreedt het bouwterrein niet. De aannemer heeft ons laten weten dat hij bij geen enkel ander project zoveel geïnteresseerde bezoekers gezien heeft. Helaas echter zijn er enkelen die, soms in groepsverband, ondanks de verbodsborden, toch het bouwterrein betreden en zelfs de tempel. Dit is erg gevaarlijk. Het zou zeer betreurenswaardig zijn als door een ongeval u en de reputatie van de kerk geschaad zouden worden. Om redenen, die voor leden van de kerk vanzelfsprekend

zouden moeten zijn, staat de kerk bezichtiging en rondleiding pas toe nadat de tempel is voltooid. De aannemer is volledig verantwoordelijk voor het bouwterrein en alles wat zich daarop bevindt, hij heeft opdracht alle onbevoegden te verzoeken het terrein te verlaten. Deze regel geldt ook voor leden van de kerk en is bedoeld om u en de reputatie van de kerk te beschermen. Blijft u daarom buiten het bouwterrein. Wij rekenen op uw begrip en medewerking.

De bouw vordert gestaag. Het terrein wordt geëgaliseerd en gepland. Het graniet voor de voorgevel wordt in Italië uit grote blokken op maat vervaardigd.

Het terrein voor het accommodatiecentrum is nagenoeg uitgegraven en het dak op het huis van de tempelpresident is zo goed als gereed. Ook de leidingen van het spreesysteem zijn aangelegd. Wij zijn ook verheugd dat het koperen dak klaar is. Maar er is nog veel dat gedaan moet worden, en wij vragen u ons door uw gebeden te ondersteunen.

Hoogachtend

w.g.

Henry A. Haurand
Afdeling tempelbouw

JM/JV voorjaarsconferentie Ring Utrecht

Drie zonnige en sfeervolle (pinkster-)conferentiedagen in en om een kampeerboerderij in Capelle a.d. IJssel zijn voor de JM/JV-ers van de Ring Utrecht en het District Groningen een opbouwende en ontspannende ervaring geweest. Vrijdagavond 16 mei werd er aangevangen met een dansavond onder leiding van broeder en zuster H. Vermeer uit Rotterdam-Zuid. Dat was even loskomen. Zaterdagochtend een cultureel programma. Zuster Noorlander uit de Gemeente Gouda liet ons zien welke kwalijke invloeden bepaalde vormen van muziek op ons hebben en welke invloeden er van goede muziek uitgaan. Een fijne presentatie met een goede boodschap. In haar gezelschap was de heer De Kok die de 'Figaro-act' bracht, u weet wel, van 'niemand de deur uit waar is m'n mes', van wijlen Dorus. Hij vroeg een 'vrijwilliger' en koos broeder Hans Noot. Laatstgenoemde werd in deze act volledig weggewerkt achter een berg scheerzeep. Dat was even heerlijk lachen, behalve dan voor broeder Noot. Toch fijn dat we nog zulke 'vrijwilligers' hebben.

's Middags een waar dienstbetoon-project. Alle mogelijke ongerechtigdheden uit de tuinen van een bejaardentehuis opruimen. Veel zendingswerk en echt dienstbaar zijn aan de gemeenschap. 's Avonds weer flink lachen tijdens de talentenavond. Wat hebben we een talent onder onze jeugd. Veel muziek en sketsjes. Veel

Ballen gooien op de tienkamp: heel leuk... als je de blikjes raakt.

lachen om mensen als Remi van der Put met z'n groepje die Mijnheer Cactus opvoerden, en Marten de Jonge met z'n Ome Jan uit Farce Majeur.

Zondagse vergaderingen, als jeugd onder elkaar, zijn bijzondere ervaringen. Bijvoorbeeld een avondmaalsvergadering, geleid door een JM-er (Hans Donker), met als sprekers o.a. Audrey Bijkerk en (alweer) Remi van der Put is erg fijn. 's Middags deed een leuke quiz onder leiding van Han en Marijke van Damme ons inzien dat we nog lang niet

uitgestudeerd zijn en 's avonds een echte haardvuuravond met als gastspreker ouderling Jongkees, die het conferentiethema 'Doe het nu' behandelde. Daarna nog samen om het kampvuur liedjes zingen en brooddeeg laten aanbranden. Gezelligheid, eenheid en soms verbrande monden waren het resultaat.

Maandag was het beginnen geblazen aan het leukste karwei van de conferentie, de grote schoonmaak, waarna een getuigenisvergadering. Er heerste een geweldige geest.

De laatste conferentieactiviteit was een heel leuk georganiseerde tienkamp onder leiding van Ruud den Brouwer. Het was lekker warm en dat zorgde ervoor dat sommige JM/JV-ers de verleiding niet konden weerstaan van een nabij gelegen sloot gebruik te maken door er in te vallen (of beter, in geduwd te worden). Drie of vier JM/JV-ers konden zich gaan douchen, en ook Jan Slingerland werd 'geholpen' zich af te koelen, maar die had dan ook samen met Annemarie Ong het grootste deel van de conferentie georganiseerd. Voor wat hoort wat. Bedankt Annemarie en Jan.

In ieder geval een fijne conferentie. We hebben veel gedaan, behalve... slapen, maar ook dat heeft weer zo'n charmes.

De Figaro-act met broeder Hans Noot als 'vrijwilliger'.

H. van Dam

De kerk in de kop van Noord-Holland

Nieuw gebouw gepland voor Gemeente Den Helder

Een kleine tachtig jaar geleden werden in Den Helder al vergaderingen gehouden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Nadat eerst bijeengekomen werd in de voorkamer van een van de plaatselijke leden, werd er in 1908 met vier leden vergaderd in het zaaltje van Greuter (in Den Helder een alom bekende plaats), terwijl in 1910 een verbouwde timmermanswerkplaats als vergaderplaats in gebruik werd genomen.

Op 16 januari 1917 werd de ZHV in Den Helder georganiseerd onder leiding van zuster Vlam, de moeder van - de bij oudere leden nog wel bekende - broeder Pieter Vlam, die als hoofdocifcer van de marine in het krijtsgevangenenkamp zendingswerk verrichte onder adelborsten en jonge ofcieren. Tot 1977 heeft men intensief gebruik gemaakt van de verbouwde timmermanswerkplaats. In dat jaar kreeg de Helderse gemeente de beschikking over de consistorie van een kerk aan de Weststraat.

Enkele jaren geleden werd het heden-daagse pand aan de Middenweg gekocht, maar, zo vertelt gemeentepresident L. Vreeken, "wij bouwen aan de toekomst". In augustus 1985 werd een stuk bouwgrond aangekocht, terwijl de tekeningen van het bouwplan dit jaar ter goedkeuring aan B & W van Den Helder worden voorgelegd. Het zal een zgn. Europex standaard kerkgebouw worden, hetgeen wil zeggen dat er bij groei van het ledental (thans $\pm$ 50 actieve leden) op eenvoudige wijze tot uitbreiding van het gebouw kan worden overgegaan. Uiteraard zal het nieuwe kerkgebouw aan de Texelstroomlaan, hoek Noordzeestraat een doopvont krijgen. Met het gereedkomen van dit gebouw behoren dus ook de reisjes naar Alkmaar, waar zich nu nog het dichtsbijzijnde doopvont bevindt, tot het verleden. Oudere leden van de gemeente herinneren zich echter een nog primitievere wijze van doopdiensten houden: aan de kust van de Noordzee.

Broeder Vreeken legt uit hoe uitgestrekt het kerkelijk Den Helder is. De grenzen worden bepaald door het eiland Texel, het voormalige eiland Wieringen, Schagen

Leden van de Gemeente Den Helder poseren voor hun gebouw aan de Middenweg.

en Callantsoog. De Helder is Nederlands trots op het gebied van de marine, het is de grootste en oudste marinehaven met werven, ook het Koninklijk Instituut tot opleiding van Marineofficieren is er

*Marinemensen
vertegenwoordigen in
vredestijd Neerlands vlag
in den vreemde.*

*Leden van de Gemeente
Den Helder voeren daarbij
nog een andere vlag:
die van het evangelie*

gevestigd. en aangezien er ook nogal wat leden van de kerk bij de marine zijn, geeft dit zo zijn eigen stempel. Met de

huisonderwijzers moet dikwijls 'geschipperd' worden; diverse broeders zijn dikwijls op zee of hebben de wacht. Broeder Vreeken, zelf oud-marineman, voelt zich in deze omgeving beslist geen vreemde eend in de bijt.

Marinemensen hebben in vredestdad als bijkomende - maar allerminst onbelangrijke - taak Neerlands vlag in den vreemde te vertegenwoordigen. Zeegaande leden van de Gemeente Den Helder voeren daarbij nog een andere vlag, namelijk die van het evangelie, en werken op deze wijze mee aan de vervulling van de profetie, dat het evangelie over de gehele aarde verkondigd zal worden. Maar de eerste prioriteit blijft de groei van hun eigen gemeente en vooral met een nieuw, eigen kerkgebouw in het vooruitzicht doen de Helderse leden hun best om door woord en daad de mensen uit de omgeving bekend te maken met de beginselen van het evangelie.

Zuster J.H. Kirschbaum - zur Kleinsmiede

opdracht – van de Frost Creamery voor vijftientwintig dollar. Het was een één meter hoog beeld van een vrouw, gemaakt van boter en getiteld *het melkmeisje*, voor de Utah State Fair. Mahonri kreeg drie tonnen boter tot zijn beschikking, die in een vriescel met een glazen deur stonden. Mahonri liet de deur openstaan totdat de boter zacht genoeg was om te verwerken; wanneer het te zacht werd sloot hij de deur om het weer hard te laten worden.

Hij maakte het beeldje af, haalde zijn geld op en liep nog wat rond op de tentoonstelling – tot er even later een jongeman op hem af kwam rennen die riep: „Het meisje smelt!”

Mahonri holde terug naar het beeld en zag dat iemand de deur van de vriescel had laten openstaan – het hoofd van de vrouw was in haar borst verzonken. Hij modelleerde het hoofd opnieuw, liet duidelijke instructies achter dat de eldeur gesloten moest blijven en ging vervolgens weer naar de andere exposities kijken. [7]

Na deze eerste opdracht kreeg hij andere, serieuzere. Hij maakte een buste van B. H. Roberts; de standbeelden van Joseph en Hyrum Smith (waarvoor hem toegestaan werd de dodenmaskers te gebruiken, die oorspronkelijk aan weerszijden van de hoofdingang van de Salt Lake-tempel hingen); en een fries ter versiering van de Deseret gymzaal. In deze periode begon hij ook plannen te maken voor het *zeemeeuwm Monument* – een opdracht die hij van de kerk hoopte te krijgen.

Op 19 februari 1907 trad hij in het huwelijk met Cecilia Sharp, die hij omschreef als „een getalenteerde musicienne-pianiste (die) een charme, schoonheid en spiritualiteit uitstraalde, welke de kringen waarin zij zich beweeg aanzienlijk verrijkte.” [8] In 1908 werd er uit dit huwelijk een dochtertje geboren, Agnes Mackintosh, en in 1911 kregen zij nog een zoon, Mahonri Sharp (Bill).

Er was niet altijd werk voor de jonge kunstenaar, en wanneer hij geen werk had vulde hij zijn tijd met tekenen en schilderen. Het liefst ging hij dan voor de drogist op de hoek van First South en Main Street zitten, waar hij de mensen tekende in hun gewone doen en laten. Verschillende mensen die hij daar tekende, vormden de inspiraties voor latere beeldhouwwerken, zoals *De kreupe-*

le en de blinde en *Het lezen van de krantekoppen*. Het tekenen en schetsen werd een gewoonte die hij zijn leven lang vastgehouden heeft. Jaren later, toen hij zich maatkostuums kon veroorloven, stond hij op zakken die groot genoeg waren voor een tekenblok.

De autoriteiten van de kerk hadden nog geen beslissing genomen aangaande het zeemeeuwm Monument, en in 1910 vertrok Mahonri met zijn jonge gezinnetje naar New York. Het was een verhuizing die vruchten afwierp. Binnen twee jaar had hij een belangrijke nationale prijs gewonnen voor een van zijn beeldhouwwerken van arbeiders en twee grote opdrachten ontvangen – de ene van het American Museum of Natural History, de andere van de kerk voor het zeemeeuwm Monument.

Mahonri voltooidde het monument in 1913 en beschouwde het als een van zijn beste werken. Hij werkte eraan in New York, waar hij de pleisterafgietsels ten toon stelde op de beroemde Armory Show van 1913.

De kerkleiders wilden het monument op Temple Square plaatsen, even ten zuiden van de tempel. Mahonri ging daar tegenin en beweerde met klem dat het gebouw het monument in het niet zou doen verzinken. Hij sprak erover met president Joseph F. Smith en verschillende andere algemene autoriteiten, waarna zij gezamenlijk over het Temple Square liepen en verschillende andere plaatsen bekeken en bespraken. Uiteindelijk koos Mahonri een plaats bij de Assembly Hall – vlak bij de zuidelijke ingang, waar de zeemeeuwen tegen een heldere hemel konden worden bekeken. Daar sloeg hij een paal in de grond die aangaf waar het monument zou komen te staan. [9]

Na de voltooiing van het *zeemeeuwm Monument*, reisde Mahonri verschillende keren naar het zuidwesten van Amerika, waar hij een studie maakte van drie Indianenstammen, te weten, de Hopi's, de Navajo's en de Apachen voor zijn beeldhouwwerken voor het American Museum of Natural History. Deze reizen brachten hem ook de inspiratie voor vele mooie schilderijen en etsen van de Indianen in het zuidwesten van het land.

Het waren echter niet louter dagen van triomf, maar ook van verdriet. In 1917 stierf zijn geliefde vrouw Cecilia aan kanker. Mahonri voelde zich heel

Arbeiders – „echte mensen die eerlijk werk doen” – waren een van Mahonri Youngs favoriete onderwerpen. De grondwerker maakt nu deel uit van de collectie in het Church Museum of History and Art.

eenzaam zonder haar en stortte zich volledig op zijn werk om het verdriet wat te verlichten.

In 1923 reisde hij naar Parijs om een gedenksteen voor de doden te maken voor de kruisgang van een Amerikaanse kerk. Twee jaar later reisde hij, dit keer vergezeld van zijn kinderen, weer naar Parijs. Hij woonde en werkte er twee en een half jaar. Gedurende deze periode werkte hij aan beelden van bokkers en aan het eind ervan reisde hij naar Hollywood, waar hij voor een grote filmaatschappij een levensgroot model maakte van de beroemde bokser Joe Ganz. Nadat het beeld in brons was gegoten, kreeg het een plaats in de hal van het oude Madison Square Garden in de stad New York.

Een van Mahonri's laatste beelden van bokkers heette *Knockdown*. In 1932 stuurde hij zowel het beeld van Joe Ganz als *Knockdown* naar de Olympische spelen in Los Angeles, waar *Knockdown* een gouden medaille voor beeldhouwwerken won. Bijgevolg prijkte Mahonri's naam op de sportpagina's van verschillende grote dagbladen van Amerika. Toen de kunstenaar later zijn liefde voor de sport eens in herinnering bracht, bekende hij dat het hem meer had gedaan zijn naam op de sportpagina te zien dan in de kunstrubriek. [10]

In deze tijd ontmoette hij Dorothy Weir, dochter van de Amerikaanse impressionist J. Alden Weir, en zelf kunstenares. Zij trouwden op 17 februari 1931 en brachten hun wittebroodsweken al reizend en tekenend in Europa door. Het was een gelukkig huwelijk. In een brief aan zijn vriend Jack Sears, gedateerd 17 februari 1937, schreef Mahonri: „Vandaag zijn we zes jaar getrouwd, maar het lijkt niet meer dan een maand.” [11]

Gedurende de jaren dertig en veertig werkte Mahonri aan verschillende grote opdrachten, waaronder het *monument „Dit is de plaats,”*. Toen hij hoorde dat hij op de nominatie stond voor dit monument, dat de intocht van de pioniers in de Zoutmeervallei gedacht – wat hijzelf „het grote werk” noemde – schreef hij: „Mijn hele leven ben ik geïnteresseerd geweest in de westerse migratie van ons volk. Voor mij is het altijd een van de grootste ‘epen’ van de wereldgeschiedenis geweest. Ik heb altijd gehoopt en ervan gedroomd, dat Utah eens de middelen zou hebben om mij een monument te laten maken ter gedachtenis aan de pioniers, dat gelijkwaardig zou zijn aan hun grote krachtsinspanning. Ik zou bereid zijn er vele jaren aan te werken en er mijn meesterwerk van te maken.” [12]

Hij begon het werk in 1939 maar vanwege de Tweede Wereldoorlog vorderde het werk maar langzaam. Het was een enorme onderneming als men in overweging neemt dat de beeldhouwer tweeënzestig jaar oud was. Het monument meet achttien bij vierentwintig meter en bevat 144 figuren (waaronder 74 mensengestalten). De drie hoofdfiguren – Brigham Young, Heber C. Kimball en Wilford Woodruff – zijn elk vijf en een halve meter hoog.

Mahonri besteedde jaren aan onderzoek en planning voordat hij aan het monument „Dit is de plaats,” begon. Hij wil-

Het werd Mahonri Young toegestaan het dodenmasker van Joseph Smith te gebruiken voor het gezicht van dit beeld, dat nu op het Temple Square staat.

Mahonri Young beschouwde het zeemeewu monument als een van zijn beste werken. Samen met een aantal kerkleiders zocht hij zorgvuldig een plekje op het Temple Square uit waar het het beste tot zijn recht zou komen.

de er zeker van zijn dat elke figuur historisch juist was. Een goede vriend met kennis van zaken zei het zo: „U kunt er zeker van zijn dat de knopen aan de jas, de geweren aan de schouders en de wivelen van de huifkaren historisch geheel verantwoord zijn. Mahonri Young werd een expert in ieder onderwerp dat hij uitbeelde.“ [13]

Hoewel dit een produktieve periode was in het leven van Mahonri, was het toch ook een verdrietige tijd. Dorothy leed aan kanker, hetgeen een zware belasting voor hem betekende. Haar dood op 23 juni 1947 overschaduwde de vreugde van de voltooiing van het monument, dat hij beschouwde als de belangrijkste opdracht van zijn carrière.

Het monument werd op 24 juli 1947 ingewijd – precies honderd jaar nadat de pioniers de Zoutmeervallei bereikten. Tijdens de plechtigheid werd de kunstenaar gevraagd enkele woorden te zeggen, maar hij mocht niet teveel tijd in beslag nemen. Mahonri stond op en zei: „Over twee weken, op negen augustus om precies te zijn, word ik zeventig. Deze dag is de belangrijkste uit mijn leven.“ Daarna ging hij weer zitten. [14]

Mahonri's leeftijd begon hem parten te spelen; hoewel hij nog wel een paar uur per dag werkte, was hij daarna zeer vermoeid. Maar er was nog één opdracht die hij wilde krijgen – het standbeeld van zijn grootvader, Brigham Young, voor de National Statuary Hall in het capitol te Washington D.C. Veel mensen – met inbegrip van een paar goede vrienden – waren van mening dat hij deze opdracht vanwege zijn hoge leeftijd nooit zou krijgen. Maar door zijn grote geestdrift wist hij het selectiecomité te overtuigen en werd hem de opdracht toch toevertrouwd.

De vormgeving aan het standbeeld werd geheel aan Mahonri en de rest van de familie Young overgelaten. De drie dochters van Brigham Young die nog in leven waren, wilden hun vader uitgebeeld zien zoals zij zich hem herinnerden – hoffelijk en huiselijk, een echtgenoot en huisvader. Mahonri wilde zijn grootvader daarentegen portretteren als een groot leider en kolonisator. Mahonri loste dit probleem op door beide gemoedstoestanden in de sculptuur te verwerken; hij gaf één kant een vriendelijke uitdrukking, de andere een strenger uiterlijk. Als men recht voor het

standbeeld staat lijken de twee gemoedstaandoeningen in het midden samen te smelten. [15]

Mahonri besloot het beeld in Italië te voltooiën, waar het materiaal en de gereedschappen goedkoper aangeschaft konden worden. Het vinden van een stuk marmer, groot genoeg voor het beeld, was niet eenvoudig omdat er in Europa veel marmergroeven en -gereedschap door de bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog beschadigd waren. Eindelijk wist hij de hand te leggen op een blok marmer dat precies de juiste afmetingen had, maar er bleek een enorme scheur door het midden van het blok heen te lopen. Opnieuw begon hij te zoeken, totdat hij uiteindelijk een stuk marmer vond dat voldeed aan de eisen.

Het werk mat bij voltooiing iets meer dan twee meter en rustte op een voetstuk van achtenzestig centimeter. Deze laatste grote opdracht in Mahonri's carrière werd onthuld op de verjaardag van Brigham Young – 1 juni 1950. Mahonri was toen drieënzeventig. Na het voltooiën van het beeld begon hij het rustiger aan te doen. Hij nam nu meer tijd om zich te ontspannen. Toch werkte hij wanneer hij kon, hoewel hij vanaf 1951 geplaagd werd door een slechte gezondheid.

Hij stierf op 2 november 1957 in Norwalk (Connecticut) op tachtigjarige leeftijd. De volgende dag wijdde de *New York Times* een artikel aan de dood van de kunstenaar, met de kop „Beeldhouwer Mahonri Young overleden. Klein-zoon van mormoonse leider beroemd vanwege zijn bronzen – heeft hier gedoopt.“ [16]

Zijn leven lang werd Mahonri Young stevast in verband gebracht met zijn ergoed als heilige der laatste dagen. Op het hoogtepunt van zijn carrière wijdde het tijdschrift *Life* een artikel aan de kunstenaar, getiteld „Sculptuur van Mahonri Young ademt mormoons verleden uit“. [17] In de autobiografische aantekeningen die hij achterliet, vertelt hij dat er rond de eeuwwisseling, toen hij op het punt stond van Salt Lake City naar New York te verhuizen, een oudere vrouw naar hem toekwam, die de vlakten was overgetrokken om de vervolging in Nauvoo te ontvluchten, om hem te waarschuwen niemand te vertellen dat hij uit Utah kwam, dat zijn achternaam Young was en zeker niet dat hij

mormoon was. Maar Mahonri nam zich voor nooit zijn geboorteplaats, afkomst of religieus erfgoed te verloochenen en wanneer hem ook maar gevraagd werd waar hij vandaan kwam, antwoordde hij trots: „Uit Salt Lake City.“ [18]

Mahonri Young, erfgenaam van de pioniersgeest en kleinzoon van de kolonisator van de Zoutmeervallei, liet een sculpturaal getuigenis van zijn ergoed na, dat hij in de loop van zijn leven steeds meer was gaan huldigen. □

Thomas Toone, wetenschappelijk medewerker kunstgeschiedenis aan de Utah State University, is vader van zeven kinderen. Hij is werkzaam als assistent-groepsleider hogepriesters in de Wijk Providence Utah. Inzet: Het beeld van Brigham Young in de Nationale beeldenzaal in het Capitol in Washington D. C.

Bibliografie

Twee werken over Mahonri Young onderscheiden zich van de rest: „A Biographical History of Mahonri M. Young, A Western American Artist“, het proefschrift van Wayne K. Hinton, Brigham Young University, 1974; en „Mahonri Young: His Life and Sculpture“, het proefschrift van Thomas E. Toone, Pennsylvania State University, 1982.

[1] Jack Sears-verzameling, MS. 1058, bijzondere verzamelingen, Harold B. Lee bibliotheek, Brigham Young University, Provo (Utah) (hierna vermeld als MS. 1058).

[2] Mahonri Young verzameling, MS. 4, bijzondere verzamelingen, Harold B. Lee bibliotheek, Brigham Young University, Provo, (Utah) (hierna vermeld als MS. 4).

[3] Mahonri Young, „Notes at the Beginning“, Mahonri M. Young: Retrospective Exhibition, Andover, Phillips Academy, 1940, blz. 47.

[4] MS. 4.

[5] MS. 1058.

[6] MS. 1058.

[7] MS. 4.

[8] MS. 4.

[9] MS. 4.

[10] MS. 1058.

[11] MS. 1058.

[12] MS. 1058.

[13] MS. 1058.

[14] MS. 4.

[15] MS. 4.

[16] *New York Times*, 3 november 1957.

[17] *Life*, „Mahonri Young's Sculpture Preserves His Mormon Past“, 17 februari 1941, blz. 76-78.

[18] MS. 4.

Geloofsoogst in Chicago-Zuid

Linda Hoffman Kimball

Chicago (Illinois) is een stad met unieke constructies. Het Sears-gebouw, bijvoorbeeld, dat 110 verdiepingen telt, is het hoogste gebouw ter wereld. Een andere opmerkelijke, nog niet zo lang geleden voltooide constructie, bevindt zich in het souterrain van een huis in Chicago-Zuid, dat momenteel in gebruik is als vergaderplaats voor de Wijk Hyde Park van de Ring Chicago Heights Illinois. In de

hoek staat een degelijke geplastificeerde houten kist waar een tuinslang in hangt – de doopvont.

De vont is representatief voor de wijze waarop de Wijk Hyde Park zich aanpast aan de snelle groei van de kerk in de negerdistricten die binnen de grenzen van de wijk vallen. Voordat de vont in gebruik werd genomen, doopte men in de Wijk Ortland Park, waarvoor men vijftien minuten moest rijden, of in

het modderige en vaak ijskoude water van een inham van het nabijgelegen Lake Michigan. Naarmate de dopen

*Van links naar rechts:
Cathy Stokes, ZHV-presidente
van de Wijk Hyde Park.*

steeds frequenter voorkwamen, ging de voormalige wijkzondingsleider, Glenn Mayhew, op zoek naar een oplossing voor het onvoorspelbare weer en de vervoersproblemen waar bekeerlingen en leden zonder auto mee te kampen hadden. Samen met John Coleman (die een van de laatsten was die in Orland Park gedoopt werden) vervaardigde broeder Mayhew een tijdelijk doopvont. Zuster Wallis Mayhew, een waterbouwkundige, stond hem bij met deskundig advies.

De wijk staat nog heel wat zondingswerk te wachten. Volgens een in 1980 gehouden volkstelling wonen er onge-

veer 476000 mensen binnen de grenzen van de wijk. Met uitzondering van een kleine Latijns-Amerikaanse gemeenschap en de gemeenschap Hyde Park, die ruim twee en een halve vierkante kilometer beslaat, bestaat de bevolking van Chicago-Zuid voor 97 procent uit zwarten.

Het wijkgebouw bevindt zich dichtbij de University of Chicago, waardoor studenten weliswaar traditiegetrouw voor een constante opkomst zorgden, maar er van continuïteit geen sprake was. In de laatste jaren heeft de wijk echter een verandering ondergaan; nu zijn het de permanente bewoners van dit stadsdeel

die het gezicht van de wijk bepalen. Ook zij die afgestudeerd zijn dragen bij aan een welkome stabiliteit door te kiezen voor een baan in Chicago, terwijl zij in Hyde Park blijven wonen, in plaats van naar de buitenwijken te verhuizen. Voor velen was het een bewuste keuze, gebaseerd op een bijzonder enthousiasme voor hun activiteiten en betrekkingen in de kerk.

„Als er over Chicago-Zuid wordt gesproken, denken de meeste mensen meteen aan gangsters en geweld zoals men in veel politieresies op de televisie ziet,” zegt broeder Mayhew. „Maar zo is het helemaal niet. Over het algemeen behoort de bevolking hier tot de midden-groepen, mensen die werkzaam zijn in de vrije beroepen of een gedegen vakopleiding hebben gevolgd. Maar de buurten met voornamelijk eensgezinswoningen, die het meeste voorkomen in het gebied binnen de grenzen van deze kerkelijke gemeente, zijn nog maar pas voor zendingswerk geopend.”

Meestal verschillen de ervaringen van

De Wijk Hyde Park vergadert in dit gebouw. Conciërge en raadgever in het quorumpresidium ouderlingen, Lester Jefferson, voor een kleurrijke graffiti op een muur in Chicago-Zuid. Susan Rugh, de vrouw van de bisschop.

Het silhouet van Chicago, dat gedomineerd wordt door het 110 verdiepingen tellende Sears-gebouw.

Om het groeiend aantal bekeerlingen, plaatselijke heiligen en het schommelend aantal studenten aan te kunnen vinden de avondmaalsvergadering plaats in twee ruimten, in de ene is deze „live“ en in de andere via een gesloten televisiecircuit te volgen. Zuster Jacqueline Shoto, die zich „werkelijk deel van één groot gezin“ voelt in de kerk. Hattie en Victor Soil zijn erachter gekomen dat het evangelie hen geholpen heeft meer waardering op te brengen voor hun naasten.

Foto's van Michael M. McCondie

de zwarte bekeerlingen uit deze woonwijken niet veel van die van bekeerlingen waar ook ter wereld. Neem nu Jacqueline Shoto, particulier verpleegster. Zij had iets gelezen over de levenswijze van de heiligen der laatste dagen, maar wist niet hoe ze met de kerk in contact kon komen. Op zekere dag toen er bij haar werd aangeklopt, stonden er drie zusters op haar stoep die in de buurt langs de deuren gingen. Zij wilde al zeggen dat zij geen tijd had, maar toen zij hoorde dat ze van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen waren, was ze zo enthousiast dat ze hen bijna naar binnen trok.

„Ik wilde weten hoe ik God het beste kon dienen,” vertelt zuster Shoto. „De kerk heeft me dat geleerd. Het evangelie leert ons van elkaar te houden en medogen met iedereen te hebben. Kortgeleden kregen we te horen dat mijn man kanker heeft. Ik heb een tijd achter de rug waarin ik geworsteld heb met de situatie en diep heb nagedacht. Ik ben

nu op het punt gekomen dat ik er tot op zekere hoogte vrede mee heb en ik heb me afgevraagd: ‘Zou ik zo sterk zijn geweest als ik geen heilige der laatste dagen was?’

Ik voel me in de kerk werkelijk deel van één groot gezin. Ik ben dankbaar voor de steun die ik krijg van mijn broeders en zusters in de wijk. Niemand heeft het te druk om naar je te luisteren, om je te helpen, om voor je te bidden. Ik heb het gevoel dat ik thuisgekomen ben. Ik heb nog nooit zo’n fijn gevoel gehad over een kerk. Ik weet dat dit de ware kerk van God is.”

Susan Walker groeide op in Selma (Alabama), maar vertrok in 1950 naar Chicago om daar aan het conservatorium te studeren. Zij trouwde en vestigde zich in de stad. Ondanks schaarse middelen en persoonlijk leed, met inbegrip van de dood van twee pasgeboren dochtertjes, heeft zuster Walker zich altijd onderscheiden door edelmoedig dienstbetoon. Twintig jaar lang zorgde

zij voor een pleegkind, een geestelijk gehandicapte jongen, die zij leerde lezen, ondanks het feit dat de overheid volhield, dat hij blind was en niet in staat iets te leren. Zij is nu weduwe en helpt haar eigen zoon met het opvoeden van zijn drie kinderen.

Zuster Walkers kennismaking met de kerk vond lang geleden plaats toen zij in haar vaders boekenkast een boek vond over de heiligen der laatste dagen. Zij was gefascineerd door de foto's van de pioniers die erin stonden. Op een dag klopten er twee zendelingen aan. „Toen ik hoorde dat zij mormonen waren zei ik: ‘Kom maar vlug binnen!’” vertelt zuster Walker. „Hun gebed sprak mij erg aan. Ik had nog nooit jongens op die wijze horen bidden. En het idee van hedendaagse profeten sprak me direct aan. Ik voel me een nieuw mens sinds ik lid van de kerk ben geworden.”

Lester Jefferson, conciërge van de wijk en tweede raadgever in het quorumpresidium ouderlingen, deed in ok-

tober 1982 open voor de zendingen. „Ik was meteen van hen onder de indruk. Vanaf het ogenblik dat wij elkaar ontmoetten, toonden zij een oprechte liefde voor mij. Zij legden ook een grote liefde voor hun Hemelse Vader aan de dag.“ Hij werd in december 1982 gedoopt. Het plan van zaligheid en de leer van de doop voor de doden troffen hem in het bijzonder en hij is sindsdien naar de tempel geweest om zijn eigen begifting te ontvangen en om te werken voor een deel van zijn familie.

„Ik ben blij met het vertrouwen dat het evangelie mij geschonken heeft,” zegt broeder Jefferson. „Een ander aspect dat mij aanspreekt, is de onduidelijke benadering die de kerk hanteert als het gaat om de voorwaarden om toe te kunnen treden – niet drinken, niet roken, en de bereidwilligheid tien- de te betalen.”

Cathy Stokes, medewerkster aan de dienst voor openbare gezondheidszorg en ZHV-presidente is ook een zwarte bekeerling. Ook zij heeft een opmerking bij die „no-nonsense”-benadering. „Eén van de redenen dat de kerk volgens mij aantrekkelijk is voor zwarte mensen, is de grote overeenkomst tussen wat de kerk zegt en wat ze doet. Wanneer wij de kerk in actie zien, zeggen we: ‘Hier is nu iets dat echt werkt zoals men zegt dat het zal werken.’ Ik denk dat de oprechtheid van de kerk onweerstaanbaar is. Er wordt gewoon verwacht *dát* we tiende betalen, de wet van kuisheid naleven en het woord van wijsheid gehoorzamen. Men houdt geen schijn op.

„Het is gepast,” vervolgt zuster Stokes, „dat deze kerk met haar historische Amerikaanse achtergrond, iedereen verwelkomt. Het is belangrijk dat *alle* leden leren samen te werken, samen te leven en samen te aanbidden.”

Hoewel de wijk voor het grootste gedeelte rustige woonwijken binnen haar grenzen heeft, zijn er enkele buurten waar de criminaliteit hoog is. In dat opzicht verschilt Chicago niet van andere grote steden in de wereld. „Misdada, benden, alcohol en drugs; werkloosheid, analfabetisme, ongehuwde moeders, discriminatie – we krijgen hier met al deze problemen te maken, hetzij di-

rect of indirect,” vertelt broeder Mayhew.

Hattie en Victor Soil behandelen zulk soort zaken dagelijks uit hoofde van hun beroep. Broeder Soil, momenteel eerste raadgever in de bisschop van de Wijk Hyde Park, is verbonden aan de openbare scholen in het centrum van de stad, belast met de achtergronden van spijbelaars. Zuster Soil adviseert studenten uit een misdeeld milieu. „De kerk heeft mij geholpen begrip te krijgen voor mensen met een verschillende achtergrond, van een ander ras of uit een andere cultuur,” vertelt zuster Soil. „Ik heb geleerd dat wij vele dingen gemeen hebben en dat wij van elkaar kunnen leren. Het evangelie leert mij barmhartigheid. Het heeft mijn leven een doel gegeven.”

Bisschop Thomas Rugh, die kunstgeschiedenis studeert aan de University of Chicago en een leidinggevende functie bekleedt bij een pensioenraad, zegt: „Wij hebben getrouwe leden die toegewijd zijn, hard werken en meelevend met de gemeenschap. Sommigen staan met hun rug tegen de muur door de armoede en werkloosheid. Wij staan de mensen bij in deze moeilijkheden door middel van de diensten van een arbeidsbemiddelaar, vergaderingen huishoudkunde en dienstbetoonprojecten, maar deze hulp dient aangepast te worden aan de problemen die hier spelen, hetgeen nog niet ten volle is gebeurd; er zijn op dit moment werkloosheidsproblemen in de wijk en ze frustreren mij. Er ligt hier een grote toekomst. Wij willen het leven van onze stadgenoten vrijmaken en het evangelie verbreiden.”

De leden zijn vindingrijk geweest wat betreft het begeleiden en het integreren van culturen om de „eenheids des geloofs” te verbeteren. Feestjes waar een echte zuidelijke pot wordt gekookt worden goed bezocht. De jongeren van de wijk schreven een stuk over de bekering van een zwarte familie, getiteld „Een nieuwe dag breekt aan in Chicago-Zuid” en voerden dit op tijdens een roadshow van de ring. Het openingsprogramma van het jeugdwerk in de wijk bevat vaak activiteiten en liedjes over de liefde die God voor al zijn kinderen heeft.

De geschiedenis van de zwarten levert een nieuwe voorraad verheffende verhalen op die de gemeenschappelijke toewijding aan het evangelie versterken. Zo sprak de elfjarige Lenora Soil in een toespraak in de avondmaalsvergadering over Harriet Tubman, die een prominente rol speelde in de beweging, die destijds streed voor afschaffing van de slavernij, als een toonbeeld van moed.

Hattie en Victor Soil deelden hun persoonlijke gevoelens aangaande de burgerrechtenbeweging in de Verenigde Staten en betrokken die op hun uiteindelijke bekering tot het evangelie.

Zuster Mayhew merkt op: „Er komen twee totaal verschillende werelden bij elkaar, die van elkaar leren. Het is opwindend. Het is soms pijnlijk. Het is moeilijk. Het is de moeite waard. En dat allemaal tegelijk!”

Opwindend, soms pijnlijk, moeilijk, en druk! Om het groeiend aantal bekeerlingen, plaatselijke heiligen en het schommelend aantal studenten aan te kunnen, vindt de avondmaalsvergadering plaats in twee ruimten, in de ene is deze „live” en in de andere via een gesloten televisiecircuit te volgen. Voorts zijn nog drie andere kamers aangesloten op de geluidsinstallatie, kamers die ook dienst doen als kinderkamer voor onrustige kinderen. De zondagsschool vergadert in elke hoek van het gebouw, van keuken tot bergkast.

„Er wonen in Chicago miljoenen mensen die nog nooit van het herstelde evangelie hebben gehoord. In dat opzicht zijn zij in Zuid die het evangelie hebben aanvaard, alleszins pioniers te noemen,” zegt voormalig ringpresident Glenn A. Pond. „De beproevingen waar de eerste heiligen mee te kampen hadden, worden door onze zwarte broeders en zusters in sommige opzichten opnieuw ervaren. Zij moeten zich vaak sociaal aanpassen wanneer zij tot de kerk toetreden. Zij dienen een grote emotionele en mentale kracht te bezitten om pal te staan voor hun geloof. Zij vertonen uitzonderlijke persoonlijke kwaliteiten, leiderscapaciteiten, en grote liefde voor anderen. Het is een geweldige tijd om hier in Chicago-Zuid te zijn.” □

Foto's van Mary Mayo

EEN LICHTJE IN HET DONKER

Jack Weyland

Die eerste nacht in hun nieuwe huis sliepen ze noodgedwongen in hun slaapzakken op de grond, omdat de verhuishwagen met de meubelen er nog niet was. Toen Kevin de volgende ochtend, in een kortstondig ogenblik tussen slapen en waken, voor 't eerst zijn ogen opendeed, kon hij zich helemaal niet herinneren waar hij was. Zoals hij daar op de grond van die lege slaapkamer lag, leken de muren hoog boven zijn hoofd in wonderlijke, vervormde hoeken

samen te komen. Een zonnestraal zorgde voor afwisselend heldere en donkere patronen op de grond en de muur. Minuscule stofdeeltjes dansten in het felle licht alsof zij een melodietje hoorden die zijn oren niet op konden vangen.

Als een droom waarvan slechts flarden je te binnen schieten, kwam de herinnering aan het afscheid van hun woonplaats langzaam terug-de stuntelige laatste woorden die hij met zijn vrienden van het priestersquorum had gewisseld,

allen zich bewust van de hechte band die gegroeid was dankzij vele jaren samen kamperen, sporten en deelnemen aan priesterschapsactiviteiten. Zich eigenlijk geen raad wetend met hun gevoelens, namen zij uiteindelijk hun toevlucht tot flauwe grappen en een laatste, onhandige handdruk. Daarna kwam de autorit. Kevins vader had hem een gedeelte van de weg over de vierbaansweg, die over de golvende vlakten oostwaarts naar Illinois voerde, laten rijden.

Kevin trok de rand van zijn slaapzak omhoog en snoof de verrukkelijke lucht op van kampvuren in de bergen zo'n 80 kilometer van zijn oude huis vandaan. Hij vroeg zich af of zijn vriend Ted gisterenavond nog was gaan kamperen.

Kevin moest denken aan de eerste keer dat hij Ted had gezien. Ze waren toen allebei negen. Een jongen van een familie die net in hun buurt was komen wonen, was naar de overkant geslenterd om te kijken hoe Kevin zich oefende in het optrekken aan de tak van een boom in zijn voortuin.

„Hoever kom je?” had Ted gevraagd.

„Tot twintig,” had Kevin geantwoord.

„Ik tot dertig.”

Aan het eind van die dag waren ze allebei tot veertig gekomen.

Door de jaren heen hadden zij elkaar gestimuleerd bij alles wat er te leren viel. Ze waren tegelijkertijd kroonverkenner geworden. En daarna legden zij zich op nieuwe vaardigheden toe – skiën, gitaarspelen, veldlopen, baseball, vliegvisen en, net voordat Kevin moest verhuizen, het bergbeklimmen.

Menige vrijdagmiddag in de zomer reden Ted en Kevin samen de bergen in om een trektocht te maken, te vissen of een bergwand te beklimmen. Op de zaterdagavond was alles weer ingepakt en gingen ze huiswaarts om 's zondags hun priesterchapstaken te kunnen waarmaken. Ik heb 't aan Ted te danken dat ik ooit kroonverkenner ben geworden en al die andere dingen heb gedaan, dacht Kevin terwijl hij uit zijn slaapzak kroop en in zijn koffer naar zijn trainingspak, sokken en sportschoenen zocht. Eenmaal aangekleed liep hij op zijn tenen door het huis om zijn ouders en beide broertjes niet te storen.

Gezeten op de bovenste trede bij de voordeur bekeek hij de buurt voor het eerst bij daglicht. Het duurde even voor hij ontdekte wat hem dwarszat over de huizen in de nieuwbouwbuurt. De honderden woningen in deze voorstad vertoonden uiteindelijk maar vier verschillende modellen. Om de vijf huizen waren ze precies hetzelfde als het huis waar zij nu in gingen wonen.

Hij jogde voorbij drie zijstraten en kwam bij een hoofdstraat met wat winkeltjes en pompstations, waarvan er sommige zich opmaakten om hun zaterdagse klanten te ontvangen. De hoge vochtigheidsgraad van de lucht voelde aan als een natte deken op zijn gezicht en

armen en deed hem flink transpireren.

Nu lag het reusachtige scholencomplex voor hem, dat zijn vader hem de avond daarvoor in het voorbijrijden aangewezen had.

„Daar heb je je nieuwe school.” Zijn vaders stem klonk in zijn oren terwijl hij om het gebouw heenliep. Hij scheen niet te begrijpen hoe moeilijk Kevin het had met de verhuizing. „Ik weet wel dat je het gevoel hebt alles achter te laten,” had zijn vader gezegd. „Maar je zult hier in Illinois weer nieuwe vrienden vinden.”

Kevin vervolgde zijn weg naar de ovale sintelbaan waarmee het voetbalveld omgeven was.

Hij had ruim twee kilometer afgeleed toen het meisje verscheen. Hij hoorde hoe iemand hem achteropliep en even later passeerde ze hem, een flits van een rood trainingspak en een dansende paardestaart die geleidelijk kleiner werden. Hij wierp een blik op zijn horloge om zich ervan te verzekeren dat hij zes kilometer lang zijn tempo op peil hield.

Een halve ronde later ging ze over op de looppas. Hij haalde haar in en liep haar voorbij.

Even later draafde ze hem weer voorbij alvorens opnieuw tot de looppas over te gaan.

Hij besloot zijn tempo op te voeren. Toen hij haar weer passeerde, liep hij zoveel harder, dat hij een zelfverzekerde glimlach niet kon onderdrukken: het bestond niet dat een meisje over voldoende uithoudingsvermogen zou beschikken om hem nu nog in te halen.

Een kwartonde later rende ze hem voorbij. Met de tanden op elkaar spande hij zich nog meer in. Het zou toch te gek zijn zich door een meisje te laten passeren. Een kwartonde lang liepen ze zij aan zij. Daarna voerde ze haar tempo op en sprintte zelfs de laatste halve ronde voor ze weer overging op de looppas.

Toen hij haar weer ingehaald had, hield hij gelijke tred met haar.

„Je loopt prima – althans voor een meisje,” zei hij.

Dat ze zijn opmerking niet als een compliment opvatte was duidelijk.

„Vind je?” antwoordde ze, terwijl ze de losse haren uit haar gezicht streek. „Jij loopt ook niet onaardig – althans voor een jongen. Langzaam maar zeker, hè?”

Gelijk na die beleediging sprintte ze nog een halve ronde en verliet toen de baan.

De volgende dag was zondag. Bij het begin van de zondagsschool kwam de

zondagsschoolpresident naar Kevins familie toe om hen te helpen hun klaslokalen te vinden. Toen Kevins broertjes geholpen waren, riep de zondagsschoolpresident een meisje bij zich: „Jenny, kom eens even!”

Kevin keerde zich om en stond tegenover het meisje van de sintelbaan. Ze werden aan elkaar voorgesteld, waarna Jenny werd gevraagd hem mee te nemen naar haar klas. „Julie opkomst zal nu zo goed als verdubbeld zijn, is 't niet?” merkte de president nog op.

„Het schijnt dat ik alsmaar op je hielen zit,” graptte Kevin toen ze hem voorging.

Ze keek om en lachte hem toe. „Het spijt me dat ik gisteren zo vervelend tegen je deed. Ik heb erg hard getraind en het blijkt dat ik er geen grapjes over kan velen.”

De klas bestond die dag uit Jenny, Kevin en een jongen die op bezoek was uit een andere wijk. De lerares, zuster Mattson, moest volgens Kevin minstens 60, zijn. Ze was een tamelijk nieuw lid van de kerk en daarbij enigszins doof. Het overgrote deel van de les las ze uit het boek voor. Sombere vergeleek Kevin haar met de lerares in zijn oude wijk, die altijd zo goed voorbereid was, dat hij zijn lesboek nooit mee had genomen. Wat zal zij me ooit kunnen leren, dacht hij en liet zich onderuit glijden in zijn stoel om naar de grond te kunnen kijken en te denken aan zijn vrienden in zijn oude woonplaats. Op maandagochtend meldde Kevin zich bij de schooladministratie waar hij zich moest laten inschrijven. Toen hij er eindelijk klaar was, zat hij net tussen twee lessuren in. De eendeloos lange gang absorbeerde de hotsende, botsende leerlingmassa als een of ander levend organisme, dat hen geleidelijk weer in andere lokalen loosde.

Daar het pas de tweede week van het schooljaar was, besteedden de leerkrachten geen bijzondere aandacht aan hem. In zijn eerste twee klassen zat hij er anoniem bij. Zodra de bel ging liepen oude bekenden met elkaar op en bleef hij alleen en genegeerd achter.

Om elf uur moest hij naar maatschappijleer toe, maar het kostte hem zoveel tijd het juiste lokaal te vinden, dat de klas zo goed als vol was toen hij er aankwam. Hij vond een leeg tafeltje en ging zitten.

Links van hem zat een jongen een pornobladje te bekijken. Hij grinsde onder het langzame omslaan van iedere bladzijde en vergastte de vriend die voor hem

zat op een stroom grove opmerkingen.

Kevin draaide zijn hoofd opzij om de foto die schaamteloos op het tafeltje naast het zijne ten toon werd gespreid niet te hoeven zien. Hij voelde hoe zijn maag in opstand kwam; hij klemde zijn tanden stijf op elkaar en wou dat zijn vader wat van de nieuwe vrienden kon zien die hij hier op zijn nieuwe school kreeg.

„Hé zeg, ben je hier nieuw?”

Kevin wendde zich om en zag de jongen tegenover zich, met het opgerolde tijdschrift in zijn hand. Hij knikte en zei: „Ja, dat klopt. We zijn net hierheen verhuisd.”

„Geweldig. Ze noemen me Fitzie,” zei hij, en schonk Kevin een brede lach. „Zeg, heb je het laatste nummer hiervan al gezien? Hier, pak aan en ga je gang.” Gelijk gooide hij het blad op Kevins tafeltje. Kevin dacht snel na, waarbij zijn innerlijke aanklager en verdediger het uitvuchten of hij het blad wél of niet moest openslaan om de enige die moeite had gedaan om een vriendelijk gebaar te maken niet te kwetsen.

„Nou, schiet eens op,” zei de jongen ongeduldig. „Zo meteen begint de les. Je wilt het blad toch zeker wel inkijken?”

Het leek Kevin alsof hij heel lang zweeg, alvorens het blad met een glimlach terug te geven met de opmerking: „Straks. Er is nu te weinig tijd.”

Eerst beschouwde hij het als een overwinning. Hij had het blad tenslotte niet bekeken. Maar toch werd hij door een knagend gevoel van onbehagen gehinderd.

De les begon met het gebrul van meneer Martin om iedereen tot zwijgen te brengen. De leraar had de stem en het gezicht van een filmgangster, maar daardoor of desondanks, had hij zijn klas in de hand en ook hun belangstelling.

„Vandaag,” zei hij, tegen de voorkant van zijn lessenaar aangeleund, „gaan we eens praten over ons ethische uitgangspunt bij het nemen van beslissingen, ofwel, waarom we bepaalde dingen doen. Fitzie, jij hebt gewoonlijk wel iets interessants te zeggen. Waarom doe jij sommige dingen wél en andere niet?”

Fitzie stak zijn lange benen nog verder het gangpad in, trachtend zich meer ontspannen voor te doen dan hij eigenlijk wel was. „Ik zou het niet weten. Ik ben geen filosoof. Ik doe de dingen gewoon.”

„Ja, maar waarop baseer je je beslissing?”

Even later zat de onbekende hardlooper weer op zijn hielen. Hij voerde zijn tempo op. Het zou toch te gek zijn zich door een meisje te laten passeren. Maar geleidelijk liep ze hem toch voorbij, en de laatste halve ronde sprintte ze zelfs.

„Nou ja,” antwoordde Fitzie met een ondeugende grijns, „als het me leuk lijkt, dan doe ik het.” Deze opmerking ontlokte goedkeurende reacties aan velen in de klas.

„Kim, wat is jouw uitgangspunt bij het nemen van beslissingen?” vroeg meneer Martin.

Kim zat drie rijen achter Kevin, die haar gefascineerd aanstaarde. Haar hoge jukbeenderen deden haar eruit zien alsof haar gezicht door een beeldhouwer was gevormd. Ze kreeg in de gaten hoe hij haar aanstaarde en wierp hem even een lachje toe.

„Volgens mij is het belangrijk om oprecht te zijn,” antwoordde ze. „We leven toch in een tijd van vrijheid? Alle oude hinderpalen zijn verdwenen. Het staat ons vrij alles te doen waar we zin in hebben, mits wij anderen geen pijn doen. Dus komt het erop neer dat we alleen maar oprecht moeten zijn wat onze gevoelens betreft.”

De discussie kwam op het terrein van de omgang tussen jongens en meisjes. Kim stak haar hand op en kreeg de kans haar zegje te doen.

„Als een meisje met een jongen omgaat,” zei ze, onderwijl wat zenuwachtig op haar tafeltje tikkend met een potlood, „en als ze écht om hem geeft, en als hij op

dat moment ook echte belangstelling voor haar heeft, dan vind ik dat het voor hen oké is om hun vrijheid te gebruiken. Ik bedoel, wat heb je aan vrijheid als je er geen gebruik van maakt?”

Meneer Martin liep doelbewust op Kim af. „Je zegt: als hij op dat moment oprecht is. Maar wat gebeurt er wanneer hij niet meer om haar geeft?”

Kevin zat dicht genoeg bij haar om te zien hoe Kim vluchtig haar ogen sloot, alsof meneer Martin op een zwakke plek was gestoten. Slechts heel even, en voor de meeste leerlingen ongemerkt, vocht zij om haar zelfbeheersing te bewaren. „Tja, mensen veranderen natuurlijk... ze groeien uit elkaar. Misschien als ze maar proberen om eerlijk te zijn wat hun gevoelens betreft,” haar stem werd wat onzekerder, „terwijl ze bij elkaar zijn, misschien is dat het enige waar wij op kunnen hopen.”

Naargelang de discussie werd voortgezet, beseft Kevin ineens dat hij erop wachtte dat iemand op zou staan met argumenten tegen het idee dat er maar gedaan moest worden wat iemand leuk leek – iemand die zou zeggen dat vrijheid met verantwoordelijkheid gepaard moest gaan. In de lessen op zijn oude school werd er ook wel gepleit voor vrijheid om van elkaar „te houden,” maar

zijn vrienden en vriendinnen stonden ook altijd op om de normen van het evangelie te verdedigen.

Tegen het einde van de les besefte hij pas dat degene waar hij op wachtte er niet meer was. En wat nog pijnlijker was, was het besef dat hijzelf niet diegene was geweest.

Na de les ging Kevin zich aan meneer Martin voorstellen, die hem wat taken uit de vorige lessen gaf.

Toen hij het lokaal uitkwam, stond Kim hem op te wachten.

„Jij bent hier nieuw, hè? Zal ik je laten zien hoe je moet overleven in de kantine?”

Ze baanden zich een weg door de rijen heen en aten samen aan een tafeltje in de hoek. Onder het eten kwamen andere jongens naar Kim toe om met haar te praten. Terwijl ze de kantine uitliepen zei ze tegen Kevin: „Op 't ogenblik heb ik geen bepaald vriendje . . . mocht je je dat afvragen.”

Ze liepen naar de parkeerplaats achter het schoolgebouw, waar leerlingen samen in auto's zaten of in groepjes stonden te praten.

„Je kunt hier op de parkeerplaats alles krijgen wat je maar nodig hebt,” vertelde ze hem.

Kevin keek haar met een verwonderde blik aan.

„Je weet wel, bier, hasj of wat dan ook.”

„O,” zei hij, en bekeek de auto's vol leerlingen met wat andere ogen.

„Ik ben er grotendeels mee gestopt. Nu bewaar ik 't voor bijzondere gelegenheden. En jij?”

„Ik, uh, ik heb 't nog nooit geprobeerd.”

„Nog nooit geprobeerd? Waarom in 's hemelsnaam niet?”

„Tja, ik weet 't niet,” zei hij zwakjes, en voelde weer dat zijn maag naar deed.

„Nou, je zou 't toch eens moeten proberen,” zei ze en raakte zijn arm aan, „gewoon om te weten hoe het is. Ik kan het je aanbevelen. Ik laat het je wel weten als m'n ouders weer eens weg zijn. Misschien kunnen we er, samen met een paar anderen, een leuk feestje van maken.”

Toen hij bij hun nieuwe huis aankwam, was het, aan de lege dozen die bij de zijdeur waren opgestapeld, te zien dat de verhuiswagen inmiddels was geweest. Hij liep naar binnen, wrong zich voorbij de nodige dozen in de gang,

groette zijn moeder en vroeg of hij even mocht uitrusten alvorens haar te helpen met uitpakken. Op zijn kamer zette hij eerst wat dozen uit de weg en liet zich vervolgens op zijn slaapzak vallen. Weer snoof hij de lucht op van zijn laatste kampeertocht in de bergen met Ted. Ze hadden dagenlang gevist. Op sommige plekken in de schaduw had er zelfs nog wat sneeuw gelegen, waar ze de gevangen vis op gegooid hadden om vers te blijven. Hij herinnerde zich dat ze gepraat hadden over de meisjes waar ze mee uit-gegaan waren. Maar die meisjes waren anders. Het was een uitgemakte zaak dat zij de normen van het evangelie naleefden.

Een paar minuten later dwong hij zichzelf overeind en ginder zijn moeder helpen. Om zes uur verzamelden ze zich allemaal om de keukentafel heen, over dozen struikelend om er te komen. Hun avondeten bestond uit boterhammen met pindakaas en jam en grote bekiers melk.

„En, hoe hebben jullie 't op school gehad vandaag?” vroeg zijn moeder. Zijn twee broertjes streden om de eer om als eerste te mogen vertellen hoe het hen op hun nieuwe school was vergaan.

„En jij, Kevin,” vroeg zijn vader, „is 't jou vandaag ook gelukt op school?”

„O, jawel,” antwoordde hij, niet wetende hoe hij zijn verhaal kwijt kon.

„Jongens,” zei zijn moeder, „vanavond heb ik alle handen nodig om te helpen met uitpakken. Aan de slag dus, des te eerder zijn we klaar.”

Kevin kreeg de opdracht de dozen met boeken voor hun nieuwe boekenkast uit te pakken. Om de verveling tegen te gaan, zette hij zijn draagbare radio aan. Onder het werken luisterde hij op een gegeven moment niet alleen naar de melodie, maar ook naar de woorden van de liedjes. Eén liedje boeide hem in 't bijzonder. Het werd door een vrouw gezongen. Ineens besefte hij dat hij zich voorstelde dat Kim die woorden voor hem zong. De muziek was zacht, de melodie aantrekkelijk, de gitaar op de achtergrond werd meesterlijk gespeeld; maar de woorden waren verkeerd-althans, verkeerd vergeleken met hetgeen hem in de kerk was geleerd.

Hij voelde hoe zijn innerlijke strijd oplaaid. Tenslotte sprong hij op en zette de radio af.

In zijn tweede week op school besloot Kevin te proberen een plaats te verwer-

ven in het veldloopteam, deels omdat hij ook voor zijn oude school aan de veldloopevenementen had meegedaan, en deels omdat Fitzie uitrustingsmanager van het team was en hem ertoe had overgehaald.

Na afloop van de eerste training kreeg Kevin van de coach al te horen dat ze hem er graag bij wilden hebben. Hij ging douchen en kleedde zich aan. Fitzie, die een hele zak trainingsuniformen voor de wasserij bij zich had, stond in de kleedkamer met de anderen te praten.

„Jongens, luister eens naar dit juweeltje van een verhaal,” begon hij. Kevin griste zijn kam uit zijn kast en blies de aftocht naar een spiegel om de mop maar niet te hoeven horen. Bij de clou begon Fitzie's gehoor waarderend te brullen van de lach.

Kevin was klaar met zijn haar en liep terug naar zijn kastje. De anderen waren vertrokken en Fitzie was nog even iets aan 't opruimen.

„Hé, Kevin, ken je de mop die ik draa-
net aan de jongens heb verteld. Je zult blauw liggen, joh. Er was eens een vent die . . .”

Kevin stond stilletjes te luisteren terwijl zijn innerlijke strijd weer in alle hevigheid uitbarstte. Hij hoopte maar dat het gauw voorbij zou zijn, dat het geen al te smerige mop zou zijn en dat hij hem heel snel zou vergeten.

Fitzie maakte de mop af. „Hoe vind je die? Niet gek, hè. Ik heb 'em een paar dagen geleden van Kim gehoord. Nou, ik moet er vandoor.”

Kevin liet zich neervallen op de bank onder zijn kastje en staarde lange tijd verdoofd naar de grond. Hij voelde dat hij bezig was de strijd met zijn gedachten te verliezen.

Plotseling stond hij op en trok zijn trainingspak en sportschoenen weer aan.

De coach kwam net zijn kantoortje uit toen Kevin op weg was naar de sintelbaan. „Zo, jonge, ben jij er nog?”

„Ik ga nog wat lopen,” zei Kevin weloverwogen.

„Zo, is acht kilometer niet genoeg voor één dag?”

„Is het oké? Kan ik nog in het gebouw terecht als ik klaar ben?”

„Ja, hoor,” zei de coach op weg naar buiten. „De deur gaat pas om negen uur op slot.”

Eenmaal op de baan dwong Kevin zichzelf tot een behoorlijk hoog tempo, in een poging alle verkeerde gedachten

gelijk met het zweet uit zijn gestel te krijgen en in de hoop zichzelf op de een of andere manier van binnen te reinigen.

Na drie ronden verscheen Jenny naast hem en paste zich aan zijn tempo aan.

„Wat doe jij hier?” vroeg hij terwijl ze zij aan zij voortrenden.

„Ik kom na school altijd hier lopen. Denk je me vandaag bij te kunnen houden?”

Ze liepen drie kilometer, waarna Kevin overging op de looppas.

„Ik dacht dat je misschien moe werd. Daarom stopte ik,” legde hij uit terwijl ze samen de baan omlieden.

„Ik moe?” Ze lachte tegen hem en zei plagend, „met zo’n slakkegangetje? Voor mij hoefde je niet te stoppen, hoor. Ik kan dit tempo urenlang volhouden.”

„O, ja? En waarom doe je dan niet mee met het veldlopen?”

„Omdat,” zei ze, terwijl ze met haar mouw haar voorhoofd afveegde, „ik een sprinter ben. Ik loop de 100 meter, de 200 meter en de 400 meter op de baan. Ik heb de nodige keren gewonnen. Heb jij wel eens een wedloop gewonnen?”

„Tuurlijk. Op m’n oude school.”

„Maar je oude school is de nieuwe niet.”

„Ja, daar begin ik achter te komen,” zei hij, en voelde hoe de somberheid weer zat op hem kreeg. Ze liepen een poos zonder te praten. Toen vroeg hij: „Jenny, hoe red je ’t hier?”

„Wat bedoel je?”

„Nou, alles. De manier waarop iedereen over de verkeerde dingen grappen maakt. Iedereen schijnt bereid te zijn alles te doen waar ze maar zin in hebben.”

„Niet iedereen,” zei Jenny. „Je moet gewoon uitkijken met wie je omgaat. Ik heb een aantal echte goede vrienden en vriendinnen die weliswaar geen lid van de kerk zijn, maar die er toch hoge normen op na houden.”

„Wel, iedereen die ik heb leren kennen doen alsof ze nog nooit het woord *kuisheid* hebben gehoord. Waar ik vandaan kom is het allemaal anders. Ik heb daar een vriend – Ted. Hij leeft altijd de normen van het evangelie na, maar tegelijkertijd is hij geweldig om mee om te gaan. Hij is altijd op zoek naar nieuwe avonturen. Deze zomer hebben we samen granieten bergwand bedommen . . .”

„Kevin, je kunt niet in het verleden blijven leven. Je woont nu hier. Ik weet niet hoe het daar precies was, maar je

moet de jongens en meisjes hier niet allemaal over één kam scheren. Je zou eens met wat van mijn vrienden kennis kunnen maken in plaats van met Fitzzie om te gaan . . . en met Kim.”

Hij voelde dat hij rood werd.

„Waarom eet je altijd met haar?”

„Omdat ze de enige is die moeite heeft gedaan om aardig tegen me te zijn,” antwoordde hij, en voelde hoe gespannen hij werd.

„Kevin, pas op voor haar.”

„Ik dacht dat we niet mochten oordelen,” was zijn vinnig repliek.

„Oké, oké, sorry. Maar je kunt zoveel als je wilt beweren hoe slecht het hier allemaal is en hoe geweldig het daar was, maar je moet toch het feit onder ogen zien dat *jij* het was die je vrienden daar koos, en dat *jij* het ook bent die hier je vrienden kiest. Het is *jouw* keus. Je moet de plaats niet de schuld geven, maar jezelf, want zo ligt het.”

Inmiddels liepen ze niet meer, maar stonden met elkaar te bekeven.

„Je bent jaloeus,” zei hij.

„Wat wil je, Kevin? Een excuus om steeds verder met haar te gaan zodat, wanneer je je leven verknoeid hebt, je kunt zeggen dat het hier zo’n troep is dat het maken van fouten onvermijdelijk was? Is dat wat je wilt? Een excuus?”

Hij wilde weg, haar achterlaten op de sintelbaan, nooit haar vraag onder ogen hoeven te zien. Hij keerde zich om en liep weg.

Ze haalde hem in en liep naast hem. Een hele ronde lang bleef het stil. Toen zij ze rustte: „Kevin, ik ben je vijand niet. Ik wil juist dat we vrienden zijn. Oké?”

Hij zei een poosje niets. Zijn eerste woorden kwamen er aarzeland uit: „Kim is het mooiste meisje dat ik ooit heb gekend.”

„Dat weet ik,” antwoordde Jenny rustig.

Vanaf die dag liep hij iedere dag op de sintelbaan met Jenny nadat hij met het team had getraind.

Toen ze een week later de sintelbaan verlieten, nam hij haar weer in vertrouwen. „Kim heeft me uitgenodigd voor een feestje bij haar thuis, zaterdag over een week.”

„Ga je?” vroeg Jenny.

„Ik weet ’t niet. Er is een stemmetje dat zegt ja – het zal vast leuk zijn. Maar een ander stemmetje zegt dat ik er beter niet heen kan gaan. De sterkste van die twee zal het wel winnen.”

„Kevin,” zei ze en ze raakte even zijn arm aan, „ga alsjeblieft niet. Het zal niet goed voor je zijn.”

„Ik weet ’t,” antwoordde hij gekweld. „Maar als ik deze keer niet ga, hoe zal ik dan de volgende keer reageren? Wat zeg ik dan tegen haar? Wanneer zal ik toegeven en toch gaan? Hoelang zal ’t duren voordat deze plaats me klein krijgt? Ik wil terug naar mijn vrienden, thuis.”

„Kevin, heb je hierover gebeden? Ik bedoel écht gebeden over je moeilijkheden?”

Hij schudde zijn hoofd en vertelde beschaamd: „Ik heb me niet waardig genoeg gevoeld om te bidden.”

„Dat is juist wanneer je ’t het hardst nodig hebt te bidden.”

Die nacht droomde hij. In de droom was hij samen met Ted vanuit een bootje aan ’t vissen, zoals zij zo vaak hadden gedaan. Het was hetzelfde meer in de bergen waar ze die zomer waren geweest. Aanvankelijk haalde hij de ene vis na de andere uit het water. Ze lachten samen en hadden het prima naar hun zin. Toen veranderde de droom en zat hij helemaal alleen in het bootje, dat lek sloeg, terwijl hij alleen maar een plastic bekertje had om mee te hopen. Eerst lukte ’t hem de boel bij te houden, maar ineens werd het erger. Hij hoosde wanhopig om het zinken van de boot tegen te gaan, maar hij zag hoe er steeds meer water binnenstroomde. Toen hij opkeek, zag hij Kim en Fitzzie aan de kant staan. Ze lachten om hem en riepen dat hij de boot moest laten zinken.

Plotseling werd hij wakker. Hij transpireerde hevig en zijn beddegoed zat helemaal in de war. Hij stapte uit bed, deed het licht aan en keek op zijn wekker. Het was half één.

Hij kroop zijn bed weer in en probeerde de slaap te hervatten, maar het wilde niet lukken. Alle kwade gedachten gingen in een razend tempo door zijn hoofd.

Hij wierp de dekens weer van zich af, stond op, trok zijn broek en T-shirt aan en ging buiten op de trap bij de voordeur zitten. De lucht was onbewolkt en de sterren stonden helder aan de hemel. Terwijl hij zo omhoog keek, ging hij wat van de sterrenbeelden ontwaren die hij had leren herkennen in zijn scoutingtijd.

Onwillekeurig gingen zijn gedachten terug naar alles wat hij en Ted hadden doorgemaakt om kroonverkenners te worden. Hij herinnerde zich hoe Ted altijd voorop was gegaan.

**„Nou, èn?” Teds stem klonk weinig medelevend.
„Hier op school kan ik toch dezelfde dingen vinden?”
„Maar het is heus anders,” antwoordde Kevin.
„Ik moet hier weg, of ik word net als zij.”**

Plotseling stootte hij op een oplossing voor al zijn moeilijkheden: „Ik ga Ted bellen en vragen of ik bij hem mag wonen!” Hij stelde zich voor hoe hij weer terug bij zijn vrienden zou zijn.

Hij haastte zich naar de telefoon en draaide Teds nummer.

Hij kreeg de slaperige stem van Teds moeder aan de lijn. Hij maakte zijn excuus voor het late bellen en vroeg of hij Ted mocht spreken.

De eerste paar minuten spraken ze over koetjes en kalfjes, maar het duurde niet lang voordat Ted vroeg: „Is er iets?”

„Ik wil terugkomen. Denk je dat je ouders het goed zouden vinden als ik bij jullie kwam wonen? Ik zou een baantje kunnen nemen om ze kostgeld te betalen. Trouwens, mijn ouders zullen waarschijnlijk ook wel helpen.”

„Ik zal 't ze morgenochtend vragen,” antwoordde Ted. „Maar wat scheelt er eigenlijk aan?”

„Ik vind het hier verschrikkelijk. De mensen zijn werkelijk heel anders.” Hij vertelde Ted over de drugs en de losse zeden, waarbij hij alles zo zwart mogelijk beschreef.

Ted was niet onder de indruk. „Nou, èn? Op onze school kan ik toch precies dezelfde dingen vinden. Ben je dat soms vergeten?”

Kevin voelde zich alsof zijn laatste hoop weggenomen werd. „Nee! Maar het is hier heus anders. Ik moet hier weg, of ik word net als zij.”

„Waarom probeer je niet een goed voorbeeld te zijn?” vroeg Ted.

„Dat kan ik niet. Ze zullen me uitlaten. Toe, laat me terugkomen.”

„Oké, als 't echt moet, dan vinden we wel een oplossing. Maar, Kevin, misschien is er daar wel wat zendingswerk te doen.”

„O, nee. Ikken niet. Hoe zou ik hen kunnen bekeren, terwijl ze mij bijna bekeerd hebben?”

„Luister eens,” vervolgde Ted, „vanaf het moment dat we samen in de eerste klas zaten, ben jij iemand geweest waar ik op gesteund heb. Joh, het is aan jou te danken dat ik ooit kroonverkenner ben geworden. Jij was altijd degenen die voorop liep en me bij m'n lurven pakte als ik dreigde achterop te raken.”

Kevin stond versteld van hetgeen hij Ted hoorde zeggen.

„Welnee. Niet ik, maar jij was de aanvoerder.”

„Ik moest me juist verschrikkelijk inspannen om jou bij te houden,” hield Ted vol. „Heb je dat nooit in de gaten gehad? Dus ga nu maar eens op zoek naar vrienden die datgene voor je zullen bete-

kenen wat wij altijd voor elkaar betekend hebben.”

In gedachten zag Kevin de overvolle gangen tijdens de klaswisseling. „Maar hoe vind ik ze? Er zijn 2000 leerlingen op school.”

„Dat kan ik je niet zeggen. Maar je zult best een manier vinden. Je hebt altijd een oplossing gevonden als je ergens mee zat.”

Ze namen afscheid en Kevin hing op. In gedachten verzonken liep hij langzaam terug naar zijn eigen kamer, waar hij bij zijn bed neerknielde en aan een lang gebed begon: „Hemelse Vader, ik heb een probleem . . .”

De volgende avond na het eten, ging hij met Fitzie en een aantal van diens vrienden basketballen in de gymzaal op school. Het werden twee inspannende uren.

Naderhand waren ze allemaal bij elkaar in de kleedkamer. Kevin was al onder de douche geweest en was net de veters van zijn schoenen aan 't vastmaken. De anderen verkeerden ook in diverse stadia van het zich kleden.

Plotseling gingen de lichten uit.

„Oké, wie van jullie is de leukste thuis?” riep Fitzie. „Doe dat licht weer aan!”

„Ik heb er niks mee te maken,” antwoordde een stem. „Waar zit de schakelaar eigenlijk? . . . Au! M'n teen! . . . Hij doet 't niet.”

„Het hele gebouw is donker,” voegde een andere stem eraan toe.

„O, verhip nogantoe,” kreunde Fitzie, „de stroom is wéér uitgevallen. Heeft iemand van jullie een aansteker?”

„Ja, ik,” bood iemand aan. „Hij zit in het borstzakje van mijn hemd, als ik dat kan vinden.” Kevin kon met moeite ontwaren dat iemand in een kastje vlak bij het zijne aan 't rommelen was. „Ja, ik heb 'm!”

Een klein lichtje verscheen in het pikzwarte kleedlokaal.

„Schiet op, jongens! Hij is haast op.”

Kevin zat op de bank en keek hoe onbekende figuren met behulp van het zwakke schijnsel erin slaagden zich verder klaar te maken om het kleedlokaal te kunnen verlaten.

„Tjongejonge, ik had nooit gedacht ooit blij te zijn dat iemand een goedkope aansteker bij zich had,” merkte een lizige stem op.

„Hoe bedoel je, goedkoop? Hij heeft me twee dollar gekost.”

„O, ja? Nou het is hier inderdaad verblindend licht.”

Eindelijk waren ze allemaal klaar. „Kom op, Kevin. Wat zit je daar te zitten? We moeten er vandoor.”

De zondag daarop liep Kevin met Jenny mee naar hun zondagsschoolklas, in hoofdzaak om bij haar te kunnen zijn. Hij had al afgerekend met de mogelijkheid dat hun lerares hem iets zou kunnen leren, dus zat hij met opgetrokken schouders naar de grond te teren, alsmear worstelend met zijn problemen.

Pas toen zuster Mattson zijn naam noemde keek hij op. „Kevin,” zei ze, en las toen voor uit het lesboek: „Dit kan het beste worden begrepen door de woorden van de Heiland te onderzoeken.’ Wil jij Matteüs 5, de verzen 14 tot en met 16 alsjeblift voorlezen?”

Jenny schoof hem haar Bijbel toe en hielp hem de passage op te zoeken. „Gij zijt het licht der wereld,” begon Kevin heel mechanisch. „Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. Ook steekt men geen lamp aan en zet haar onder de korenmaat, maar op de standaard, en zij schijnt voor allen. . . .” Hij zweeg en staarde naar de woorden op de bladzijde.

„Ja, ga verder,” spoorde zuster Mattson hem aan.

„. . . en zij schijnt voor allen, die in het huis zijn.”

„Toe, Kevin, vers zestien hoort er ook bij,” fluisterde Jenny hem toe.

„Laat zo uw licht schijnen voor de mensen,” las hij langzaam voor, „opdat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.”

„Mooi zo. En wat kunnen we uit deze verzen leren?” vroeg zuster Mattson.

Hij zei helemaal niets. Hij dacht aan het kleine lichtje in de donkere kleedkamer en de vage, bewegende schaduwen van de mensen, die allen door het licht werden aangetrokken en het gebruikten als hun referentiepunt.

„Jenny, kun jij zeggen wat wij uit deze verzen leren?” vroeg zuster Mattson, in de veronderstelling dat Kevin geen antwoord wist te geven.

„We kunnen er een heleboel van leren,” zei Kevin met een zachte stem, bijna tegen zichzelf. „In de eerste plaats leren we dat we, om een licht te kunnen zijn, de geboden moeten onderhouden. Je moet je normen vaststellen. Je kunt niet iedere keer dat iemand je vraagt iets

Het was niet eenvoudig je aan te kleden tijdens een stroomstoring, maar de aansteker gaf net genoeg licht om te kunnen zien.

verkeerd te doen opnieuw gaan beslissen. Je moet in gedachten een lijstje maken: Dit is wat ik wèl doe. Dat is wat ik beslist niet doe. Je moet bepalen wat je leven gaat betekenen, anders zal het helemaal niets betekenen.”

„Dankjewel, Kevin,” zei zuster Mattson. „Maar nu moeten we verder met de les.”

„Ja, maar,” onderbrak Kevin, „mijn probleem is dat ik steeds denk dat het makkelijker zou zijn als ik niet hier woonde. Maar het geeft eigenlijk niks waar je woont. Waar ’t om gaat is dat je eens en voor altijd je normen bepaalt. Als je dat doet, kun je een licht zijn.”

„Ja, nou, dankjewel, en nu moeten we verder met Efeziërs,” zei zuster Mattson.

„Je moet gewoon een licht zijn voor de mensen om je heen. Weet u hoeveel licht één klein vlammetje kan geven in een volkomen donker lokaal?”

„Nee,” antwoordde Jenny.

„Voldoende. Daargaat ’t om. Voldoende licht voor iedereen in dat lokaal om zijn weg uit het donker te vinden. En hoe donkerder het is, hoe meer het licht wordt opgemerkt. En mensen die van licht genieten zullen eraartoe gaan. Zo zal ik vrienden kunnen vinden die me zullen helpen mijn normen na te leven! We kunnen vrienden om ons heen verza-

melen die ons steunen, en zo zal het licht nog helderder worden.”

Onderdehand zat zuster Mattson alleen maar beduusd naar hen beiden te kijken.

„Weet je wat ik ga doen?” barstte Kevin uit. „Ik ga moppen uit m’n hoofd leren uit het jongenstijdschrift van m’n broertje. Er staan van die hele dwaze in. Iedere keer dat iemand begint met een vieze mop, ga ik hem de ene dwaze mop na de andere vertellen. En ik ga ook een feestje thuis organiseren, met de jongelui van school en ook de zendelingen. Op een leuke, vriendelijke manier gaan ze te weten komen dat ik een heilige der laatste dagen ben.”

„Dankjewel, Kevin,” onderbrak zuster Mattson nu. Zich tot Jenny wendend, vroeg ze vertrouwelijk: „Jenny, wat bedoelde hij daar allemaal mee?”

Jenny legde haar hand op Kevins arm en antwoordde trots: „Hij bedoelt dat het allemaal in orde komt met hem.”

„Nou, dat is prettig,” zei zuster Mattson. „Nu moeten we toch heus verder met de les.” Ze tuurde in haar boek, zweeg een poosje en sloeg het toen dicht.

„Nee. Ik geloof toch dat Kevins verhaal ons dezelfde les kan leren. Wat zei je nu precies over dat lichtje in een donker lokaal?” □

HET TABERNAKEL- KOOR

Janet Peterson

Iedere zondagochtend komen er over de driehonderd mannen en vrouwen bij elkaar in de tabernakel op Temple Square in Salt Lake City om te zingen in de radio- en televisie-uitzending van het Mormoons Tabernakelkoor, „Music and the Spoken Word.” Zij komen uit alle rangen en standen: leraar, huisvrouw, arts, vertaalster, reclameman, secretaresse en computerprogrammeur. Maar wat zij gemeen hebben is de gelegenheid mee te zingen in het bekendste koor ter wereld.

Het Mormoons Tabernakelkoor is geworteld in een koor dat gevormd werd zo goed als meteen nadat de mormoonse pioniers in 1847 voor het eerst voet hadden gezet in de Zoutmeervallei. In die eerste tijd zong het koor voor de vergaderingen die onder de tijdelijke beschutting van de Bowery op Temple Square gehouden werden. Tien jaar later verhuisde het koor naar de oude adobe tabernakel, die was voorzien van een pijporgel. Toen de nu beroemde tabernakel op Temple Square in 1867 werd voltooid, vond het koor zijn blijvende behuizing en naam.

De wekelijkse uitzendingen van het koor zijn in 1929 begonnen. Nu, zevenenvijftig jaar later, kan het erop bogen de radioserie te zijn die het langste ononderbroken is uitgezonden in de hele radiogeschiedenis.

Eind juni 1986 zal het koor op 2967 zondagen te horen zijn geweest. Als er niets tussenkomt zal het in februari 1987 zijn drieduizendste uitzending hebben. Sinds die eerste uitzending in 1929 heeft het koor prachtige muziek en geestelijke verheffing in het leven van miljoenen mensen over de gehele wereld gebracht.

Iedere week, en in het bijzonder 's zomers gedurende het toeristenseizoen, komen er duizenden mensen naar de tabernakel om persoonlijk een uitvoering van het koor mee te maken, maar nog vele duizenden meer horen het koor over de radio of bekijken het op de televisie, want de uitzending vindt plaats door de gehele Verenigde

Broeder Jerrold Ottley
staat klaar om het
Mormoons
Tabernakelkoor te
dirigeren tijdens een
algemeen-
conferentiebijeenkomst
in de tabernakel te Salt
Lake City, waar het
koor sinds 1867
gevestigd is.

Staten en Canada, en is ook te horen via het radionet voor de Amerikaanse strijdkrachten en andere radionetten over de gehele wereld.

Platenalbums en concerttournees brengen de muziek van het koor onder de aandacht van een nog veel groter gehoor. Er wordt zo ook voorzien in het financiële onderhoud van het koor; het noodzakelijke geld om het koor in stand te houden komt niet uit de fondsen van de kerk, maar uit de opbrengsten van de platen en uitvoeringen, alsmede van een aantal sponsors.

Het koor heeft meer dan vijftig platenalbums gemaakt, die in ruim veertig landen worden verkocht. Voor vijf van die albums heeft het koor een gouden plaat ontvangen van de platenindustrie van de Verenigde Staten wegens het verkopen van meer dan 500.000 exemplaren per album. Het populairste album, waarvan er een miljoen exemplaren zijn verkocht, is *The Joy of Christmas*, een selectie kerstliederen.

Het koor is niet alleen op de plaat en via radio- en televisie-uitzendingen te horen, maar ook live; het heeft, te beginnen met de allereerste tournee naar de Columbiaanse Expositie in Chicago in het jaar 1893, over de gehele wereld gereisd. De meer recente tournees waren naar Japan in 1979 en 1985, naar Europa in 1955, 1973 en 1982, en naar Brazilië in 1980. Het koor is uitgebreid opgetreden in eigen land en in Canada, en heeft gezongen ter gelegenheid van de inhuldiging van drie presidenten van de Verenigde Staten, van de Noord-Amerikaanse wereldtentoonstellingen in New York en Montreal, en bij diverse muziekfestivals en bijzondere gelegenheden. (Zie het bijbehorende artikel: „Het vervoeren van de vijfhonderd“.)

In een bijzondere televisie-uitzending die aan de Olympische spelen voorafging en die via een satelliet over de gehele wereld te zien was, werd het koor geïntroduceerd als „onze nationale schat“.

Hoewel de zondagse uitzending wellicht de

meeste bekendheid geniet van alle regelmatige optredens van het koor, is dat geenszins zijn enige wekelijkse activiteit. Jerold Ottley, die het koor sinds 1975 heeft gedirigeerd, vertelt dat mensen hem vaak vragen: „En, wat doen jullie eigenlijk de rest van de week wanneer de zondagse uitzending erop zit?”

Broeder Ottley merkt op: „De uitzending op zondag is voor de meeste mensen het enige wat opvalt, maar wij hebben ook concerten en plaatopnamen en het tot stand komen van deze zaken vergt een uitgebreide planning.” Broeder Ottley besteedt doorgaans 60 à 65 uur per week aan het koor. „Er is ook veel public-relationswerk met televisie- en radiostations, kranten en tijdschriften,” voegt hij eraan toe, „en voorts is er ook behoorlijk wat personeelswerk wanneer je een groep van zo’n 350 mensen hebt. Daarnaast zijn we voortdurend bezig met het zoeken naar nieuw talent en met audities voor eventuele toekomstige koorleden. Al die zaken vergen tijd.”

Het koor wordt vaak „het geweldigste zendingswerktuig van de kerk” genoemd. Broeder Ottley is het daarmee eens, daar hij vindt dat het de belangrijkste taak van het koor is om „op alle fronten een ambassadeur van de kerk te zijn – zowel binnen als buiten de kerk. Onze grootste verantwoordelijkheid is echter niet jegens de kerk, maar jegens de wereld daarbuiten.

„Wij zijn een zendingsarm van de kerk. Hoewel we geen grote ophef maken over ons zendingswerk, is dat toch ontzengelijk waar wij ons mee bezig houden.”

De doeltreffendheid van het koor als zendingswerktuig blijkt uit hun tournee naar Japan in augustus 1985. De koorleden hadden zich voorgenomen hun zendingswerk een meer persoonlijke tint te geven en hebben diensgevolge over de duizend Japanse exemplaren van het Boek van Mormon verspreid. Daarnaast hebben zij ruim 3000 brochures over het koor en ongeveer 3200 Artikelen-des-geloofskaatjes uitgedeeld. Binnen twee maanden na de tournee „kregen we van ouderling William H. Bradford, de gebiedsresident in Japan, te horen dat verschillende mensen zich hadden laten dopen dank zij een Boek van Mormon dat zij via koorleden in handen hadden gekregen,” vertelt broeder Ottley. „Wij zullen wellicht nooit te weten komen hoeveel mensen wij door onze muziek of door onze persoonlijke contacten beïnvloeden.

Tijdens onze Japanse tournee sprak ik met een dame die het evangelie al maandenlang had onderzocht, maar die het besluit om zich te laten dopen pas nam toen zij het koor hoorde zingen. Dat is het aangenaamste aspect van ons werk. Ook al doen we graag die dingen die muzikaal uitvoerbaar en belangrijk zijn, als we iemands hart en geest door onze muziek kunnen aanraken en hen datgene over het evangelie van Jezus Christus kunnen laten voelen wat wij voelen, dan beantwoorden wij pas aan ons doel.”

Twee beroemde toeristische trekpleisters kwamen in Parijs bij elkaar toen deze foto tijdens de Europese tournee van het koor in 1955 genomen werd.

In juli 1935 was het Tabernakelkoor uitgenodigd om zeven dagen lang tweemaal daags te zingen op de Internationale Californië-Pacific tentoonstelling te San Diego (Californië). De dames van het koor poseerden samen met assistent-directeur, Albert J. Southwick, voor de trein die hen van Salt Lake City naar hun bestemming zou brengen.

Tijdens de tournee van 1985, bijvoorbeeld, maakte Marilyn Smith kennis met een Japanse vrouw die haar lidmaatschap in de kerk en de zending die zij niet had voltooid toeschreef aan de geest die zij gevoeld had toen Marilyn een solo zong bij een vorig bezoek van het koor aan Japan. Het is de leden van het koor een grote vreugde te zingen in „het koor van de Heer”. Duffie Hurtado, die onderdehand tien jaar in het koor meezing, brengt de volgende herinnering naar voren: „Nadat het koor bij de inwijding van het bezoekerscentrum van de Washington-tempel had gezongen, viel ons de eer te beurt door president Spencer W. Kimball te worden begroet, die ons een hand gaf en ons bedankte voor ons optreden. Nu was ik op dat moment bezig met het nemen van een aantal ernstige beslissingen en door de persoonlijke problemen waarmee ik te kampen had, was ik tot de slotsom gekomen dat het wellicht het beste zou zijn als ik geen lid meer was van het koor. Toen het mijn beurt was door president Kimball te worden begroet, nam hij mijn hand en zei: ‘Dit is het koor van de Heer en dit is waar Hij u hebben wil.’ Ik had hem niet verteld dat ik met een probleem zat en hem evenmin om raad gevraagd. Hij wist het gewoon. Voor zover ik het horen kon, gaf hij de andere koorleden alleen een hand en zei hun goedendag of dankuwel of God zegene u. Maar toen ik voor hem stond, zei hij dat en ik zal het nooit vergeten. Ik weet dat die man een profeet van God was en het ontroert mij ten zeerste dat de Heer mijn gebeden op zo’n bijzondere manier verhoorde.”

Duffie en Victor Hurtado leerden elkaar kennen in het koor en de vriendschap voerde uiteindelijk tot een huwelijk. Samen in het koor zingen is „een heerlijke ervaring”, hoewel het thuis weleens moeilijk is wanneer beide ouders op pad zijn. De Hurtado’s hebben dat probleem, echter, zo goed mogelijk opgelost doordat Victors moeder, die net als hij in Peru lid van de kerk is geworden, bij hen woont en voor de twee kinderen zorgt wanneer Victor en Duffie naar koorrepetities moeten of een uitvoering hebben.

Edna Alba, een zuster van Mexicaanse afkomst, die nu twaalf jaar lid van het koor is, vindt dat het koor „net één grote familie is“. Ze geniet van haar contacten met de andere koorleden. In broeder Ottley ziet zij „een volmaakt evenwicht van spiritualiteit, muzikaal vakmanschap en goede luim.“

Sprekende voor alle leden van het koor zegt broeder Ottley: „Van alle dingen die het koor doet die aantrekkelijk en opwindend en heerlijk lijken, is er niets waar wij meer van genieten dan het zingen bij de algemene conferenties in april en oktober. Wij hebben het gevoel bij te dragen tot het scheppen van de juiste sfeer en aan de voortgaande geestelijke verrijking van de conferentie.“

Jerold Ottley, *Jerry* voor zijn vrienden en medewerkers, is een opmerkelijke leider. Hij is niet alleen muzikaal begaafd, maar ook op het gebied van het omgaan met mensen. Hij kent de dyna-

Het paleis van koning Lodewijk in Beieren vormde een smaakvol decor voor het koor tijdens hun Europese tournee van 1973.

miek van grote groepen mensen en vertelt: „Een van de manieren waarop ik erin slaag steeds persoonlijk betrokken te zijn, is door de namen van de verschillende koorleden in mijn geheugen te prenten, zodat ik ze feilloos met hun voornaam aan kan spreken. Ik doe daar enorm mijn best voor omdat zoiets, mijns inziens, belangrijk is. Met een zo grote groep, wanneer je één van over de 300 bent, gaat het verantwoordelijkheidsgevoel maar al te gemakkelijk verloren. Ik merk echter dat wanneer ik een vraag op de man of op de vrouw af stel of hen in het voorbijgaan met hun naam begroet, zij zich wat persoonlijker verantwoordelijk voelen, niet alleen tegenover mij, maar ook tegenover de gehele organisatie.“

Zijn belangstelling voor de individuele leden van het koor wordt hem 300-voudig vergolden want, zoals Marilyn Smith vertelt, „broeder Ottley is zeer geliefd bij het koor. Iedereen is bijzonder op hem gesteld. Hij is niet alleen op en top

een musicus, maar heeft ook veel verstand van de muziek die wij zingen. Zijn dirigertechnieken zijn weergaloos. Daarbij is hij zo adrem en geestig, dat hij in staat is de spanning die zich gemakkelijk kan ontwikkelen, te bezweren”.

Hij kent de waarde van humor en kan niet alleen om situaties maar ook om zichzelf lachen. „We hebben vaak veel plezier bij het samen zingen,” vertelt broeder Ottley. De ingespannen arbeid wordt door de grappige voorvallen onderbroken. En ik heb ontdekt dat het bij het werken met een dergelijke grote groep een uitstekende techniek is om jezelf het doelwit te laten worden van een grap of situatie, dus het komt herhaaldelijk voor dat ik samen met het koor om mezelf lach. Ze vinden het zelfs heerlijk op de loer te liggen om me op een flater te betrappen, want die sla ik regelmatig. En dat laten ze me merken ook.”

Een van de ervaringen waar broeder Ottley nog steeds om moet lachen, vond een aantal jaren geleden plaats toen het Tabernakelkoor een uitvoering had samen met het Utah Symphony Orchestra ter gelegenheid van de promotieplechtigheid aan de University of Utah. Terwijl hij de twee groepen aan 't dirigeren was, zo vertelt hij, „verloor ik plotseling mijn dirigeerstok, die over het orkest heenvloog en vóór het koor

**Houterig
geposeerd wegens
de traagwerkende
camera's van die
tijd, wordt het
Tabernakelkoor in een
ongewone omgeving
gezien – de Kirtland-
tempel (Ohio) – toen
zij in 1911 op weg
waren om te zingen in
New York. De tempel,
die nu opgeknapt is, is
eigendom van de
Gereorganiseerde Kerk
van Jezus Christus van
de Heiligen der Laatste
Dagen en is door haar
in gebruik.**

belandde. We gingen gewoon door met de uitvoering, maar ik merkte hoe mijn stok door de een na de ander weer in mijn richting werd geschopt. De eerste violist raapte hem op om hem aan mij terug te geven, maar besepte ineens dat hij spelen moest en liet hem dus weer vallen. Vervolgens werd hij door de concertmeester opgeraapt en aan mij overhandigd net op het moment dat ik het koor een aanwijzing moest geven voor een grote entree. Onderdehand waren we zo aan het lachen, dat de hele entree bijna niet doorging.

Dat was echter niet het eind van het verhaal; eerder het begin. De volgende dag kreeg ik van mijn broer, die de promotieplechtigheid had bijgewoond, een tube lijm met instructies voor het vastplakken van de dirigeerstok aan mijn vingers. Een dag of wat later kreeg ik van een koorlid een handschoen waar de wijsvinger uitgeknipt was, zodat ik de stok in het gat kon steken. Enkele weken daarna werd onze koorrepetitie (en vergeet niet dat onze repetities gewoonlijk vrij veel publiek trekken) door een vrouwelijk koorlid onderbroken, dat naar me toekwam en zei: 'Broeder Ottley, er moet iets gebeuren voor we verder kunnen gaan.' Uit naam van het hele koor overhandigde ze mij een pakje, dat ik ter plekke open moest maken. Er kwam een pijlko-

ker met een hele bos dirigeerstokken uit tevoorschijn zodat, als ik er een verloor, ik gelijk een andere bij de hand had”.

Broeder Otley zet een traditie voort van bejaafd, toegewijd leiderschap. Zijn voorganger, Richard P. Condie, is achttien jaar lang dirigent van het koor geweest, na twintig jaar lang assistent-dirigent te zijn geweest. Broeder Condie was de opvolger van J. Spencer Cornwall, die 22 jaar lang koorleider is geweest.

De organisten maken een wezenlijk deel uit van het koor. De huidige organisten zijn Robert Cundick, John Longhurst en Clay Christiansen. De uit Duitsland stammende organist Alexander Schreiner is, tot aan zijn pensionering in 1977, 53 jaar lang een bekend organist van het Tabernakelkoor geweest.

Of het nu hun deelname is aan de jaarlijkse haardvuuravond van het Eerste Presidium, die omstreeks het kerstfeest in de tabernakel gehouden wordt, het zingen tijdens de inhuldiging

Tijdens hun deelname aan de festiviteiten ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de Verenigde Staten in 1976, bezocht het koor de stad New York, waar het zong op de treden voor de historische Federal Hall, waar president George Washington in 1789 zijn ambtseid aflegde.

van de president van de Verenigde Staten, deelname aan niet-godsdienstige muziekfestivals, of het verzorgen van zijn wekelijkse uitzending, het Mormoons Tabernakelkoor draagt meer bij aan zijn muziek dan goedgeoefende stemmen en veelgerepeteerde koorzang. Wat het hart van miljoenen mensen raakt, is de geest van driehonderd getuigenissen van het evangelie, die verenigd worden in wat daadwerkelijk „het koor van de Heer” is. □

Het vervoeren van de vijfhonderd

Hoe gaat het precies in zijn werk wanneer een koorcontingent van zo’n vijfhonderd personen van Salt Lake City naar Europa, Midden-Amerika of Japan moet worden vervoerd?

Het is geen eenvoudige opgave, maar alles wordt zorgvuldig gepland door koorpresident Wendell M. Smoot, en koormanager Udell E. Poulson. Gewoonlijk wordt deze planning twee jaar vóór een afgesproken reis ter hand genomen. De reis naar Japan in augustus 1985 was echter niet zo lang van tevoren bekend, waardoor de reisplanning in anderhalf jaar rond moest komen. En omdat augustus een drukke maand is voor de luchtvaart, kon het koor geen chartervlucht van Salt Lake City naar Osaka krijgen. Daarvoor in de plaats moesten ze met vier verschillende lijnvluchten naar steden aan de westkust van de Verenigde Staten vliegen, en vervolgens met drie verschillende vluchten via Tokio naar Osaka. Toen de 300 koorleden, eventueel vergezeld van een op eigen kosten reizende man of vrouw, en het administratief en technisch personeel uiteindelijk in Osaka waren beland, moesten ze in 297 hotelkamers worden ondergebracht. Volgens broeder Poulson is het vervoeren van de duizend stuks koorbagage altijd „het moeilijkste aspect” van een reis. Door uiterst minutieus te plannen en dank zij reeds opgedane ervaring, heeft hij een systeem verfind waardoor de juiste koffers inderdaad op de kamers van de juiste koorleden terechtkomen.

Het genoegen dat de koorleden scheppen in de bijzondere tournees en de grotere gelegenheid om het evangelie via de muziek te verkondigen, maakt alle planning en inspanning meer dan de moeite waard, zegt hij.

Tot groot plezier van hun nieuwe vrienden, pasten een aantal koorleden de traditionele Japanse gewaden aan tijdens hun bezoek aan Osaka in 1985.

In 1985 kon het publiek in Osaka het koor niet alleen live zien, maar ook op een kolossaal videoscherm, zoals blijkt uit deze repetitiefoto.

VERTROUWEN OP DE HEER

Julie beslissingen, vooral de grote, zullen gemakkelijker zijn als jullie met geloof bidden en werkelijk op de Heer vertrouwen.

Ouderling Gene R. Cook
van het Eerste Quorum der Zeventig

Ik zou mij willen richten tot deze grootse generatie die de Heer bezig is voor te bereiden om zijn doeleinden te vervullen. Jullie staan op de drempel van een aantal 's levens belangrijkste ontdekkingen en beslissingen, waaronder het ontdekken van jezelf en je mogelijkheden, de beslissing om een zending te vervullen, beslissingen inzake opleiding en beroep, het kiezen van je toekomstige werkkring, een eeuwige metgezel vinden en trouwen in de tempel. Ik wil jullie graag over vier waar gebeurde ervaringen vertellen, die ten eerste te maken hebben met deze belangrijke ontdekkingen en beslissingen.

Geloof in je goddelijke mogelijkheden

Hoe ontdek je je mogelijkheden? Het verstand van de mens is onbegrensd. Je bent een zoon of dochter van God. Wij zijn allen in het beeld van onze Vader geschapen.

Enige jaren geleden zat een jongeman die ik Jim zal noemen in de zevende klas. Hij was wat langer dan zijn klasgenoten en deed het wel aardig met basketbal en hardlopen. Maar in de loop van het jaar begon de coach van het basketbalteam te zeggen: „Jim, blijf maar zitten. Je bent geen basketbalspeler. Je bent te onhandig!” Bij een bepaalde wedstrijd zei hij: „Nee, Jim. Jij hebben we niet nodig. Blijf maar waar je bent. Je kunt niet lopen. Je kunt niet schieten. Je bent eenvoudig niet snel genoeg.” Zo ging het een paar maanden door.

Tenslotte begon Jim te geloven wat er over hem werd verteld. Hij hield op met basketballen, niet alleen op school, maar ook in de kerk. Hij gaf ook het hardlopen eraan. Gedurende zijn verdere schooljaren liep hij, als het maar even kon, met een grote boog om alle sport heen. In zijn eerste college-jaar werd er wel iets op dat gebied geleverd, maar hij slaagde erin het tot een minimum te beperken.

Met zijn negentiende was hij ver van huis op zending, in een land waar de bussen nauwelijks tot stilstand kwamen om de mensen gelegenheid te geven in of uit te stappen. Dus moesten de zendelingen de kunst meester worden om dat op een drafte te doen.

Op een middag waren Jim en zijn collega nog een blok of twee van de halte vandaan toen zij de bus aan zagen komen. Een van hen zei: „Rennen, broeder, of we halen onze volgende afspraak niet.” Tot Jims grote verwondering was hij als eerste bij de halte. In de loop van de middag liet hij het er expres op aan komen dat ze moesten rennen om de bus te halen. En iedere keer was hij zijn collega te snel af.

Hij stond verbaasd en kon het nauwelijks geloven, wetende dat zijn collega een aantal medailles had gewonnen als snelste renner van de staat waar hij vandaan kwam. Het was niet te geloven. Kon het echt waar zijn? Ze hielden nog een race. Hij won.

Plotseling kreeg Jim het afschuwelijke besef dat hij zijn sportmogelijkheden niet had benut. Hij had uit kunnen blinken, maar was iemand anders menend over hem gaan geloven. Jim begon in alle ernst vraagtekens te zetten bij andere negatieve houdingen die hij koesterde over zijn eigen kunnen. Misschien waren die evenmin steekhoudend.

Ik hoop dat jullie op dit moment met hetzelfde proces bezig zijn. Heeft iemand je ervan overtuigd dat je nooit iets terecht zult brengen van muziek of wis kunde, of dat je altijd te zwaar zult zijn? Neem je houdingen opnieuw onder de loep. Wij hebben allemaal grote gaven, maar velen van ons beperken onszelf ten eerste door onze negatieve houding ten opzichte van onze mogelijkheden.

De Heer heeft gezegd: „Want als iemand die zijn eigen plannen maakt, zo is hij” (Spreuken 23:7) en ook: „Alle dingen zijn mogelijk voor wie gelooft”

(Marcus 9:23). Je kunt niet boven je eigen overtuigingen en gedachten over jezelf uitstijgen.

Vertrouw op de Heer om je te helpen de deur te ontsluiten naar gaven die je nog maar net hebt leren onderkennen en aanwenden. Er is letterlijk geniaal talent in ieder van ons verborgen. Laat niemand je van iets anders overtuigen!

Je zult je herinneren dat Jim zijn ware ik ontdekte in het zendingsveld. Heeft de Heer ons niet bijgebracht dat ieder die zijn leven wilde behouden het zou verliezen, en dat ieder die zijn leven verloren heeft in de dienst van anderen het zou vinden? (Zie Matteüs 16:25.) Ontdek jezelf! Als je nog niet op zending bent geweest, ga dan. In je streven de Heer te dienen zal ook jij jezelf vinden.

„Nu, deze roeping en dit gebod geef Ik u aangaande *alle mensen* . . . (gij zult) worden geordend en uitgezonden om het eeuwige evangelie onder de naties te prediken – en bekering te verkondigen” (Leer en Verbonden 36:4–6).

Vertrouw op de influistering van de Geest

Ik wil jullie vertellen over de ervaringen van nog een jongeman, die ik de naam Bill zal geven. Met achttien jaar was hij eerstejaars student aan de universiteit. Hij had een beurs ontvangen en was er dus op gebrand steeds hoge cijfers te halen. Hij schreef zich in voor

Jim had in sport uit kunnen blinken, maar hij had geloof gehecht aan andermans negatieve gedachten over hem en zijn vermogens.

In de hoop niemand in zijn sprekersklas te kwetsen, kondigde Bill aan dat het onderwerp van zijn toespraak het Boek van Mormon zou zijn.

een sprekerscursus, die volgens hem betrekkelijk eenvoudig zou zijn.

Op een keer zei de docente: „jongelui, in de 25 jaar dat ik lesgeef, heb ik maar vijf keer een 10 uitgedeeld.” Bill was enorm teleurgesteld. Hij probeerde nog van cursus te wisselen, maar dat ging niet meer. Met het verstrijken van de maanden kreeg hij een 8, een 8 min en een heel enkele keer een 8 plus, maar nooit een 10. Hij raakte ontmoedigd.

Toen kwam de laatste toespraak van het semester, waarvan het cijfer de helft van het eindcijfer zou bepalen. De opdracht luidde om 25 minuten te spreken ter verdediging van een controversieel onderwerp. Het zou de klas worden toegestaan mondelinge kritiek te leveren,

terwijl ieder lid van de klas ook schriftelijk commentaar zou ontvangen.

De dag waarop hij moest spreken kwam allengs dichterbij, maar nog kon Bill niet tot een besluit komen over een onderwerp. Hij bad erover. En toen kwam er een bepaalde gedachte bij hem op: „Als je een controversieel onderwerp zoekt, kies dan het Boek van Mormon.”

Bill aarzelde, wetende dat hij in de klas het enige lid van de kerk was. Zijn docente, een actief lid van een protestantse kerk, had het hele semester uit de Bijbel geciteerd en duidelijk laten blijken dat zij dat boek als de enige openbaring van God aan de mens beschouwde.

Op de dag van zijn presentatie, toen Bill zijn onderwerp bekendmaakte, werd het heel stil in het lokaal. In de hoop niemand te zullen kwetsen – in het bijzonder zijn docente – begon hij over het Boek van Mormon te spreken in een geschiedkundig en academisch kader. Ongeveer halverwege, echter, kwam de Geest over hem. „Ik kan niet louter de geschiedkundige aspecten van het boek behandelen,” dacht hij. „Het kan me niet schelen wat ze van me denken of

wat mijn cijfer wordt. Het Boek van Mormon is waar en dat is wat ze allemaal behoren te weten.”

Nu begon hij te onderwijzen zoals hij als ringzending onderzoeker had leren onderwijzen. Hij gaf herhaaldelijk zijn getuigenis en beëindigde zijn toespraak zelfs in de naam van Jezus Christus.

Hij zette zich schrap voor het kritische commentaar. Tot zijn verbazing werd er geen woord gezegd door zijn medestudenten. De docente moedigde hen aan om tot de aanval over te gaan, maar ze wilden het niet. Het bleef stil. Tenslotte zei de docente, enigszins gefrustreerd: „Ga maar zitten, Bill.”

Ook de schriftelijke beoordelingen waren allemaal positief. Vier van de vijf zeiden: „Je hebt me haast overtuigd van de waarheid van het Boek van Mormon.” Eén student, die zich bijzonder kritisch had uitgelaten over de toespraken van de anderen, schreef: „Ik zou heel graag meer over jullie kerk willen horen.” Tot Bills grote genoegen kreeg hij een 10. Maar zelfs al was hij voor die cursus gezakt, dan zou hij nog steeds gezegend zijn geweest voor het gehoorzamen van

de influisteringen van de Geest. De Heer heeft ons geboden „te allen tijde als getuigen van God te staan, in alle dingen en in alle plaatsen, waar gij u ook moogt bevinden” (Mosiah 18:9). Hij zegent inderdaad hen die, in geloof, zich niet voor het evangelie schamen. (Zie Romeinen 1:16.)

Als het je nog niet is overkomen, zul je op een zeker moment, net zoals deze jongeman, de wereld het hoofd moeten bieden. Hoeveel geloof zul je dan hebben? Al je beslissingen, vooral de grote – huwelijk, zending, beroep – zullen je gemakkelijker vallen als je in vol geloof bidt, werkelijk op de Heer vertrouwt en vervolgens gehoor geeft aan de influisteringen van de Geest.

Onderhoud de geboden

We moeten er altijd goed op letten beslissingen te nemen die in overeenstemming zijn met de geboden. Om te kunnen gehoorzamen, moeten we vertrouwen op 's Heren wijsheid en liefde voor ons. Het verhaal van een andere jongeman, die we Fred zullen noemen, is daar een bewijs van. Met zijn elfde kreeg Fred een baantje als krantenjongen en begon het hem werkelijk goed te gaan. Met zestien jaar was hij nog steeds kranten aan het bezorgen. Op zekere dag zei de directeur van de krant, die een inactief lid van de kerk was: „Fred, je bent altijd zo trouw geweest en hebt zoveel krantenabonnementen verkocht, dat ik je aan ga stellen als assistent-manager van de verspreiding van deze krant. Je zult toezicht moeten houden op de andere krantenbezorgers en ze leren abonnementen te verkopen. Als je na school met je krantenwink klaar bent, kom je nog twee à drie uur op kantoor werken. Terwijl je op eventuele telefoontjes van klanten wacht, kun je alvast aan je huiswerk beginnen. Al bij al is het een geweldige baan voor je. En, tussen haakjes, je zult drie keer zoveel verdienen.”

Fred was in de zevende hemel. Hij was aan het sparen voor een zending en dit was een ideale baan in een tijd dat zoveel tieners helemaal geen werk hadden.

Keer op keer zei hij tegen zichzelf: „Ja, de Heer zegent inderdaad hen die zijn geboden onderhouden.” Hij wist dat hij altijd zijn tiende had betaald, de sabbat heilig had en zijn priesterschap had geëerd.

Na zo'n anderhalf jaar tot ieders tevredenheid te hebben gewerkt, kwam George, de manager van de krant met een ander voorstel bij Fred: „Weet je, Fred, over een week beginnen we met het bezorgen van de zondagskrant. Je zult niet alleen 's zondagsochtends zelf je route moeten rijden, maar ook van een uur of zeven tot 's middags twee uur hier op kantoor moeten zijn. En natuurlijk zal het je een salarisverhoging van zo'n dertig procent opleveren.”

Toen Fred dit bericht niet al te enthousiast ontving, voegde de manager er snel aan toe: „Jongen, ik weet dat je morgen bent en dat je misschien overweegt deze verantwoordelijkheid niet te aanvaarden, maar als je dat niet doet, zul je je krantenwink verliezen en die andere werkzaamheden ook kwijt zijn. De andere krantenjongens zouden er ik weet niet wat voor geven om jouw baan te hebben.”

Het was een moedeloze Fred die die dag naar huis fietste. Keer op keer bad hij: „Hoe kan dat nou, Hemelse Vader? Ik heb de geboden onderhouden. Ik heb steeds naar het goede gestreefd. Ik heb mijn tiende betaald. Ik werk naar een zending toe. En nu zal ik misschien mijn baan verliezen. Moet ik die opdracht op zondag er nou bijnemen of niet?”

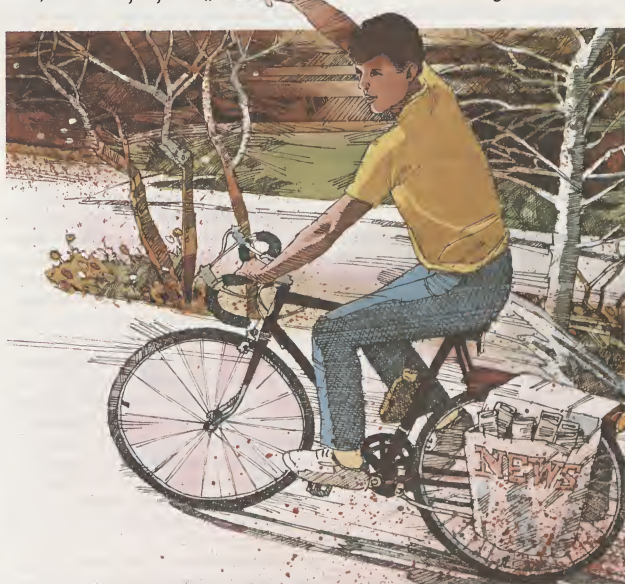
Hij legde zijn probleem voor aan zijn vader, die heel wijselijk zei: „Daar kan ik je geen antwoord op geven jongen, maar ik weet iemand daarboven die dat wel kan.” Fred sprak er met zijn bisschop over, die hem hetzelfde zei als zijn vader. Twee dagen lang bad en worstelde Fred. Hij wist dat hij de avondmaalsvergadering later op de dag in een andere wijk bij kon wonen.

Toen zijn baas hem vroeg wat hij besloten had, antwoordde Fred: „Ik hou van mijn baan en mijn krantenwink, maar ik kan niet op zondag werken. Dat is niet juist.”

„Je bent ontslagen!” brieste George. „Kom zaterdag maar je laatste geld halen. Je bent een ondankbare vlerk!”

De volgende dagen sprak de manager nauwelijks tegen Fred. Maar iedere keer dat Fred zich afvroeg of hij de juiste beslissingen had genomen, leek hij hetzelfde antwoord te ontvangen: „Sommi-gen moeten misschien 's zondags werken, maar jij niet, dus moet je het niet doen.”

Fred bezorgde de krant en was aan het sparen voor zijn zending – maar toen kreeg hij te horen dat hij voortaan ook 's zondags moest werken.

Toen Fred zijn laatste loon ging halen, stond George hem op te wachten.

„Fred, vergeef het me, alsjeblieft,” zei hij. „Ik zat verkeerd. Ik had je niet onder druk mogen zetten om tegen je overtuigingen in te handelen. Ik heb een jongeman van een ander geloof gevonden die bereid is de zondage werkzaamheden op zich te nemen. Je kunt je baan houden. Wil je dat?”

Met een dankbaar hart antwoordde Fred: „Ja, graag.”

Toen voegde de manager eraan toe: „Voortaan vind je de extra 30 procent, die ik van plan was je te betalen voor het werken op zondag, erbij in je loonzakje.”

Wat was Fred blij toen hij die middag naar huis ging. „Het is de moeite waard de geboden van de Heer te onderhouden,” zei hij bij zichzelf. Natuurlijk zou het evengoed de moeite waard zijn geweest zonder de beloning van een loonsverhoging. Een jaar later, bij zijn laatste toespraak voor hij naar het zendingsveld vertrok, merkte Fred tot zijn grote vreugde dat ook zijn manager zich onder zijn gehoor bevond. En zijn vreugde was zelfs nog groter toen hij enkele maanden geleden te horen kreeg dat George, na 26 jaar inactief te zijn geweest, tegenwoordig een trouwe groepsleider hogepriesters is in zijn wijk.

Beslissingen over een werkkring, een zending, huwelijken en een beroep zijn inderdaad heel moeilijk. Maar wanneer je vertrouwt op de Heer en zijn geboden onderhoudt, zal Hij werkelijk alle dingen „voor uw welzijn samen (laten) werken” (Leer en Verbonden 90:24). Wees voorzichtig nooit te schipperen met de beginselen waar je in gelooft. Denk eraan altijd op de Heer te vertrouwen.

Blijf geloven in weerwil van tegenstand

Sta mij toe jullie een laatste voorbeeld van nog een andere jongeman te geven. We zullen hem John noemen. John werd tijdens zijn zending in een land ver van huis behoorlijk ziek. Hij kreeg zulke ernstige spijsverteringsproblemen dat zijn zendingspresident overwoog hem naar zijn zieken te sturen. En toen hij op zekere dag buiten liep, schoot er zo'n hevige pijn door zijn voet heen, dat hij geen eens in staat was naar het adres te lopen waar hij met zijn collega een onderzoeker zou onderwijzen.

De dokter kwam tot de conclusie dat John aan een gewrichtsontsteking leed, die door het vochtige klimaat was ver-

oorzaakt, en raadde hem aan zijn voet een paar dagen rust te geven.

Dat deed de jonge zendeling. Daarnaast ontving hij een zegen van de priesterschap, maar er gebeurde niets. John was op dat moment districtsleider en de zendingen in zijn district waren net begonnen dopelingen te krijgen in een stad waar er in geen tijden was gedoopt. Hij kon niet begrijpen hoe de Heer hem zulke kostbare tijd kon laten verspillen nu het net weer wat beter begon te gaan in zijn district.

Er ging één week voorbij, twee weken, toen drie. Na een maand was er nog steeds geen verbetering. Tenslotte werd hij naar de hoofdstad gebracht, waar de mogelijkheden om hem te behandelen beter waren. Een röntgenfoto toonde aan dat een botje in zijn voet na een breuk niet op de juiste manier genezen was. De artsen schreven een bijzondere behandeling met stroomstoten voor, om de toestand te corrigeren, maar deze mocht niet baten. Het hele probleem, gevoegd bij zijn andere lichamelijke mogelijkheden, hadden John nogal ontmoedigd. Weer werd er overwogen hem naar huis te sturen.

Op een ochtend, na zo'n drie maanden, merkte hij bij het uit bed komen dat zijn voet helemaal geen pijn meer deed. Eerst ging hij er voorzichtig op staan, daarna stampte hij ermee en tenslotte ging hij, volkomen genezen, samen met zijn collega een kilometer joggen. Met grote blijdschap in zijn hart vatte hij onmiddellijk zijn werk in het zendingsdistrict weer op.

Twee weken later kwam er een brief van huis. „Lieve jongen,” zo begon hij, gevolgd door een uitgebreid standje dat hij zijn ouders niet had ingelicht over hetgeen hem mankeerde. Het was dank zij een andere zendeling, een van Johns vrienden, die naar huis had geschreven, dat zij zijn problemen te weten waren gekomen. Met grote liefde schreven zij: „Wij zijn als gezin begonnen voor je te vasten en te bidden. Tevens ligt je naam op het altaar in de tempel en wij hopen dat je daar baat bij zult hebben.”

Terwijl hij met vochtige ogen de brief las en zijn dagboek nakeek, ontdekte hij dat hij genezen van zijn bed was opgestaan op de dag dat de brief geschreven was en zijn familie was begonnen te bidden en geloof uit te oefenen ten behoeve van hun zoon, die zo ver van huis was.

Hoe was dat nu mogelijk met zo'n elfduizend kilometer ertussen? Tja, dat kan

vermoedelijk geen mens verklaren, maar de realiteit van de macht van het geloof kan niet ontkend worden. Vertrouw op de Heer, ondanks alle tegenstand. En blijf op de Heer vertrouwen, ook wanneer de tegenstand welhaast ondraaglijk wordt.

Het leven is een worsteling. Maar de beloften van de Heer zijn zeker. Jullie zullen zonder uitzondering met grote problemen en beslissingen geconfronteerd worden. Maar zij kunnen allemaal worden opgelost als je bereid bent op de Heer te vertrouwen.

De Heer is werkelijk het antwoord op alles. Hij is het die je mogelijkheden kan ontsluiten en je kan leren wie je bent en wat je behoort te doen.

Sta mij toe tot slot enkele suggesties naar voren te brengen die jullie zullen helpen dicht bij de Heer te blijven en op Hem te vertrouwen:

1. Bid de hele dag tot Hem en zoek voortdurend naar openbaring (zie 2 Nephi 9:52).

2. Lees dagelijks in zijn Schriften, al is het maar voor een paar minuten. Zij zullen je leiding in deze wereld geven en je leren over de wereld die komen zal.

3. Oefen geloof uit en stel de dingen van de Geest steeds op de eerste plaats in je leven, dan zal al het andere naar behoren worden toegevoegd.

4. Streef ernaar niet je eigen wil maar die van de Heer te doen, waarbij je je naar behoefte verootmoedigt en bekeert of je leven verandert.

5. Heb anderen lief; dien hen. Voed de kudde van de Heer.

6. Onderhoud stipt de geboden.

Bedenk dat de Heer uiteindelijk hen zal laten gedijen die zijn geboden onderhouden. Hij heeft gezegd: „En indien de kinderen der mensen de geboden van God onderhouden, *voedt en sterkt Hij hen*, en *verschijft Hij de middelen*, waardoor zij kunnen volbrengen, wat Hij hun heeft geboden” (1 Nephi 17:3; cursivering toegevoegd).

Ik leg getuigenis af van het feit dat als jullie de geboden onderhouden, Hij jullie inderdaad voedt en sterkt, en jullie van alles voorziet om alle noodzakelijke dingen te doen waarmee jullie getrouwelijk jullie goddelijke zending op aarde kunnen volbrengen. Moge de Heer jullie zegenen bij de beslissingen die jullie te nemen hebben in deze belangrijke levensfase. □

(Uit een toespraak gehouden op 29 mei 1984 aan de Brigham Young University.)

Troost van de andere kant van de sluier

Owen C. Bennion

Door de lange nachtelijke uren heen hield ik een eenzame wacht bij het raam van de kinderraam. Daarbinnen vocht een heel klein jongetje voor iedere ademtocht. Wij hadden de dag daarvoor in allerijl de 160 km overbrugd tussen onze boerderij en het ziekenhuis. De baby was kort na onze aankomst geboren, maar wel zes weken te vroeg. Hij zag eruit als een mooie, gezonde jongen, maar de arts zei dat zijn longtjes nog niet helemaal ontwikkeld waren en dat hij een wanhopige strijd leverde om voldoende lucht naar binnen te krijgen.

Een paar uur daarvoor had ik Matthew zijn naam en een vaderlijke zegen gegeven. Tijdens het uitspreken van de zegen had de Geest mij verzekerd dat hij op zekere dag deel zou uitmaken van ons gezin.

De kleine Matthew hield koppig vast aan het leven tot dat zijn moeder in staat was naar de kinderkamer te komen om hem te zien. Hij stierf voor wij de zaal verlieten. Het kwam mij voor dat hij slechts zolang gewacht had om zijn moeder de kans te geven een blik op hem te werpen alvorens terug te keren naar zijn hemelse huis.

De schok van het overlijden van ons zoon liet mijn vrouw zo verdoofd achter, dat ze niet eens kon huilen. Pas na afloop van de dienst aan de rand van het kleine graf, toen

Op de kinderraam van het ziekenhuis vocht een heel klein jongetje wanhopig voor iedere ademtocht en voor het leven zelf.

wij weer thuis waren, was zij eindelijk in staat aan haar verdriet toe te geven en liet zij haar tranen lange tijd vloeien.

De leegheid van het verliezen van de baby na de lange maanden dat zij hem had verwacht, viel haar verschrikkelijk moeilijk. Echt gelukkig was ze pas weer toen de volgende baby, een heerlijke, gezonde jongen, geboren was.

In de loop der jaren werden we met vele kinderen gezegend, die opgroeiden met het besef dat Matthew er evenzeer bijhoorden als zijzelf. Een van onze kinderen, het oudste meisje, heeft een bijzondere

band met hem en heeft zo nu en dan zijn aanwezigheid gevoeld. Op een keer, toen er op weg naar haar werk een hevige storm was, voelde ze dat hij bij haar was en over haar waakte. En toen ze 's nachts eens wakker werd, zag ze een jongeman naast haar bed staan. Hij scheen te merken dat zij hem kon zien, waarop hij in de lucht „wegsmolt“ zoals een stuk film dat verbrandt. Ze schrok van deze ervaring en bad om te weten wie die jongeman was. Een paar jaar later voelde ze Matthews invloed weer, toen haar schoonzuster een baby verloor

en grote behoefte aan troost en inzicht had.

Nog niet zo lang geleden trouwde een van onze zoons in de Idaho Falls-tempel. Toen wij allemaal in de verzegeldkamer bij elkaar waren voor de plechtigheid, vroeg de officiant mij en de moeder van de bruid ons getuigenis te geven alvorens hij ertoe overging het huwelijk te voltrekken. Terwijl ik sprak merkte ik dat mijn oudste dochter zat te snikken. Later, toen we weer buiten stonden, vertelde ze ons dat op het moment dat ik opstond om te spreken, Matthew de kamer was binnengekomen vergezeld van zo'n grote geestelijke kracht, dat zij haar gevoelens niet meer meester was. Toen zij op het punt had gestaan als laatste de kamer te verlaten, had iets warmes haar schouder aangeraakt en een stille, zachte stem had gefluisterd: „Dat was je broer, Matthew. Hij is het die eens bij je bed heeft gestaan.“

De vrede en vreugde die wij uit deze heerlijke ervaring hebben geput is onuitsprekelijk. Het is een geweldige troost te weten dat wij voor Matthew belangrijk zijn en dat hij geïnteresseerd is in wat wij doen, en ook te weten dat God ons liefheeft en ons Matthews aanwezigheid heeft laten voelen om ons die verzekering te vergunnen. □

Owen C. Bennion is president van de Gemeente Granby in de Ring Joplin Missouri.

HET HUWELIJK EN DE WET VAN DE OOGST

Lawrence M. Barry

Een blik op een aantal stappen die echtelieden kunnen volgen om een overvloedige oogst van liefde te verkrijgen.

Zij hadden er jaren aan gewerkt om moeilijkheden in hun huwelijk op te lossen. Er waren momenten waarop er beslist verbetering te bespeuren viel, maar het duurde nooit lang voordat de oude problemen hun kop weer opstaken.

„Waarom moet het zo moeilijk zijn een goed huwelijk te hebben?” vroegen zij zich af. Ze waren in de tempel getrouwd, ze waren actief in de kerk en hadden vier leuke – hoewel veeleisende – kinderen. En toch oefenden steeds herhalende spanning en stress veel druk uit op hun onderlinge betrekking. Het leek alsof hun onenigheden zich de afgelopen tijd steeds vaker voordeden en heftiger waren, alsof bevredigende oplossingen moeilijker te vinden waren, terwijl de conflicten zich vaak dagenlang voortsleepten.

Op een zeker moment hadden ze de hulp van vakmensen ingeroepen en waren zij geïnstrueerd in het aanwenden van verschillende technieken. Ze hadden besproken hoe ze duidelijk konden communiceren, ze hadden creatief luisteren geoefend en hadden zich door een aantal oefeningen in het doeltreffend oplossen van problemen heengewerkt. Het gevolg was dat hun huwelijk een noodzakelijke oppepper kreeg en een tijdlang alles beter leek te gaan.

Maar na enkele maanden werden ze opnieuw geplaagd door de oude, hen scheidende conflicten en hoewel zij zich inspannen om hetgeen zij hadden geleerd op het bureau voor huwelijksmoeilijkheden toe te passen, scheen niets succes te hebben. Naarmate hun huwelijk verslechterde, werden zij achtervolgd door de onbeantwoorde vragen: „Wat is er eigenlijk met ons aan de hand? Hoe kunnen we onze verhouding nieuw leven inblazen? Is er niets beters?”

De complexiteit van het dilemma van dit bijzondere echtpaar staat geen eenvoudige oplossing toe. Waarschijnlijk is echter wel, dat een gedeelte van hun

probleem te wijten is aan hun gebrekkige begrip van fundamentele wetten die bepalend zijn voor intermenselijke verhoudingen – wetten die geworteld zijn in het evangelie van Jezus Christus. Het strekt dit echtpaar tot eer dat zij aanzienlijk veel tijd en moeite hadden besteed aan pogingen om hun moeilijkheden op te lossen, maar zij waren er nooit in geslaagd de oorzaak van hun probleem bloot te leggen. Ik heb ontdekt dat echtparen die er het beste in slagen een fijn huwelijk tot stand te brengen mensen zijn die niet alleen waardevolle echtelijke vaardigheden hebben ontwikkeld, maar – nog belangrijker – inzicht hebben gekregen in de fundamentele evangeliebeginselen die ten grondslag liggen aan produktieve betrekkingen.

De wet van de oogst

De apostel Paulus gaf uitdrukking aan een eeuwige wet toen hij zei: „Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten” (Galaten 6:7). Het zaaien en het oogsten is een populaire analogie bij de profeten van weleer en ook bij de Heer zelf (zie, bijvoorbeeld, Job 4:8; Spreuken 22:8; Leer en Verbonden 6:33). Deze „wet van de oogst” verbindt gedrag en zijn gevolgen tot een onverbreeklijk verwantschap dat een rechtstreekse uitwerking heeft op ieder aspect van ons leven – en in het bijzonder op ons huwelijk.

Niet als de bloemen, de vruchten en de groenten die wij in onze tuin telen, weerspiegelt ons huwelijk de aard van de zaadjes die wij hebben uitgestrooid. Als we er door de jaren van ons huwelijksleven heen naar gestreefd hebben zaadjes van liefde en harmonie te planten, dan zullen wij eerder een rijke oogst genieten. Het tegenovergestelde kan zich natuurlijk evengoed voordoen. Op elk gegeven moment zijn wij de som van al ons zaaien.

Het is belangrijk ervan doordrongen te zijn dat een huwelijk gedijt wanneer herbeplanting een voortdurend proces is, wanneer beide de man en de vrouw beseffen dat een eenmalig zaaien aan het begin hen niet verzekert van een permanente oogst. Iedere dag weer moet er worden gezaaid en bewerkt en geschoffeld. Eén dag verstek laten gaan, kan voeren tot een gemiste week, of een gemist jaar – en de tuin zal misschien in de kortste tijd een en al onkruid zijn. Maar toch, net als een tuin, kan een verwaarloosd huwelijk worden opgeknapt door middel van zorgvuldige herbeplanting,

naauwgezette zorg en een overvloed aan geduld.

Een eenzame oogst?

Hoe moet het echter wanneer één van de echtelieden ongeïnteresseerd is of onwillig om goede zaadjes te planten, het onkruid te verwijderen of om het huwelijk te cultiveren? Hoe moet het wanneer hij of zij om de een of andere reden niet begrijpt hoe belangrijk het is evangeliebeginselen toe te passen in het huwelijk? Naar mijn mening schuilt er een grote waarheid in de gedachte dat je je huwelijk kunt veranderen door in de eerste plaats jezelf te veranderen. Het kan heel langzaam gaan, maar vele echtelieden kunnen getuigen dat er niets bereikt wordt wanneer boosheid met boosheid wordt beantwoord – terwijl het veranderen van het eigen hart en de eigen houding een wonder tot stand kan brengen.

Goede zaadjes

Laten we nu eens enkele van de vele zaadjes bekijken die bij kunnen dragen aan het voortbrengen van een goede oogst:

1. *Een verhouding met Christus als middelpunt.* Helaas lijken maar al te veel mannen en vrouwen op de vroege astronomen die, met hun beperkte kennis en ontoereikende instrumenten, ten onrechte veronderstelden dat de zon en alle planeten om de aarde heen draaiden; later toonde een verlichte Copernicus aan dat de zon juist het middelpunt is van de baan die de aarde beschrijft.

Ook maken vele echtparen de fout hun leven te baseren op feilbare fundamenteën zoals het eigen ik, zinnelijkheid of wereldlijke goedkeuring. Bij hun pogingen hun verhouding te verbeteren, maken zij de Heiland geen partner in hun onderneming; zij menen dat de oplossing volledig bij henzelf ligt. Bijgevolg beseffen zij niet dat als hun huwelijk op zulk drijfzand is gebouwd, het niet tegen storm bestand is, ondanks al hun heldhaftige inspanningen om hun verbintenis te verstevigen.

Gelukkig is het mogelijk de vrede en vreugde te ontdekken van een verhouding die Christus als haar middelpunt heeft. Door zich voortdurend in te spannen om naastenliefde en vergeving, die de kern van de boodschap van de Heiland vormen, toe te passen en door dagelijks te bidden en de Schriften te bestuderen, kunnen echtelieden ervaren

Net als de bloemen, de vruchten en de groenten die wij in onze tuin telen, weerspiegelt ons huwelijk de aard van de zaadjes die wij hebben uitgestrooid.

dat „hun harten getroost en zij in de liefde verenigd worden“ (Kolossenzen 2:2).

Eén echtpaar dat mij persoonlijk bekend is, heeft deze uitdaging serieus genomen. In de eerste plaats legden zij zich er weer op toe iedere dag in de Schriften te lezen, iets wat herhaaldelijk in het vergeetboek was geraakt.

In de tweede plaats maakten zij er opnieuw een gewoonte van 's avonds samen te bidden, waarbij zij er ook een gewoonte van begonnen te maken de Heer voor elkander te danken. Terwijl zij zo samen geknield lagen en luisterden naar elkaanders dankbetuigingen, begon er zich een grotere verbondenheid te ontwikkelen, een verbondenheid die was ontstaan uit dankbaarheid en ootmoed.

Ten derde begonnen zij alles wat zij deden en zeiden af te wegen tegen hetgeen de Heiland volgens hen van hen verlangde. Zij vroegen zich af, vooral wanneer er zich spanningen tussen hen voordeden: „Hoe wil de Heiland dat ik deze situatie aanpak?“ Dit voerde ertoe dat zij ontvankelijker werden voor de goddelijke invloed van de Heilige Geest, waardoor hun communiceren op een hoger, meer produktief niveau werd gebracht. Ja, gezegend het echtpaar waarvan het leven om de Zoon draait.

2. *Ootmoed.* Een geslaagd huwelijk wordt gekenmerkt door ootmoedigheid

mensen die inzicht hebben gekregen in hun sterke punten, hun zwakke punten (ofwel „groeiterreinen,,), en hun potentieel. Een ootmoedig mens begrijpt dat hoewel hij in een gevallen wereld leeft waarin „de natuurlijke mens een vijand van God is“, hij toch in staat is zich over te geven aan de verlokkingen van de Heilige Geest, de natuurlijke mens af te leggen en „een heilige te worden door de verzoening van Christus, de Here“. Hij kan worden „gelijk een kindeke, onderworpen, zachtmoedig, nederig, geduldig, vol liefde, gewillig zich aan alles te onderwerpen, wat de Here geschikt acht hem op te leggen, evenals een kind zich aan zijn vader onderwerpt“ (zie Mosiah 3:19).

Deze eigenschappen zijn de tekenen van geestelijke volwassenheid. In hun aanwezigheid kunnen hooghartigheid, zelfzucht, zelfbehagen en laatdunkendheid niet bestaan.

3. *Perspectief.* Een behoorlijk perspectief van onze betrekking tot God, tot onze man of vrouw en tot onszelf is van vitaal belang. Wanneer wij ons niet meer bewust zijn van de liefde van de Heer voor ons, is het maar een kleine stap naar het kleineren van je man of vrouw.

Zelfkleining vormt tot zelfbescherming, gevoelloosheid en een algemeen vijandige houding.

Aan de andere kant is het mij in alle ootmoed bewust zijn van het feit dat ik een zoon van mijn Hemelse Vader ben een belangrijke stap in de richting van ware verbondenheid met mijn vrouw. Bovendien schijnt het onontkoombaar te zijn dat, willen wij God leren vereren, wij ook moeten leren zijn scheppingen te vereren, en wel in het bijzonder zij waarvoor Hij het letterlijke geestelijke ouderschap opeist. De Florentijnse schilder Leonardo da Vinci (1452–1519) bewonderde en vervolgens de *Mona Lisa* afkamen, is voor vele kunstliefhebbers een ondenkbare zaak; zo ook is het loven van God om daarna onze man of vrouw – een van zijn zoons of dochters – onheus te behandelen, heiligschennis.

4. *Vergevensgezindheid.* Ervaring heeft mij geleerd dat mensen het leven en het huwelijk benaderen met één van de twee volgende overtuigingen: dat geluk óf het gevolg van *geven* óf het gevolg van *ontvangen* is.

Zij die zich in de laatstgenoemde categorie bevinden verkeren in de waan dat zij gelukkig zullen zijn zo lang als het huwelijk in hun behoeften voorziet. In de meeste gevallen begrijpt men helaas daaronder: zo lang als mijn man of vrouw doet wat ik juist acht en aan mijn ideaalbeeld beantwoordt, zal ik gelukkig zijn. Het veroorzaakt veel verdriet wanneer een of beide partners deze zelfverheffende koers aanhoudt en daarmee voorbijgaat aan de behoeften van de ander. Deze houding van winnen of verliezen voert tot een verstikkende sfeer van zelfzucht en rivaliteit.

Zij die vergevensgezind zijn, echter, onderkennen dat het huwelijk een door God geboden betrekking is die, wanneer zij op het evangelie en op Christus is georiënteerd, ons voorziet van ons enige middel om ons volledige, eeuwige potentieel te bereiken. In een geslaagd huwelijk is noch de man noch de vrouw al

te bezorgd om zijn of haar eigen behoeften, maar beiden zijn bereid samen te werken bij het aangaan van compromissen om datgene wat voor beiden het beste is te verzekeren. Beiden zijn vastbesloten om „koesterende verzorgers” van het huwelijk te worden en geen ongevoelige „oogsters”. Op die manier worden allen er beter van.

In wezen geven noch ontvangen de „krijgers”, terwijl „gevers” beide doen.

5. Een verlangen om samen te werken.

Zowel de man als de vrouw behoort een verlangen te hebben om het huwelijk de bewaren, te beschermen en te vervolmaken. Dat houdt in dat zij voortdurend attent moeten zijn op welke factor dan ook die hun verhouding zou kunnen schaden – of dat nu druk van buitenaf is, zoals financiële instabiliteit, of interne ontwrichting, zoals meningsverschillen. Zij zien in dat het huwelijk geen gevechtsterrein mag zijn, want tenzij zij aan dezelfde kant strijden, zal een overwinning van de een onvermijdelijk tot een wederzijdse nederlaag voeren. Er kan met recht worden gesteld dat een „wij-houding” typerend is voor een groeiend deelgenootschap, terwijl een „ik-houding” een teken is van een geïsoleerd deelgenootschap.

Elkander de schuld geven is een gemakkelijke manier om eronder uit te komen, maar problemen worden er niet mee opgelost. Ik ken een man die besloot dat hij zich, op momenten van spanning, wanneer hij geneigd was zijn vrouw de schuld te geven van wat er ook fout was, in gedachten weer voor zou houden dat hij, en alléén hij, verantwoordelijk is voor zijn gedachten en daden – en dat een emotie, zoals boosheid, het gevolg is van zijn eigen gedachten-gang en niet wordt veroorzaakt door het gedrag van zijn vrouw. Hij heeft ontdekt dat het volhouden van een dergelijke objectieve opvatting het vinden van oplossingen in de hand werkt, daar hij niet belemmerd wordt door de zelfzuchtige reactie om de ander de schuld te geven.

Een ander echtpaar heeft de volgende regel voor hun huwelijk voorgescreven: „Wat je ook tegen elkaar zegt, maak er een geschenk van.” Met deze opdracht voor ogen, daagden zij zichzelf uit om nieuwe, vindingrijke manieren te ontdekken om met elkander te communiceren. Met enige inspanning waren zij ertoe in staat nieuwe manieren te ontwikkelen voor het aanpakken van gevoelige zaken, manieren die duidelijk de boodschap inhielden „ik geef om jou –

ik geef om ons”. Samen verklaarden zij alle negatieve, schadelijke zaken die afbreuk konden doen aan hun verhouding de oorlog.

6. *Dienstbetoon.* Maar al te vaak wordt liefde alleen gedefinieerd als een emotie, een warm gevoel, iets onbeschrijflijks dat desondanks wezenlijk is. Ik ben ervan overtuigd dat die gevoelens in belangrijk mate ontstaan tengevolge van liefdevolle handelingen die tussen man en vrouw hebben plaatsgevonden. Iemand heeft er eens op gewezen hoe belangrijk het is *liefhebben* te zien als een werkwoord dat daden omvat. Wanneer we dus zeggen: „Ik heb je lief,” duidt dat op een aanhoudende uiting van liefdevolle daden en dienstbetoon, en niet slechts op een emotie die men ondergaat. Liefde voelen is lang niet zo belangrijk als liefde tonen. Misschien stond de Heer dat voor ogen toen Hij zei:

„Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren” (Johannes 14:15). Het is duidelijk dat waar het Hem om ging niet louter een gevoel van liefde was, maar het bewijzen ervan. Wij behoren in ons huwelijk niet minder te doen.

Dienstbetoon in het huwelijk duidt niet alleen op een zich toelagen op het welzijn van onze man of vrouw, maar ook op een bereidwillig aanvaarden van de rol van dienaar of dienares. De Heiland leerde dat waarachtig leiderschap stoelt op dienstbetoon aan anderen (zie Matteüs 20:26–27). Toen Hij de heiligen te Efeze raad gaf over hun huwelijksbe-

nen, erop lettend datgene te geven waar de ander werkelijk behoefte aan heeft en niet wat men meent dat de ander behoeft. Het heeft, bijvoorbeeld, weinig waarde wanneer een man een nieuw bankstel voor zijn vrouw koopt, terwijl ze eigenlijk alleen maar wil dat ze wat meer tijd samen doorbrengen om ook eens over haar eigen dag te kunnen praten. Zo ook heeft een vrouw een verkeerde indruk wanneer zij vindt dat advies geven altijd belangrijker is dan steun geven.

Het echtpaar dat reeds eerder in dit artikel besproken is moest zich behoorlijk inspannen om tot een juist inzicht te komen van vrijwillige dienstbaarheid. Maar terwijl zij er rustig en plichtsgetrouw aan werkten dit doel te verwezenlijken, begonnen zij enigszins te beseffen wat het betekende de naam van Christus op zich te nemen (zie Leer en Verbonden 20:77). Wie kan ons beter de rol van dienstknecht duidelijk maken dan Jezus zelf? Naarmate zij toenamen in hun verlangen en vermogen om te dienen, ontdekten zij een blijdschap en gemoedsrust die alleen wordt verkregen door een toegenomen belangstelling voor anderen's behoeften. Ja, zij ondervonden dat zij werkelijk begonnen waren hun leven te vinden door het te verliezen in het dienen van elkander. Dat was waar-schijnlijk de grootste van alle gaven: ontdekken dat de beginselen van het evangelie van Jezus Christus geen grotere toepasbaarheid konden hebben dan te worden aangewend in hun eigen huwelijk.

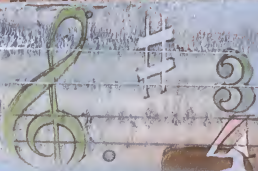
Het huwelijk is een van de beste plaatsen om de beginselen van het evangelie te leren, alsmede hoe we als Christus moeten worden. Kan er enige twijfel over bestaan dat wij in de eerste plaats moeten leren deze beginselen in ons eigen gezin toe te passen? Al Gods schepingen bestaan volgens eeuwige beginselen van orde – en ons huwelijk vormt geen uitzondering op die regel. Onze bestemming ligt in het kunnen leren en leren beheersen van de beginselen van het eeuwige huwelijk, opdat wij voorbereid zullen zijn om te delen in alles wat de Vader ons heeft beloofd, namelijk een eeuwig erfdeel en een voortzetting der levens (zie Leer en Verbonden 132:19, 22). □

Lawrence M. Barry, die huwelijks- en gezinsconsulent, is bekleedde de functie van plaatsvervangend hogeraadslid in de Ring Kaiserslautern Duitsland voor militairen.

**Door dagelijks te
bidden en de Schriften
te bestuderen, kunnen
echtelieden „in de liefde
verenigd worden”.**

trekkingen en bijzondere nadruk op het aspect dienstbetoon legde, richtte zijn toegewijde discipel Paulus zich in het bijzonder tot de mannen. Het grote offer dat de Heiland voor de kerk had gebracht vergeleek met de patriarchale verantwoordelijkheid van de man jegens zijn vrouw, schreef hij: „Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft” (Efeziërs 5:25).

Het is de grote opdracht van beiden, de man en de vrouw, elkander te die-

mp

